

3/2020

110

LOVEC

GLASILO LOVSKE ZVEZE SLOVENIJE
MAREC – SUŠEC

SlovArms

Lovska trgovina SloVArms d.o.o.

www.slovarms.si

DIVAČA, Kraška cesta 67, Pon.-Pet.: 14:00 - 19:00

Tel.: 05 620 22 08 Sobota: 09:00 - 13:00

E-mail: info@slovarms.si

RÖWA
Röbber | AUSTRIA

PROFESSIONAL · RELIABLE · ACCURATE

TITAN 6 TITAN α TITAN 16

Niggeloh

SWAROVSKI
OPTIK

ShooterKing®

J.P. SAUER & SOHN

ESTABLISHED 1751

STEEL ACTION

Blaser

Vixen®

HAWKE®

Verney-Carron

MOŽNOST PLAČILA NA OBROKE! HITRO IN ENOSTAVNO!

MERKEL

Markel Helix

Najhitrejša premovlečna puška

Blaser
Blaser R8

Heym SR30

Premovlečna puška z možnostjo naprožila ("šnelarja") in
brez doplačila levo kopito in zaklep!

HAENEL

Haenel Jaeger 10

Na zalogi nočni nastavki PARD!

Prodaja vrhunskih izdelkov

- **Optike:** Swarovski, Kahles, Zeiss, Delta, Aimpoint, MTC, Pard
- **Puške:** Merkel, Haenel, Blaser, Sauer, Steyr Mannlicher, CZ, Heym, FX Airguns in Mauser
- **Strelivo:** RWS, Geco, Blaser, KJG, Sellier & Bellot, Rottweil, Sax, LFB, Nobel Sport Italia
- **Oblačila:** Chevalier

Izvajamo vsa puškarska dela.

Puškarstvo Špendal

Gramozna pot 9, 1000 Ljubljana

gsm: 041 399 307, 031 393 664 email: puskarstvo@siol.net

Nova spletna trgovina:

<http://guns-spendal.com/shop/>

TEHNOOPTIKA

SMOLNIKAR d.o.o.
Brišičeva ulica 13,
1231 Ljubljana-Črnuče
tel./fax: 01/426 32 72
e-mail: tehnootika@siol.net
www.tehnootika-smolnikar.si

NIKON Prostaff5
8x42

Akcijska cena:
199,00 €

NIKON Monarch5
8x42

Akcijska cena:
319,00 €

Servis dvogledov in strelnih daljnogledov!

NAREJENI V EU!
DO -50°C

TERMO ŠKORNJI

Izredno topli, lahki in povsem nepremočljivi škornji, ki segajo do kolen. Podplat je čvrst, preprečuje zdrse in nudi dober oprijem na spolzkih tleh, pa tudi na gladki skali in ledu. Škornji je udoben in omogoča dolgotrajno hojo po različnem terenu, tudi po snegu in ledu.

Sestava škornja

58,50 €

Velikosti od 41 do 48

INFORMACIJE IN NAROČILA:

info@beluga.si, www.beluga.si

TAKO TOPLIH IN LAHKIH ŠKORNJEV SE NISTE IMELI!

LOVEC

LOVEC

Revija za lovstvo, lovsko
kinologijo in varstvo narave
Letnik CIII., št. 3
marec – sušec

Lovlec je z odločbo Ministrstva za
kulturo RS, št. 61510-129-2009/8,
od 6. 7. 2011 vpisan v razvid
medijev pod zap. št. 1633.
ISSN 0024-7014

Glasilo izdaja

Lovska zveza Slovenije

Priprava in tisk
Tiskarna Evrografis, d. o. o., Maribor
Poština je plačana pri pošti
1102 Ljubljana

Odgovorna urednica:
Jasna Kovačič Siuka

UREDNIŠKI ODBOR:
Predsednik: dr. Apad Köves
Bojan Avbar, Marjan Gselman, Jurij
Lampe, dr. Boštjan Pokorny, Marko
Rajkovič

Lektorica in korektorica:
Marjetka Šivic
Tehnični urednik: Milan Samar
Tajnica uredništva: Eva Strajnar

Lovlec izhaja v začetku vsakega meseca,
razen poletne številke 7–8, ki je združena
in izide v začetku julija.
Ta številka je izšla v 22.000 izvodih.
Po zakonu o DDV je glasilo LOVEC
obdavčeno po 5% stopnji.

Besedila za objavo v reviji Lovlec pošljite
na e-naslov lovlec@lovska-zveza.si v
Wordovem dokumentu, podpisane in
žigosane uradne dopise pa skenirane ali
po navadni pošti. Fotografije sprejemamo
prav tako po e-pošti v formatu jpg, in
sicer v nezmanjšani resoluciji.

Fotografije, ki se ukvarjajo z naravoslovno
fotografijo, lahko svoje fotografije,
namenjene za banko fotografij revije
Lovlec ter Zlatorogove in Strokovne
knjižnice, pošljejo na CD-ju ali po
vnaprejšnjem dogovoru po katerem od
elektronskih transferjev.

Avtorji s tem, ko pošljejo fotografije v
uredništvo, soglašajo z obdelavo fotografij
pred objavo v reviji Lovlec oziroma
Zlatorogovi ali Strokovni knjižnici.

Uredništvo glasila Lovlec
Župancičeva 9
1000 Ljubljana
e-naslov: lovlec@lovska-zveza.si
Tel.: (01) 24-10-922
Glasilo Lovlec na spletu:
<http://www.lovska-zveza.si>
zavihek Glasilo Lovlec

IZ VSEBINE:

S. Felix Kropce:	Lovskočuvska služba, pomembno področje dela lovske družine	116
ZAPISANO, IZBRANO, PREBRANO ...		118
MNENJA IN PREDLOGI		120
M. Gselman:	Facebookovi dve strani medalje	120
LOVSTVO		121
B. Avbar:	Tudi živali imajo pravico do pitne vode	121
B. Kozinc:	Ptice na letališču Lesce	124
R. Bernik:	Zaščita in obnova kmetijskih površin, ki so jih razrili divji prašiči	126
LOVČEVA OPRAVILA		129
Š. Vesel:	Marec	129
LOVSKI NABOJI		133
G. Hodnik:	Nastanek in razvoj magnumov	133
PO LOVSKEM SVETU		135
F. Rotar:	Lovski shod Okraja Velikovec	135
NA KRATKO IZ TUJEGA TISKA ...		136
LOVSKO PRIPOVEDNIŠTVO		137
F. Černigoj,		
B. Avbar, F. Rotar:	Rezultati javnega natečaja za literarna besedila z lovsko tematiko 2019	137
UO Založništva LZS:	Javni natečaj za prozna in pesniška literarna besedila z lovsko tematiko v letu 2020	138
M. Marenčec:	V tihoti gora	139
LOVSKO PESNIŠTVO		143
T. Jerman:	Lovčev spomenik	143
LOVSKA ORGANIZACIJA		144
U. Kmetec:	Šesti Dobrodelni ples LZS z najvišjim izkupičkom doslej	144
F. Rotar:	Tudi strelci so ambasadorji domovine in lovstva	145
V. Prodan:	Tretja tekma s puško risanico za pokal LZ Koper	147
F. Rotar:	Strelna tekma v Mežiškem LGB	147
D. Žižek:	Lovsko izobraževanje v ZLD Prekija	148
JUBILANTI		149
MLADI IN LOVSTVO		150
J. Jelerčič:	Otroški lovski biatlon v LD Čepovan	150
LOVEC ZA MLADE		151
LOV NA ČRKE IN ŠTEVILKE		152
LOVSKI OPRTNIK		153
J. K. S.	Sto let pobude državnega varovanja narave Slovencev	153
J. K. S.	Gorujevo uspešno razmnoževanje	154
F. Rotar:	Severnemu rojaku knjiga v spomin	154
M. Dovžan:	Lojzi Avsenik, naravoslovni fotograf, lovec in mentor	155
F. Rotar:	Druženje lovskih praporščakov	155
M. Toš:	Stanislav (Stanko) Bevk	156
Žan, Eva:	Meso divjega prašiča s kislom repo	156
V SPOMIN		157
LOVSKA KINOLOGIJA		158
A. Dajčar:	Koledar lovsko-kinoloških prireditev za leto 2020	158
KZS:	Predvidena legla lovskih psov	162

SLIKA NA NASLOVNICI:
Velika podlasica ali hermelin (*Mustela erminea*)
Foto: Lojzi Avsenik

Na računalnik natisnjene prispevke pošiljajte na elektronski naslov lovlec@lovska-zveza.si.
Poslanih prispevkov in fotografij ne vračamo. Uredništvo si pridržuje pravico do objave ali
neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljavanja nenaročenih prispevkov v skladu s
svojo uredniško politiko in prostorski možnostmi. Mnenje avtorjev ni tudi nujno mnenje
uredništva in Lovske zveze Slovenije.

Foto: Lojzi Avsenik

LOVNE DOBE:

Ur. list, št. 101/17, 9. 2004
in št. 81/14, 11. 2014

Srna
srnjak, lanščak:
1. 5. – 31. 10.
srna, mladiči obeh spolov:
1. 9. – 31. 12.
mladiča:
1. 5. – 31. 12.
Navadni jelen
jelen:
16. 8. – 31. 12.
košuta:
1. 9. – 31. 12.
teleta:
1. 9. – 31. 1.
junica, lanščak:
1. 7. – 31. 1.
Damjak
damjak:
16. 8. – 31. 12.
košuta:
1. 9. – 31. 12.
teleta:
1. 9. – 31. 1.
junica, lanščak:
1. 7. – 31. 1.

Mufon
oven, lanščaki obeh spolov in
jagnjeta obeh spolov:
1. 8. – 28. 2.
ovca:
1. 8. – 31. 12.

Gams
kozel, koza, kozlički obeh spolov,
enoletni obeh spolov:
1. 8. – 31. 12.

Kozorog
kozel, koza, kozlički obeh spolov,
enoletni obeh spolov:
1. 8. – 31. 12.

Divji prašič
merjasec:
1. 1. – 31. 12.

svinja:
1. 7. – 31. 1.
ozimci in lanščaki obeh spolov:
1. 1. – 31. 12.

Poljski zajec
1. 10. – 15. 12.

Kuna belica, kuna zlatica
1. 11. – 28. 2.

Jazbec
1. 8. – 31. 12.

Lisica
1. 7. – 15. 3.

Šakal*
1. 7. – 15. 3.

Rakunasti pes (enok)
1. 8. – 31. 3.

Navadni polh
1. 10. – 30. 11.

Alpski svizec
1. 9. – 30. 10.

Pišmovka
1. 1. – 31. 12.

Nutrija
1. 1. – 31. 12.

Fazan
1. 9. – 28. 2.

Poljska jerebica (gojena)
1. 9. – 15. 11.

Raca mlakarica
1. 9. – 15. 1.

Šoja
1. 8. – 28. 2.

Sraka
1. 8. – 28. 2.

Siva vrana
1. 8. – 28. 2.

Medved in volk

Po veljavnem Pravilniku in Odločbi o odvzemu
osebkov vrst rjavega medveda (*Ursus arctos*) in
volka (*Canis lupus*) iz narave

* Po monitoringu

Lovskočuvajska služba, pomembno področje dela lovske družine

Doc. dr. Srečko Felix Krobe,
predsednik Komisije za
lovskočuvajsko službo in
podpredsednik LZS, odgovoren
za delo strokovne službe

Olovskočuvajski službi je bilo v zadnjih letih veliko govorjenja in veliko napisanega tako v lovskih kot univerzitetnih krogih. Slednje je zlasti dobrodošlo, saj kaže, da so nas javnost in institucije opazile. Lovski čuvaji prihajajo vedno bolj v ospredje in jasno postaja, da so lovski čuvaji, z njimi pa lovskočuvajska služba in Lovska zveza Slovenije (LZS) vendarle pomembni deležniki današnje družbe.

Ob miselnem sprehodu skozi kratko zgodovino lovskočuvajske službe se mi v spomin priključijo leto 2008, ko smo začeli ponovno organizirati intenzivnejše tečaje za lovske čuvaje. Pozneje smo zaradi kakovostnejše lovskočuvajske službe začeli obnovitvena usposabljanja, ki so sedaj obvezna s podzakonskim predpisom. Ob obnovitvenih usposabljanjih smo izvajali tudi različne ankete, ki so spraševale po mnenju udeležencev o različnih lovskočuvajskih vprašanjih. Usposabljanja so bila pozitivno ocenjena s pripombo, da bi udeleženci želeli gradivo v fizični obliki, kar pa je v obdobju informacijske dobe nekoliko zastarelo. Hote ali nehoti, čeprav je to že nujna, bodo lovski čuvaji morali postati bolj elektronsko pismeni.

Ob prebiranju glasila Lovec iz leta 2014 sem našel tudi nekaj usmeritev Komisije za lovskočuvajske izpite, ki jo imenuje kmetijski minister, in deluje kot medresorska komisija. V preteklosti si je zadala več nalog in skoraj vse so uresničene. Lahko zaključim, da se je področje lovskočuvajske službe sistemsko razvijalo in razvoj se nadaljuje. Vedno iščemo in nadgrajujemo stara dognanja, prilagojena potrebam nas lovcev in tudi širše skupnosti.

Razveseljujoče je, da so posamezne fakultete prepoznale pomen lovskočuvajske službe. Na naši članski spletni strani tako najdemo kar nekaj diplomskih nalog študentov Fakultete za varnostne vede, ki so proučevali organizacijo lovskočuvajske službe in njeno umeščenost v sistem, pa tudi pooblastila lovskih čuvajev v primerjavi z drugimi nadzorstvenimi organi. Tudi ta dela so lahko vir ali gradivo za izobraževanje in usposabljanje lovskih čuvajev. Njihov namen je širitev obzorja lovskih čuvajev, lovcev in nenazadnje tudi splošne javnosti. Sam sem skupaj z dr. Katjo Eman in dr. Miroslavom Žaberlom pripravil besedilo Legitimnost in samozaznava legitimnosti lovskih in ribiških čuvajev, ki je leta 2016 izšlo v monografiji Oblast, legitimnost in družbeno nadzorstvo. Pomembna ugotovitev je, da je lov-

skočuvajsko področje prešlo okvire našega glasila Lovec in se pojavlja v različnih znanstvenih vedah, kamor tudi sodi.

Sedanje področje lovskočuvajske službe je zakonsko urejeno, ima tudi svoj pravilnik, ki se je in se bo v prihodnosti še spremenil v posameznih delih tega področja. Tudi določbe Zakona o divjadi in lovstvu, povezane z delom lovskih čuvajev, se bodo v prihodnosti spreminjale. Nujno je treba evalvirati področje pooblastil in ugotoviti, katera sploh potrebujemo pri izvajanju svojih nalog. V naših vrstah bo treba spremeniti miselnost, da je lovskočuvajska služba sama sebi namen, in dojeti, da je to pomembno področje dela lovske družine.

Komisija za lovskočuvajsko službo LZS je nova komisija, ki je bila ustanovljena leta 2018. O njenih nalogah sem pisal v eni izmed prejšnjih številčk našega glasila. Komisija v novi sestavi je začela delo sredi februarja letos in že razpisala razpis za lovskočuvajske izpite. Njeno delo bo usmerjeno predvsem v izboljšanje kakovosti tečajev in obnovitvenih usposabljanj. Njeni glavni poudarki bodo: izdelava kataloga znanj lovskih čuvajev, sprememba programa v Navodilih za opravljanje lovskočuvajskega izpita, evalvacija pooblastil, določenih v področnem zakonu, in usmerjenost v kakovost dela lovskih čuvajev.

Nedavno je bil izdelan katalog za osnovno lovsko izobraževanje, zato je treba sestaviti tudi katalog znanj za lovske čuvaje. V navodilih je treba črtati posamezna usposabljanja, ki so že drugače organizirana kot samostojna usposabljanja, in obstoječe vsebine dopolniti z drugimi, nujno potrebnimi znanji za lovske čuvaje. Pri izpitih ugotavljamo pomanjkljivo splošno znanje s področja dela državnih organov, zakonodajne, sodne in izvršilne oblasti. Skratka, vsakokratna evalvacija programov je priporočljiva in tudi nujno potrebna.

Pri vsakem prispevku s tega področja sem opozarjal in tudi sedaj bom, da je v lovskih družinah treba nameniti večji poudarek lovskočuvajski službi, pa tudi organizaciji dela lovskih čuvajev, poenotiti standarde dela, merila uspešnosti, pisanje poročil o opravljenem delu ter poskrbeti za doslednejše vodenje evidenc lovskih čuvajev. Še vedno se srečujemo z nedoslednostjo, tudi pri imenovanju lovskih čuvajev, prepoznam podaljševanju pogodb (veljajo največ pet let) in celo nerazumevanju bistva lovskočuvajske službe. Obenem vas vabim k spremljanju vsebine zavihka o lovskih čuvajih na članski spletni strani lovskega informacijskega sistema Lisjak.

Pa dober pogled.

»V naših vrstah bo treba spremeniti miselnost, da je lovskočuvajska služba sama sebi namen, in dojeti, da je to pomembno področje dela lovske družine.«

Foto: Oton Naglost

Foto: Lojz Avenik

V LETU 2019 JE POD AVTOMOBILI KONČALO 1222 DIVJIH ŽIVALI

Www.vestnik.si, 7. 1. 2020 – Po podatkih, ki so jih posredovali s Policijske uprave Murska Sobota, je lani na pomurskih cestah poginilo 1222 divjih živali. Statistika tudi kaže, da so za trke z živaljo še posebno nevarne podeželske in obgozdne ceste. Na nenadno prečkanje živali moramo biti pozorni predvsem v nočnih in večernih urah, ko najintenzivneje iščejo hrano. Večina nesreč se zgodi zgodaj zjutraj in zvečer, vedno več pa se jih tudi čez dan. V njih so udeležene manjše živali, kot so zajci in ptiči. Najboljši nasvet za voznike, da se izognejo trku z divjo živaljo, je, naj bodo na cesti čim bolj previdni in upoštevajo znake, ki opozarjajo na nevarnost divjadi na cesti. Prav tako naj opazujejo rob cestišča in uporabljajo dolge luči, saj se oči večine živali ob osvetlitvi svetijo in jih je tako mogoče opaziti. V primeru povoženja divje živali avtomobil takoj ustavite, vključite utripalke in kraj nesreče zavarujte s trikotnikom. Pokličite številko 112. Če naletite na poškodovano ali vidno bolno žival, tudi pokličite center za obveščanje, kjer bodo o trku obvestili upravljavca lovišča, torej lovsko družino. »Lahko tudi pokličite številko 113, saj boste

policijski zapisnik potrebovali, če imate vozilo zavarovano za škodo, povzročeno z divjimi živalmi. Lovska družina, ki je obveščena o povoženju, obvesti higiensko službo, ki poskrbi za odvoz živali. Meso povožene divjadi ne sme iti v prodajo. Zakon o lovstvu tudi določa, da je prepovedano dotikanje, prenašanje in prilaščanje najdenih osebkov vseh vrst,« je dejal **Ludvik Rituper**, predsednik Zveze lovskih družin Prekmurja, ki je svetoval, kako naj ravna voznik, ki povozi divjad.

LOVCI NA JEZERSKEM

Pr' jezer, št. 4, 6. 1. 2020 (**Boris Meško, Franc Ekar**) – V minulem letu je Lovska družina Jezersko opravljala svoje zadolžitve v lovišču, izvajala načrtne smernice iz lovskoupravljalnega načrta in se tudi kulturno udeleževala pri popestritvi jesenskih večerov, saj je s pomočjo Občine Jezersko organizirala Večer lovskih pesmi in napevov v dvorani Korotan. Udeležili smo se tudi spomladanske čistilne akcije in se aktivno vključili v izpeljavo vsakoletnega turnosmučarskega tekmovanja, zelo dobro sodelujemo tudi z drugimi društvi. Lovskega veleslaloma pa nismo izpeljali zaradi pomanjkanja snega. Pri svojih aktivnostih opažamo povečan in neuravnan pritisk

turistov na prostor in območja, kjer doslej ni bilo obiskovalcev. To povzroča nemir v gozdu ter škodljivo vpliva na gozdno rastlinstvo in živalstvo, nam pa povzroča oteženo izvajanje dejavnosti, saj divjad zaradi nemira spreminja svoje navade, pozneje izstopa, prej se skriva in se umika v težje dostopne predele. Opažamo tudi odmetavanje raznoraznih papirčkov, pločevink in podobne nesnage v gozdu. Da obiskovalci v tako lepem kraju brezbrizno odmetavajo smeti, ni ravno primerno. Lovci jih vestno pobiramo in po svojih močeh skrbimo za lepo podobo kraja.

PO UGLEDU LOVEC ŽE DOLGO ZAOSTAJA ZA GASILCEM

ŠTAJERSKI TEDNIK, 10. 1. 2020 (Senka Dreu) – Včasih je pomenilo biti lovec častno in zelo zeleno funkcijo, v sodobni družbi pa postajajo mnenja o lovu vedno bolj nasprotujoča in tudi zmedena, zato je toliko pomembnejše, kako se lovec vede in ravna. Franci Ornik je že dve desetletji na čelu Lovske družine Voličina, prav tiste, ki je nedavno tega na ravninah Pesniške doline, v neposredni bližini naselja Gočova, v Občini Sveta Trojica, organizirala skupni lov na malo divjad. Večja skupina lovcev, opremljenih s puškami, oblečenih

v odsevne jopiče in v spremstvu psov, pa se je sprehajala tudi po regionalni cesti Lenart–Ptuj. Da so na območju lova in možnosti naleta divjadi, so prebivalce in mimovozeče opozarjale table, postavljene ob regionalni cesti. Kot smo takrat poročali, pa se je ob tem porodilo vprašanje, ali smejo lovci loviti v neposredni bližini naselij. Iz Zakona o lovstvu in divjadi izhaja, da lovci ne smejo loviti bližje kot 50 metrov od naselij in zaselkov, kar v praksi pomeni, da lahko lovijo praktično na vašem dvorišču. »Strinjam se, da 50 metrov od naselja ni primerna zakonska razdalja za lov in bi jo kazalo povečati. A razdalja v tej zgodbi po moje ni ključna, najpomembnejše je vedenje lovca in upoštevanje okolja, v katerem deluje. Prež ne more kar samovoljno postavljati po tujih zemljiščih, ampak za to potrebuje soglasje lastnika. Če ta soglasja ne da in potem divjad povzroči škodo na njegovih njivah, pa seveda ne more pričakovati odškodnine. Prednost lova v domačih loviščih je prav v tem, da lovec pozna teren pa tudi ljudi, ki tam bivajo. Pri lovu v bližini hiš mora tako zmeraj upoštevati, kdo tam živi in kakšen je odnos lastnikov do lovcev; ali so torej lovcem naklonjeni ali jim niso. Če niso, je prav, da naredi vse, da se izogne konfliktom in da seveda ne lovi v njihovi neposredni bližini,« je povedal Ornik.

PO BOBRIH V SLOVENSKIH GORICAH ŠE VIDRA?

ŠTAJERC, 23. 1. 2020 (Marjan Toš) – Dolgoletni član Lovske družine (LD) Dobrava v Slovenskih goricah **Ivan Bezjak**, ki je v zeleni bratovščini širom Slovenije znan kot odličen strelec na glinaste golobe, je pred dnevi v ribnikih v Stanetincih doživel presenečenje. Ob enem od ribnikov je našel ostanke velikega amurja, težkega več kot 5 kg, ki ga je po njegovi domnevi pojedla vidra. A to še ni bilo vse; na drugem ribniku so na tankem ledu ležali ostanki kar treh amurjev, po Bezjakovi oceni težki od 5 do 8 kg. Za nameček je našel še eno glavo velike ribe, ki jo je žival povsem pojedla. Prepričan je, da je bila na delu vidra ali celo več vider, ki so očitno zašle v povirje Stanetinškega potoka, iz katerega se napajata dva ribnika. Voda na tem območju je čista in vidri prija, ocenjujejo poznavalci vidre. Zato bodo njeno navzočnost v povirju Stanetinškega potoka skrbno spremljali. O navzočnosti vidre v tem delu osrednjih Slovenskih goric na meji med LD Dobrava in LD Vitomarci so že obvestili tudi zavod Lutra, ki se v Sloveniji strokovno ukvarja s problematiko vidre. Naj še zapišemo, da je vidra v Sloveniji nasploh redka in je

doslej v tistem delu lovišča LD Dobrava niso zasledili.

MED KRSTOM STA JIH JAGRA »FASALA« S KREPELOM

SLOVENSKE NOVICE, 25. 1. 2020 (Jože Miklavc) – Zimski lov, ki ga tradicionalno organizirajo nekatere lovske družine konec leta, je potekal bolj po zelenih kot pobeljenih poljih in gozdovih, saj prave zime ni bilo. V Lovski družini (LD) Mozirje so medse povabili lovske goste iz prijateljskih in sosednjih lovskih družin ter lovke in partnerice lovcev. V organiziranem lovu v Radegundi, ki ga je vodil lovovodja Miha Finkšt, vse do zadnjega ni padel strel. Ko so minevale zadnje minute odrejenega termina, pa je le počilo. Čast je namreč rešil Solčavčan, gluhonemi Peter Vršnik, po domače Potočnik iz Podolšev. Podrl je merjasca. Po fotografiranju plena in zbranih lovcev na skupni jagi, ki so lov kronali z odstrelom kapitalnega plena, so se posvetili druženju in obujanju lovskih dogodivščin. Zbrani »jagri« so tokrat sodili dvema domnevnima lovcema, ki sta zagrešila vsak svoj uplen in morala pred sodni senat. Sklicala ga je gospodar LD Mozirje Jani Pirnat s pooblastilom lovovodje Finkšta. Po lepem obredu je sodbo

dokončno izrekel vodja sodnega senata Martin, ki je vsakemu za vrat iz litrske steklenice zlil deci rdečega vinskega poživila. Da si bosta zapomnila »jagati« na lastno pest v sosedovem logu ter da se med lovci ne dela napak. Predvsem pa, da se varuje in neguje zdravo divjad in naravo, iz nje pa se lahko odvzame le premišljeno in načrtovano število lovnihi osebkov.

PODEŽELJE NA RAZPOTJU: ZVERI ALI OBDELANA ZEMLJA

www.kmecki.glas.com, 16. 1. 2020 (Dragica Heric) – Sporočilo okrogle mize Sindikata kmetov Slovenije v Gorenji vasi je bilo jasno: še naprej bodo v teh krajih delali, obdelovali podeželje in vzrejali drobnico, medtem ko volkovi tu nimajo mesta. Roman Žveglič je izpostavil, da je število zveri postalo nesprejemljivo veliko, volkovi so državna lastnina, edini deležniki, ki nosijo posledice, pa so kmetje. Le-ti živijo od svojega dela in ob mesecu ne dobijo plače za razliko od pristojnih uradnikov, ki jim je za težave kmetov vseeno. Sindikat kmetov Slovenije želi, da se do nove pašne sezone upravljanje z volkovi vzpostavi samo na določenem območju, da se določi

zgornja meja števila volkov in da se hitreje sprejemajo odločbe za izredne odstrela.

ZAČENJA SE ŠTETJE PTIC V MESTU

DNEVNIK, 28. 1. 2020 (Vesna Levičnik) – Društvo za opazovanje in preučevanje ptic Slovenije (DOPPS) tudi letos poziva ljudi, naj se jim pridružijo pri opazovanju in štetju ptic v okolici doma. Po podatkih društva je bil tudi lani na prvem mestu domači vrabec, ki z naskokom prevladuje zadnje desetletje; sledijo mu domači golob, siva vrana in poljski vrabec. Omenjene vrste po številčnosti pomenijo skoraj polovico (49 odstotkov) vseh opazovanih ptic. Kot so povedali v društvu, imajo vse štiri vrste ptic nekaj skupnih lastnosti: raznoliko prehrano, skupinsko vedenje, gnezdiijo na umetnih strukturah in zaupajo ljudem. »Z eno besedo bi jih lahko poimenovali generalisti, saj imajo zelo raznoliko prehrano in se znajo hitro prilagoditi novim razmeram. Zato ni nič nenavadnega, do so ravno te vrste najštevilnejše v naših mestih in naseljih,« je povedal sogovornik. V okviru akcije Ptice okoli nas so v letu 2019 našli 17.132 ptic, ki so pripadale 71 vrstam.

Pripravil:
dr. Marjan Toš

Facebookovi dve strani medalje

Kpisanju me je spodbudila objava na Facebooku pred nekaj meseci in odziv nanjo. Morda sama objava fotografije po lovu ni bila najbolj posrečena, a jo je avtor kljub temu objavil. Naj takoj napišem, na kar nas opominjajo strokovnjaki s teh področij: kar objavimo, četudi pozneje izbrisemo, ostane nekje za vedno shranjeno in pripravljeno za ponovno uporabo oziroma objavo.

komentarji na objave me ne motijo, če niso žaljivi; lahko so provokativni, nikakor pa ne primitivni. Menim, da je treba pri komentiranju objav na Facebooku ves čas imeti v mislih dostojanstvo – ohraniti je treba svoje dostojanstvo in dostojanstvo tistega, ki je prvotno objavo prilepil na svoj zid in jo delil z nami. Pomembno je tudi, da poskrbimo za primeren nivo komunikacije.

ne zlobe in hudobije. Seveda tudi pri objavah na Facebooku in drugih družbenih omrežjih velja neki etični kodeks, čeprav nenapisan, a ga je treba upoštevati.

Sam sicer nisem imel nobenih slabih izkušenj, le nekaj občasnih provokacij, na katere sem se odzval ali pa ne. Odvisno od dneva, časa in volje. Tudi sam kdaj pa kdaj nekoliko provociram, a nikoli ne žalim. Zakaj sem

fotografije javno objavljamo svoje početje. In če svojo fotografijo objavimo, je prav, da za objavo in svojim objavljenim početjem tudi »stojimo«. Zato ponovno pozivam vse, da pazimo, kaj objavimo, »stojmo« za objavami in se izogibajmo žaljivih, primitivnih in neprimernih komentarjev.

Naj za konec napišem še drugo stran medalje, imenovane Facebook. Pred petimi leti sem ravno s pomočjo

Foto: Pixabay

Tudi sam uporabljam Facebook, od časa do časa objavim kakšno fotografijo s kakšnega dogodka, srečanja, lova, po lovu, uplenjeno divjad itn., a pri vseh objavah se trudim, da so kolikor toliko okusne in širše sprejemljive. Tudi

Najmanj, kar je, če nam objava ni všeč, je, da jo pač zaobidemo ali v Facebookovem žargonu: obvozimo. Iluzorno je pričakovati, da bodo vse naše objave všeč vsem. Prav tako ne moremo pričakovati, da se bodo vsi strinjali s tem, kar počnemo in objavljamo. Pa tudi prav je tako; prav je, da smo različni in različno misleči, saj nas različnost bogati in dela edinstvene. Ne dovolimo pa sebi in drugim, da nas to pogoltne in iz nas naredi nekaj, kar nismo. Sprejmimo različnost, in to brez nepotreb-

se odločil za to pisanje in za objavo v reviji *Lovec*? Na Facebooku je veliko objav in vsebine iz lovske vrste. Prav na take objave se od časa do časa poliva veliko gnojnice. Zavedati se moramo, da lahko vse, kar objavimo, izzove takšne in drugačne reakcije, takšna in drugačna čustva. Sam se strinjam, da neki določen del svojega življenja delimo z drugimi. Vse drugo pa naj ostane nam, naj nam ostanejo spomini v drugačni obliki in ne Facebookovi. Resnično je tudi dejstvo, da z objavo neke

Facebooka spoznal sedaj že dobrega lovskega prijatelja, s katerim se redno slišiva, redno srečujeva. Najino Facebook prijateljstvo sva razširila na kar nekaj lovske družine s Štajerske in iz Prekmurja. Skupaj sva preživela nepozaben lovni konec tedna na Cresu in še in še. Hvala, Sebo, za Facebook prijateljstvo in tisto prijateljstvo, ki smo ga vajeni iz časov, ko še ni bilo te elektronske »navlake«.

No, tudi to je Facebook.

Marjan Gselman

Avtorje besedil, namenjenih za objavo v rubriki *Mnenja in predlogi*, obveščamo, da uredništvo sprejema besedila z največ 4000 znaki brez presledkov.

Uredništvo

TUDI ŽIVALI IMAJO PRAVICO DO PITNE VODE

V počastitev 22. marca, svetovnega dneva voda

Pravi okus vode spoznamo šele v hudi suši ali, kot pravi kitajski pregovor, »da vrednosti vode ne poznamo, dokler se vodnjak ne posuši«. Brez vode ni življenja. Njeni viri niso neomejeni, treba jih je skrbno ščititi in jih varovati. V zgodovini človeštva je voda krojila usodo številnih ljudstev. S prispevkom o pomenu vode za življenje ne bom odkril tople vode; slovensko lovsko javnost želim opozoriti zgolj na omejenost in ogroženost naravnih vodnih virov, ki so pomembni tudi za obstoj divjadi. Konec leta 2016 je Republika Slovenija v svojo ustavo dodala 70. a člen¹, ki je izrecno zapisal neodtujljivo pravico do pitne vode.

Voda kot izvor življenja

Znanstveniki so dokazali, da je bila voda v pradedni izvor življenja. Ljudska modrost k temu pritruje, ker po ljudskem izročilu otroke prinaša štoklja, ki je vodna ptica. Veda o zemljepisni uči, da so morja, jezera, reke, potoki in vodna obrežja naravne meje, ki

delijo, povezujejo in vznemirjajo. Voda je tudi vrelec in prinašalka zdravja, sreče, dobre letine in blaginje. Zato ljudje vodo od pradavnine slavimo v pripovedkah in basnih, v šegah in navadah, v pesmih, pregovorih, rekah in pripovedih na njihovi dolgi poti iz roda v rod.

Vsako ima pravico do pitne vode. Vodni viri so javno dobro v upravljanju države. Vodni viri služijo prednostno in trajnostno oskrbi prebivalstva s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev in v tem delu niso tržno blago.

Voda v lovišču

Zakon o divjadi in lovstvu (ZDLov-1) v 8. členu opredeljuje **lovišče** kot prostorsko zaokroženo zemljiško in **vodno površino**, ki v lovskoupravljaljskem območju glede na naravne in druge razmere v prostoru omogoča smotno in usklajeno izvajati načrtovane ukrepe in naloge pri upravljanju z divjadjo. Lovišča v vodnati Sloveniji, ki se oblikujejo ne glede na lastništvo kmetijskih gozdov in zemljišč, tudi vodnih in vodnatih, so prepredena z vodami in njihovimi izviri. Voda je izjemno pomembna za vsa živa bitja, tudi za divjad, ki ne bo preživel brez zdrave pitne vode.

Ustava ščiti zdravo pitno vodo, ker je pravica do zdrave pitne vode neodtujljiva pravica slehernega posameznika, enako kot vseh živih bitij na Zemlji. Zato je treba v naših loviščih z ustreznimi ukrepi po-

Konec leta 2016 je Republika Slovenija v svojo Ustavo dodala 70. a člen, ki je izrecno zapisal neodtujljivo pravico do pitne vode.

¹ Ustava Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99 in 75/16 – UZ70a).

Pravi okus vode spoznamo šele v hudi suši ali, kot pravi kitajski pregovor, »da vrednosti vode ne poznamo, dokler se vodnjak ne posuši«.

skrbeti za zaščito vode in vodnih virov, ki za prostoživeče živali pomenijo življenje.

Po 182. členu *Zakona o vodah*² (ZV-1-NPB7) so vodna zemljišča, vode, vodotoki, jezera, reke, potoki in podobne (vodne) površine – ki so javno dobro, splošno ljudsko premoženje, družbena last ali imajo na njih pravne osebe pravico uporabe –, z uveljavitvijo novega zakona o vodah prešla v last **Republike Slovenije**. Na dan uveljavitve novega zakona so v last države prešla tudi vsa zemljišča, ki so bila poplavljen zaradi posegov v prostor, potrebnega za pridobivanje električne energije, na njih pa je bila vpisana pravica uporabe pravnih oseb. Kmetijska in gozdna zemljišča, na katerih je bila v zemljiški knjigi vpisana lastninska pravica

² Zakon o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdrI-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14 in 56/15).

Znanstveniki so dokazali, da je bila voda v pradavnini izvor življenja.

V naših loviščih je treba z ustreznimi ukrepi poskrbeti za zaščito vode in vodnih virov, ki za prostoživeče živali pomenijo življenje.

vodnih zadrug po predpisih, po katerih so ustanavljali vodne zadruge, pa so z uveljavitvijo ZV-1-NPB7 prešla v last lokalne skupnosti, na območju katere ležijo.

Svetovni dan voda

Konferenca **Organizacije združenih narodov (OZN)** o okolju (UNCED) je leta 1992 v Riu de Janeiru v okviru *Agende 21* kot dan, namenjen opozarjanju širše svetovne javnosti na omejenost in ogroženost naravnih vodnih virov, določila 22. marec, ki ga je **Generalna skupščina OZN** razglasila za svetovni dan voda.

OZN zaradi ozaveščanja družbe vsako leto 22. marca razglasi temo, ki povzema najbolj aktualno problematiko v povezavi z vodami. OZN s svojimi aktivnostmi spodbuja vlade držav članic Združenih narodov in njihove nevladne organizacije, da v duhu razpisanih tem opozarjajo širšo javnost na problematiko voda, s

čimer povečujejo ozaveščenost ljudi o pomembnosti in ranljivosti vodnih virov. Prebivalci številnih držav trpijo za žejo, sestradani ljudje in živali trpijo za hudo žejo.

Voda kot strateška surovina

Voda postaja strateška surovina; slišati je, da bo prihodnja svetovna vojna vojna za vodo. Čeprav so v naših loviščih številni vodni izviri, se moramo ravno zaradi te okoliščine še bolj zavzemati za varstvo naših voda in vodotokov. Kakšen

Vsakdo ima pravico do pitne vode. Vodni viri so javno dobro v upravljanju države. Vodni viri služijo prednostno in trajnostno oskrbi prebivalstva s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev in v tem delu niso tržno blago.

Generalna skupščina OZN je 22. marec razglasila za svetovni dan voda. Zaradi ozaveščanja družbe OZN vsako leto 22. marca razglasi temo, ki povzema najbolj aktualno problematiko v povezavi z vodami.

je naš, lovski odnos do vodnih virov in voda, pokažejo primeri iz prakse, ko so neodgovorni posamezniki v potok ali kateri drug vodni vir zmetali smeti, škodljive odpadke, zlili mineralna motorna olja in odložili celo kadavre.

Iz moje sodne prakse mi je znan primer, ko je brezvesten lovec ustrelil psa in ga vrgel v potoček ... Kaj vse konča v naših potokih, rekah in jezerih!? Zato bi morali tudi lovke in lovci zaščititi vodne izvire v loviščih, oskrbovati napajališča, kaluže ... Udeleževati bi se morali čistilnih akcij, s katerimi tudi v naših loviščih rešujemo vode s skrbnim čiščenjem obrežij jezer, strug rek in potokov, hudournikov, bajerjev in drugih vodnih površin.

Ali smo se pri lovih na mlakarico vprašali, kdo bo za nami počistil tulce, ki mnogokrat končajo tudi v vodnem viru? Ne vidim pa rešitve za šibre, ki končajo v vodi. Strupeni svinec bo moral zamenjati svinčene šibre z razgradljivimi šibrami. Kdaj se bo to zgodilo, pri nas ne ve nihče, v tujini pa so že začeli z razgradljivimi šibrami, kar je za naravo pravičnejše.

Prebivalci številnih držav trpijo za žejo, sestradani ljudje in živali trpijo za hudo žejo.

Podnebne spremembe kot resno opozorilo narave

Živimo v času dramatičnih podnebnih sprememb. Zdi se, da večini niti ni kaj prida mar za varstvo narave in naravnega okolja ter za nizkoogljično družbo, čeprav nam voda že resno teče v grlo. Država še ni sprejela *Nacionalnega energetske-podnebnega načrta*, ki bo moral vsebovati tudi aktivno zaščito

vode in njenih virov. Pomembno je tudi čiščenje odpadnih voda. Poleg številnih okoljevarstvenih vprašanj je pri nas nerešeno čiščenje odpadnih voda, saj ni jasno niti, kdo bo sprejel slovensko blato.

Ker nam bije zadnja ura, naj vsaj lovke in lovci stopimo na pot zaščite naravnih dobrin, zlasti vode, brez katere ni življenja.

Bojan Avbar

Vse foto: Boris Kozinc

PTICE NA LETALIŠČU LESCE

Letališče v Lescah se je razvilo iz nemškega vojaškega letališča, po drugi svetovni vojni pa so ga še dodatno uredili. Ker je bilo območje zelo močvirnato, so vzletno-pristajalno stezo dodatno utrdili, tako da so med letoma 1955 in 1963 tam pristajala tudi večja potniška letala. Leško javno letališče je od Bleda oddaljeno štiri kilometre in je zdaj namenjeno predvsem panoramskim turističnim poletom. Na letališču pa ni mogoče videti samo jeklenih ptic, pač pa začuda tudi številne prave pernate.

Deževniki privabljajo ptice

Leto 2010 je Občina Radovljica zgradila 1130 metrov dolgo in 23 široko asfaltno vzletno-pristajalno stezo (pisto). Takrat sem predvideval, da bo zaradi več letal in njihove hitrosti v prihodnje tam manj ptic. Moje predvidevanje pa so »na glavo« obrnili deževniki (*Lumbricus terrestris*). To so t.i. »zemeljski črvi«, strokovno kolobarniki (Annelida) oziroma maloščetinci, ki pa jih zaradi imena nikakor ne smemo zamenjevati s pobrežnimi ptiči deževniki (Charadriidae). Kadar več dni dežuje, številni pridejo na asfaltirano letališko pisto, ki nekaterim pticam ponuja zelo bogate prehranjevalne možnosti. Ti kolobarniki so zanje bogat vir beljakovin.

V deževnih dneh tudi letala bolj ali manj samevajo. Poleg miru ponudba hrane, ki

jo dodatno nudijo izliv potoka Blatnica in še vedno zelo vlažni travniki, privabijo številne ptice. Vseeno sem se čudil, da sem, kljub dolgoletnemu zanimanju zanje, tam skupaj s prijateljskima ornitologoma **Aljažem Mulejem** in **Blažem Blažičem** v zadnjih petih letih prvič videl v takih razmerah kar 13 vrst ptic, vse pa sem tudi, kljub svojemu prvemu opazovanju, uspešno fotografiral.

Ptice na pisti

Seznam vseh vrst, ki so se med letoma 2014 in 2019 pojavljale na širšem območju letališča v Lescah, presega okvir tega prispevka, zato se bom najbolj posvetil tistim, ki so se pojavile na sami pisti. Od kljunačev sem prvič opazoval togotnike (*Philomachus pugnax*), spremenljive prodnike (*Calidris alpina*), malega prodnika (*Calidris minuta*), malega škurha

(*Numenius phaeopus*), velikega škurha (*Numenius arquata*), jezerske martinice (*Tringa stagnatilis*), močvirske martinice (*Tringa glareola*), pikastega martinca (*Tringa ochropus*), male martinice (*Actitis hypoleucos*), sloke (*Scolopax rusticola*) in pukleža (*Limnocyptes minimus*).

Še najbolj sem se razveselil malega škurha, ki ga od velikega ločimo po temnorjavi proggi na straneh temena in svetlejši na temenu. Med tremi običaj-

Rjavi galeb (*Larus fuscus*)

Kadar več dni dežuje, številni deževniki (*Lumbricus terrestris*) prilezejo na asfaltirano letališko pisto, ki nekaterim pticam ponuja zelo bogate prehranjevalne možnosti. Ti kolobarniki so zanje bogat vir beljakovin.

Mali prodnik (Calidris minuta)

nejšimi vrstami galebov – sivem, rečnem in rumenonogem – so me lani presenetili štirje rjavi galebi (*Larus fuscus*). Od deževnikov sem na letališču enkrat opazoval malega deževnika (*Charadrius dubius*), pribe (*Vanellus vanellus*) pa se pojavljajo večkrat in tudi v večjem številu.

Raj za naravoslovne fotografe

Za race je na pisti pravi raj. Duplinsko kozarko (*Todorna todorna*) sem opazoval že v Strunjanskih solinah, v Lescah pa so se več deževnih dni prehranjevale štiri. Na travnikih in njivah ob pristajalni stezi se pogosto pojavljajo tudi lunji (*Circus*), vsak

V zadnjih petih letih sem na letališču v Lescah prvič opazoval kar 13 vrst ptic, vse pa kljub svojemu prvemu opazovanju tudi uspešno fotografiral.

Mali škurh (Numenius phaeopus)

Sabljarka (Recurvirostra avosetta)

Območje letališča je zavoljo vseh vrst ptic postalo »vroča« gorenjska ornitološka destinacija. Zahvala velja nedvomno prav asfaltni letališki stezi.

naravoslovni fotograf pa bi se zagotovo razveselil poslastice, kot sta rjasta kanja (*Buteo rufinus*) in koconoga kanja (*Buteo lagopus*). Obe je mogoče zelo malokrat opazovati v Sloveniji. Posebno rjasta mi je bila tudi odličen fotomodel, saj se je na omenjenem območju zadrževala kar ves teden, za uspešno fotografiranje pa mi ni bilo treba oditi na območje pristajanja letal.

Od čapelj so najpogostejše sive čaplje (*Ardea cinerea*), ki se na travnikih prehranjujejo z voluharji. Letos smo z družinskimi člani opazovali kar 48 velikih belih čapelj (*Ardea alba*), rjavo (*Ardea purpurea*)

pa sem videl le dvakrat. Zanimivo je, da sem polojnika (*Himantopus himantopus*) opazil 1. aprila leta 2016 v manjši mlaki, kjer se Blatnica razlije proti letališču. Bil je povsem neboječ in sem ga lahko fotografiral z razdalje pičlih štirih metrov. Presenetljiva »fatamorgana« je bila zame tudi sabljarka (*Recurvirostra avosetta*), ki se je dva dni zadrževala prav na začetku vzletne steze in je bila vidna tudi iz restavracije. V Sečoveljskih solinah ima ta vrsta edino gnezdišče v Sloveniji.

Območje letališča je zavoljo vseh naštetih vrst ptic postalo »vroča« gorenjska ornitološka destinacija. Menim, da zahvala velja nedvomno prav asfaltni vzletno-pristajalni stezi. Morda vas bo pot zanesla tja in boste lahko tudi vi doživeli kakšno zanimivo opazovanje. Upoštevati pa je treba, da je gibanje neposredno ob pristajalni stezi dovoljeno le z odobritvijo vodstva letenja.

Boris Kozinc

ZAŠČITA IN OBNOVA KMETIJSKIH POVRŠIN, KI SO JIH RAZRILI DIVJI PRAŠIČI

V Evropi se je v prejšnjem desetletju zelo povečala populacija divjih prašičev. Ugodne podnebne razmere, mile zime brez snežne prevleke in nizkih temperatur, velika ponudba in dostopnost hrane v gozdovih in na njivskih površinah, zasajenih s koruzo, vodijo k povečanju številčnosti divjih prašičev. S povečanjem številčnosti se poveča potreba po hrani. Za preprečevanje škode, ki jo povzročajo divji prašiči, obstaja več načinov, ki jih delimo na: biološke in tehnične metode. Med biološke uvrščamo postopke, ki odvrčajo živali od gojenih kmetijskih rastlin. Med tehnično varovanje spadata motnja in odvrčanje živali z akustičnimi metodami ter fizično preprečevanje dostopa živali do gojene rastline, obdane z mrežo ali električno ograjo.

Biološke metode

Biološke metode preprečevanja škode, ki jo povzroči divji prašič, v prostor ne posegajo opazno in invazivno, temveč le odvrčajo živali od gojenih rastlin. Njihov namen je vzpostaviti površine s krmnimi rastlinami, ki živali privabljajo v času rasti gojenih rastlin. Sestavljene so iz plodonosnih dreves, krmnih njiv in pašnikov, ki nimajo trenutnega gospodarskega pomena

glede na obstoječo kmetijsko dejavnost. Predvsem pa so nemoteč prostor za divjad, ki je odmaknjen od intenzivne kmetijske dejavnosti.

Obstajajo tudi sredstva, ki divjad privabljajo v oddaljenosti od ogroženih kmetijskih površin. Med biološke dejavnike spada tudi ocena številčnosti, spola divjadi s sočasnim odvzemom divjadi iz ogroženega kmetijskega prostora. Med varovala spadajo tudi kemična sredstva – repelenti oziroma odvrčala živali od rastlin, ki jih varujemo.

Tehnično varovanje

Med tehnična varovala spadajo sredstva, ki živalim fizično preprečujejo dostop do gojene rastline. Sestavljena so lahko iz zelo enostavnih elementov, kot so različni barvni trakovi, svetleče ali svetlobne oznake, ki pa se jih živali hitro privadijo in zato kratkotrajno učinkujejo na varovanje.

Zanesljiva in učinkovita tehnična varovala so samo fizično postavljene ograje. Med slednje spada tudi električna. Učinki takega varovanja so zanesljivo zavarovane gojene rastline.

Akustična naprava

Sestavljena je iz dveh akumulatorjev električne energije, zvočnikov, ki so postavljeni na različnih lokacijah z iz-

Biološke metode preprečevanja škode, ki jo povzroči divji prašič, v prostor ne posegajo opazno in invazivno, temveč le odvrčajo živali od gojenih rastlin.

meničnim vklopom, in različnimi intervali zvoka. Naprave delujejo tako, da jih s pomočjo senzorja vključimo zvečer ob sončnem zahodu in izključimo zjutraj ob sončnem vzhodu. Jakost motečega zvoka lahko izmerimo do razdalje 1000 metrov v jakosti 55 dB. Pri oddaljenosti zvočne naprave 1500 m ni mogoče več izmeriti hrupa. Za to metodo je značilno preventivno odvrčanje živali

Ograje z električnim tokom

Fizične ograje za varovanje gojenih rastlin so učinkovito sredstvo za preprečevanje škode na kmetijskih površinah. Lahko so sestavljene iz različnih materialov, kot so žica, les ali plastične mreže. Pri postavitvi pa je potrebno veliko časa in materiala, kar je odvisno od velikosti varovane površine. Zato je za zmanjšanje

Varovanje kmetijskih površin z ognjem je najstarejša obramba človeka pred divjadjo. Tudi v sedanjem času je učinkovita in zanesljiva, vendar ima veliko pomanjkljivost. Nujno je potrebna vsakodnevna človekova prisotnost.

Foto: Pixabay

Ce varujemo kmetijske površine z ognjem, moramo vsak dan zakuriti material, ki z dimom in svetlobo odžene divjad. Če postopek prekinemo samo za en dan, se živali zopet pojavijo. Sočasno s kurjenjem je treba preprečiti širjenje ognja.

od posevka. V koruznem posevku jo uporabljamo po setvi in v mlečni zrelosti koruze.

Uspešnost delovanja akustične metode se zelo poveča s sočasnim odvzemom živali z ogroženega območja. Pomanjkljivost metode odvrčanja je, da morajo biti zaščitene vse koruzne njive na varovanem območju. V nasprotnem primeru se živali umaknejo na sosednjo, bližnjo površino gojenih rastlin.

Varovanje z ognjem

Varovanje kmetijskih površin z ognjem je najstarejša obramba človeka pred divjadjo. Tudi v sedanjem času je učinkovita in zanesljiva, vendar ima veliko pomanjkljivost: nujno je potrebna vsakodnevna človekova prisotnost.

Po sončnem zatonu je treba vsak dan zakuriti material, ki z dimom in svetlobo odžene divjad. Če postopek prekinemo samo za en dan, se živali zopet pojavijo. Sočasno s kurjenjem je treba preprečiti širjenje ognja.

Med tehnična varovala spadajo sredstva, ki živalim fizično preprečujejo dostop do gojene rastline.

navedenih pomanjkljivosti fizičnih ograj primernejša postavitev ograje z (vsebovanim) električnim tokom.

Električna ograja doseže zastraševalno vlogo z dotikom živali ob žico ograje. Električni tok ob stiku živali z žico ograje vodi skozi žival v zemljo. Kroženje električnega toka sklone žival sama neposredno. Za učinkovito »opozorilo«

Varovanje večjih kmetijskih površin

Pri večjih posejanih površinah koruze ali druge ogrožene poljščine, katerih površina

Akustična naprava je sestavljena iz dveh akumulatorjev električne energije, zvočnikov, ki so postavljeni na različnih lokacijah z izmeničnim vklopom, in različnimi intervali zvoka.

Foto: Pixabay

Električna ograja doseže zastraševalno vlogo z dotikom živali ob žico ograje. Električni tok ob stiku živali z žico ograje vodi skozi žival v zemljo. Kroženje električnega toka sklone žival sama neposredno.

Foto: Pixabay

Divji prašiči raztrgajo takoj po setvi vrste posejane kornu. S ponovnim strojnim sajenjem kornu težko dosežemo enako smer sadilnih vrst. Pri žetvi nastanejo velike izgube storžev.

je večja kot 10 ha, so kljub postavljeni električni ograji potrebni dodatni varovalni ukrepi. Za večje površine gojenih rastlin potrebujemo tudi večje dolžine električne ograje. Zato pa so večje možnosti za prekinitev električnega toka. Ob nerednih pregledih delovanja električne ograje se divji prašiči kmalu vrnejo na njive, posajene s kornu. Velike rastline onemogočajo pregled nad površino, živali je težko izslediti, uničevanje kornu pa se povečuje iz dneva v dan. Pri velikih površinah, posajenih s kornu, velikost obsega škode opazimo šele pri spravilu pridelka.

V pomoč varovanju pridelka kornu v voščeni zrelosti so lahko določene neposajene površine v središču njive. Površino prepredajo trakovi neposajene širine do 15 m, ki so prečno postavljeni na vrste dozorevajoče kornu. Na še večjih površinah je za boljši pregled lahko sestavljen kvadrat iz travk na njivi. Ob robu varovalnih pasov so nameščene opazovalnice za odvzem nepovabljenih živali.

Ponovna ureditev kmetijskih površin, ki so jih poškodovale divji prašiči

Travno rušo začnemo obnavljati takoj po poškodbi ruše. Obnova je smiselna, če ni več možnosti novih poškodb. Ravne površine travnika poravnamo s travniško

Fizične ograje za varovanje gojenih rastlin so učinkovito sredstvo za preprečevanje škode na kmetijskih površinah. Za zmanjšanje pomanjkljivosti fizičnih ograj je primernejša postavitev ograje z (vsebovanim) električnim tokom.

Travno rušo začnemo obnavljati takoj po poškodbi ruše. Obnova je smiselna, če ni več možnosti novih poškodb.

brano, vendar samo tedaj, če travna ruša ni obrnjena okoli in so poškodbe globinsko manjše. Boljši učinek ravnanja dosežemo z zastiralno kosilnico – mulčerjem, ki ima horizontalno postavljen delovni valj s kladivci. Udarni elementi – kladivca na kosilnici – so pri delovanju naravnani čim bolj pri tleh. Za ponovno obnovo travne ruše je treba poravnano površino posejati s travno deteljno mešanico in jo utrditi z valjanjem. Valji v obliki prizme so učinkovitejši, seme hitreje vznikne in ima boljše možnosti za rast (voda, senčenje rastline). Enostavnejši način poravnave razrite travne površine je z valjarjem, na katerem so na obodu valja nameščeni noži, ki razrežejo površino in jo sočasno utrdijo.

Boljši učinek poravnave in obnove travne ruše dosežemo s stroji, ki povr-

Poškodbe njivskih površin – okopavin

Na okopavinah nastane neposredna škoda že po setvi kornu. Divji prašiči raztrgajo takoj po setvi vrste posejane kornu. Kornu seme ostane na površini, če ga živali niso pojedle, ali pa se rastlina posuši takoj po kalitvi. Ponovna vzpostavitev setvenega sklopa kornu je mogoča z ročno setvijo, ki pa je fizično zahtevna. Ena ura fizičnega dela je potrebna za 100 m ponovno ročno vstavljenega semena v setveno vrsto kornu.

S ponovnim strojnim sajenjem kornu težko dosežemo enako smer sadilnih vrst, kar vodi do dvojnih vrst v nepr-

Na okopavinah nastane neposredna škoda že po setvi kornu. Divji prašiči raztrgajo takoj po setvi vrste posejane kornu. Ponovna vzpostavitev setvenega sklopa kornu je mogoča z ročno setvijo, ki pa je fizično zahtevna.

Foto: Jaroslav Pap

V Evropi se je v prejšnjem desetletju zelo povečala populacija divjih prašičev, zaradi česar se je povečala potreba po hrani. Najdejo jo na številnih travnikih in poljih.

šino sočasno ravnaajo in posejejo. Strojni elementi za ravnanje so po navadi valji z nameščeno vijačnico ali valji z nameščenimi udarno-sekalnimi rezili, vendar v našem kmetijskem okolju ni navedenih strojev. Po setvi travno-deteljne mešanice je treba poravnano površino pognojiti, za kar uporabimo gnojvko, a največ 15 m³ na hektar ali 30 kg dušika na hektar.

vilnem preozkem medsebojnem razmiku. Posledica neenakomernega razmika med vrstami je, da spravilo kornu lahko opravimo samo z brezvrstnim silažnim kombajnom. Ker razmiki med vrstami niso več 0,75 m, gospodarno spravilo kornu ni smiselno. Pri žetvi nastanejo velike izgube storžev.

Dr. Rajko Bernik

MAREC

Še nedaleč nazaj smo lovci konec marca sklenili lovsko leto in se že pripravljali na novo lovno sezono, ki se je začela s prvim aprilom. Podobno je po »lovskih letih« izhajalo tudi glasilo Lovec (vse do leta 1978), ki je z aprilsko številko označilo naslednji letnik. Med starejšimi lovci omenjena sprememba še vedno marsikje sproži kritiko, saj trdijo, da bi se moralo »lovsko leto« podrežati biološkim zakonitostim v okolju in pri divjadi in ne koledarskemu letu. A bo po vsej verjetnosti tako pri tem tudi ostalo, saj je več drugih utemeljenih vzrokov za uveljavljeno spremembo.

V tej rubriki bom skušal na podlagi svojega osebnega pogleda in izkušenj sestaviti nekakšen opomnik najnujnejših opravil, mimo katerih lovka, lovec ali vodstvo lovske družine naj ne bi šlo, če želi, da bi naše delo potekalo tekoče in brez večjih pretresov.

Štefan Vesel

Nabava lovskega psa

Toda na področju lovskega upravljanja in udeleževanja še vedno nekako sledimo prvotni ureditvi. Ugotovitev se potrjuje s številnimi primeri načrtovanih del in opravil v lovišču ter z drugimi aktivnostmi na področju našega delovanja. Morda ni najustreznejši primer, pa vendarle: prav v tem obdobju se pogosto odločamo za nabavo lovskega psa in tako začnemo (v številnih primerih tudi prvič) z vzgojo, šolanjem in morda vzrejo lovskih psov.

Odgovoren vodnik psa se zaveda, da mora biti odločitev o nabavi psa tehtna in odgovorna, zato je potreben temeljit in globok pogovor z vsemi, ki bi bili lahko tako ali drugače povezani s prisotnostjo psa. Pri tem se ne soočimo le z vrsto novih odgovornosti in dodatnih aktivnosti, pač pa si moramo priznati, da odločitev lahko korenito spremeni naše navade in ustaljen družinski slog življenja, nemalokrat za več kot deset let.

Pred tem dejanjem mora vsak vodnik dodobra premisliti o vseh potrebah in zahtevah, ki jih s seboj prinese lastništvo psa. Vsekakor pa si moramo pred nabavo psa odgovoriti vsaj na naslednja vprašanja: ali bomo imeli dovolj časa zanj, zakaj si želimo psa, kakšnega potrebujemo glede na lovišče in divjad v njem (značilnosti, potrebe in namen pasem psov so namreč zelo različne), smo se pripravljani redno ukvarjati z vzgojo in šolanjem, kako mu bomo omogočili redno in kakovostno gibanje, kdo bo skrbel zanj med morebitnim

službenim potovanjem ali dopustom, če ga ne bo mogoče vzeti s seboj, ali morda v družini kdo boleha zaradi alergij na dlako ali astmo in ne nazadnje se tudi vprašajmo, ali smo ga finančno sposobni kupiti in skrbeti za njegovo redno in ustrezno prehrano. Kot sem že omenil, moramo, še preden nabavimo psa, rešiti vse naštetje pomisleke, saj bomo le tako pripravljeni na prihod novega »člana družinske skupnosti«.

osvežiti nekaj že osvojeno znanje in se seznaniti z novostmi zadnjih nekaj let.

Menim, da bi bilo smiselno ob posameznih priložnostnih predavanjih (na primer o afriški prašičji kugi (APK) ali čem podobnem) na tako izobraževanje povabiti tudi širšo zainteresirano javnost iz lokalnega okolja (kmete, predstavnike lokalnih družbenopolitičnih organizacij, krajanke ipd.), saj tovrstno sodelovanje z drugimi zainteresiranimi le krepi dobre medsebojne odnose in jih ozavešča z aktualnimi novostmi. S takim sodelovanjem tudi izkazujemo pravo podobo sodobnega lovca/lovstva in hkrati z zgledom spodbujamo k izobraževanju (učanju) generacije prihodnjih lovcev, ki morda prav v tem obdobju na tečajih za pripravo na teoretični del lovskega izpita začnajo stopati po naših poteh.

Lov

Predlogi letnih načrtov lovskoupravljavskih območij (LUO) za leto 2020 za vseh 15 lovskoupravljavskih območij naj bi bili že pripravljeni, skladno z določili *Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo* (Ur. l.

Vse foto: Štefan Vesel

Nabava lovskega psa mora biti preudarno premišljena in odgovorna, zato je potreben temeljit in globok pogovor z vsemi, ki bi bili lahko tako ali drugače povezani s prisotnostjo psa.

Društvena dejavnost

Ni naključje, da se lovci v tem obdobju pogosto srečujemo v šolskih klopih, saj se še kako zavedamo, da je iskanje in osvajanje novega znanja pri našem delu nujnost. Vedno bolj se zavedamo vseživljenjskega izobraževanja tudi v lovstvu! Ob tem imamo idealne možnost medsebojno izmenjati tudi bogate izkušnje,

RS, št. 91/2010) in temeljijo na obstoječih veljavnih zakonskih (Zakon o divjadi in lovstvu (Ur.l. RS, št. 16/2006, št. 120/2006 Odl.US: U-I-98/04, št. 17/2008, št. 46/14 – ZON-C) in podzakonskih osnovah ter usmeritvah veljavnih območnih načrtov za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo za obdobje 2011–2020. To pomeni, da se z letošnjim letom zaključuje desetletno obdobje in se hkrati

Teoretični del lovskega izpita se začne s tečajem za lovske pripravnike za pripravo na teoretični del lovskega izpita. Predavatelji posameznih tematskih sklopov si prizadevajo, da slušateljem predstavijo kar največ teoretičnega znanja, ki jim bo še kako prav prišlo pri lovskem udejstvovanju.

že soočamo s pripravami na naslednje desetletno obdobje.

V tem pogledu bi se bilo smiselno čim bolj medsebojno povezati, razpravljati in še pravi čas opozoriti na morebitne pomanjkljivosti ter predlagati izboljšane rešitve. Priprave za nadaljnje postopke usmeritev (po navadi jih sprejme **Strokovni svet Zavoda za gozdove Slovenije (ZGS)** že sredi marca tekočega leta) in nato še predloge območnih načrtov (letnih in desetletnih) vodijo pristojne območne enote ZGS. Praksa prejšnjih let bi nas morala že naučiti, da je »po toči zvoniti prepozno!« Zato pripravimo predloge in jih strokovno utemeljimo. Ob omenjenem tudi ne smemo zanemariti dejstva, da bo po vsej verjetnosti tudi tokratna vsebina načrtov temeljila na načelih kontrolne metode v najširšem pomenu – na podatkih minulega upravljanja s populacijami divjadi in njihovim življenjskim okoljem v obdobju 2014–2019, s poudarkom na zadnjem letu ter na kazalnikih v populacijah in njihovem okolju. Ne smemo pozabljati in šteti za nepomembno dejstvo, da omenjene analize ugotovljenih stanj v

Sečnja in čiščenje vodnih kanalov na območju Krajinskega parka Ljubljansko barje

Mejice

Mejice v prostoru prepoznamo kot podolgovate pasove grmišč, ki se razraščajo v nižinah in dolinah rek in potokov, na polju ter na gričevju. Posebno zaželene so na obširnih kmetijskih ravninah, vendar so dandanes žal precej redke. V sebi skrivajo bogato biotsko raznovrstnost in imajo mnoge pozitivne učinke na kmetovanje. Ugotavljamo, da so premalo upoštevan in zato tudi ogrožen element narave. Le posamezni posestniki jih ohranjajo, zavedajoč se njihovega pomena, in le občasno iz njih izkoriščajo les za kurjavo, kjer uživajo senčni hlad med delom na polju ali kjer redki celo uživajo v poslušanju ptičjega petja.

Z vidika varstva narave so mejice izjemen naravni prostor biotske raznovrstnosti/pestrosti; so pribežališče (kritje) za mnoge živali pred vznemirjanjem na polju zaradi kmečkih opravil ali drugih motečih dejavnikov in hkrati nudijo ugodno življenjsko okolje mnogim ogroženim pticam in dvoživkam. So vitalnega pomena za kritje in hrano vseh vrst male divjadi. Torej je mnogo razlogov, ki tudi nas lovce spodbujajo, da si prizadevamo ohraniti ta izjemno pester in bogat del življenjskega okolja. V mejicah najdemo hrano ptice, dvoživke, čebele in druge prostoživeče živali. So preletni in selitveni koridorji, ki povezujejo različne habitate in habitatne tipe. Ne nazadnje nudijo tudi skrivališča za živali ter koristno zaščito pašnim živalim pred vročino in dežjem. Ob vsem naštetem pa tudi zmanjšujejo izpiranje hranil in ostankov fitofarmaceutskih sredstev v podzemne vode, služijo razmejevanju površin ter ohranjajo mozaičnost krajine. Pomembno prispevajo pri zaščiti tal (na primer pred vetrno erozijo), ščitijo posevke in nasade pred neugodnimi vremenskimi vplivi, blažijo negativne vplive suše, uravnavajo preskrbo posevkov z vodo in hkrati zagotavljajo estetski videz krajine.

Pomen mejic je veliko večji, kot meni večina ljudi, saj so pomembne tudi za razvoj turizma in rekreacije na podeželju,

za razvoj kmetijsko-etnološkega podjetništva in dopolnilnih dejavnosti (čebelarstvo, lončarstvo, izdelovanje spominkov ...) z namenom pridobivanja dodatnega prihodka zaradi izpada prihodka od dela zemljišč. Ne smemo tudi spregledati pomena prepoznavnosti in identitete slovenskega prostora, ohranjanja kakovostnih kmetijskih zemljišč ter pomena za promocijo Slovenije kot zelene destinacije.

Strokovnjaki svetujejo, da bi mejice ohranjali na naslednji način: obstoječe predele mejic naj bi redno, vsako drugo leto, s sečnjo tudi pomlajevali in obnavljali z redčenjem, s sečnjo na panj pa vsakih 10–15 let. Sečnjo do 1/3 deleža mejice opravimo pozimi, preostali del pa služi kritju in prehrani živalim. Med posekano površino mejice naj bi pustili posamezne plodonosne »osamelce«, kot so češnja, hrast, maklen, gaber, lipa, veliki jesen ... Pri tem naj bi omogočili tudi grmovno zgostitev in zasajanje z robido, malino, šipkom in bezgom. Omenjeno pomlajevanje naj se vrsti iz leta v leto, na vsakih deset dolžinskih metrov pa pustimo medsebojno vrzel, dolgo do tri metre.

Ekolog in vrtnar Hermann Benjes je v knjigi *Povezovanje življenjskega prostora z mejicami* opisal, kako z najmanjšimi stroški in brez sajenja oživljati habitate z mejicami, ki po naravni poti dobesedno »oživijo« in izboljšajo življenjsko okolje številnim živim bitjem. S svojim prizadevanjem je v oživljanju mejic uspel do te mere, da se razvita metoda uspešno uporablja za ponovno oživitve (revitalizacijo) zelo prizadetih naravnih okolij po načelu samooživitve in postopne ponovne naselitve živali: sesalcev, dvoživk, ptic, žuželk in drugih nevretenčarjev na nekdanje zanje že izgubljene predele okolja.

O knjižici *Življenje v mejicah* domače avtorice Aleksandre Lešnik je v lanskem peti številki *Lovca*, na str. 250, pisal tudi Boris Leskovic in prav tako predstavil njihov izjemen pomen za povečevanje in vzdrževanje vrstne pestrosti okolja. Vsebinsko omenjene knjižice najdete tudi na spletni strani <http://www.ckff.si/publikacije.php>.

Mejica – vse premalo upoštevan vitalni del zdravega okolja, ki povečuje vrstno pestrost (biodiverzitet).

populacijah divjadi posameznih vrst in v njihovem življenjskem okolju ne bodo v ničemer služile za določitev prilagoditvenim ciljem ter ukrepom za njihovo uresničitev tudi v letu 2020 in najverjetneje tudi v prihodnje. Omenjeno že samo po sebi terjaja (če imamo iskreno željo karkoli spremeniti na bolje) potrebo po tesnejšem povezovanju in sklepanju zavezništov tudi z drugimi zainteresiranimi uporabniki prostora (**Kmetijsko-gozdarska zbornica Slovenije** (KGZS), **Zavod Republike Slovenije za varstvo narave** (ZRSVN), lokalne skupnosti, drugi ...), ki lahko vsak v okviru svojih pristojnosti pomembno vplivajo na oblikovanje pomembnega dokumenta. Praksa je pokazala, da osamljeni in neusklajeni med seboj nikakor ne moremo biti dovolj uspešni.

Letni načrt za LUO torej pripravi območna enota ZGS, ki je zadolžena za določeno LUO, in sicer na podlagi prejetih podatkov upravljavk lovišč (lovskih družin) in lovišč s posebnim namenom (LPN), ki smo jih morali do določenega roka (10. februarja tekočega leta) posredovati na območno enoto ZGS in območno združenje upravljavcev lovišč (OZUL) v elektronski obliki. Temu sledi priprava osnutka letnega načrta, ki ga določi Strokovni svet ZGS po predhodnem usklajevanju načrtovalca in OZUL-a. Tako pripravljen osnutek letnega načrta je nato objavljen na spletni strani ZGS (vsaj sedem dni pred javno predstavitvijo). Javna predstavitev letnega načrta mora biti najpozneje do 1. aprila tekočega leta. Na njej imamo možnost prek predstavnikov (izvršilni organ) OZUL-a predstaviti konkretne in argumentirane pripombe, ki se vnesejo v zapisnik. Podobna možnost je ponujena tudi območnim enotam ZRSVN, območnim enotam KGZS, lokalnim skupnostim in drugim, katerih dejavnost je povezana z divjadjo in njenim okoljem.

Na podlagi presoje tako predstavljenih pripomb ZGS pripravi predlog letnega načrta LUO. Vsaki od naštetih organizacij, ki je prispevala pripombo, mora pisno utemeljiti vzroke, zaradi katerih njen(i) predlog(i) oziroma pripombe k letnemu načrtu ni(so) bil(i) upoštevan(i). Tako pripravljen predlog mora najpozneje do 5. aprila tekočega leta sprejeti še Svet območne enote ZGS. Potrjen predlog ZGS predloži (najpozneje do 10. aprila tekočega leta) v sprejem ministru, pristojnemu za divjad in lovstvo. ZGS po objavi sklepa o sprejemu letnega načrta LUO le-tega posreduje OZUL-u (v elektronski obliki). Tako so izpolnjeni vsi pogoji za uresničevanje načrta. Opisani postopek samo še potrjuje, da smo ena redkih držav na svetu, ki ima zelo zapleten sistem načrtovanja odvzema iz lovišč in dokazovanja o njenem uresničevanju.

Odnosi z javnostmi

Generalna skupščina Združenih narodov je leta 2012 21. marec razglasila za mednarodni dan gozdov, dan promocije gozdov in ozaveščanja o pomenu in nujnosti trajnostne rabe vseh vrst gozdov. Morda se obiskovalci gozdov, vključno s posameznimi lovci, niti ne zavedamo njihovega pravega pomena, saj jih imamo v Sloveniji veliko. Menim, da je treba o tem razmišljati širše. Že če razmišljamo samo o izginjanju tropskih deževnih gozdov in o razsežnosti gozdnih požarov v Avstraliji, ne moremo prezreti dejstva, da bomo posledice občutili tudi mi – globalno. Vse skupaj pomembno

način. Morda je na mestu že povečevanje in ohranjanje zavesti ter pomena ohranjanja t. i. mejic (živih zelenih mej) ali pa morda le opozarjanje lastnikov kmetijskih zemljišč na določila *Zakona o divjadi in lovstvu* (ZDlov-1, 32. in 33. člen), ki v eni od določb v času gnezdenja ptic in poganja mladičev, tj. med 1. marcem in 1. avgustom, prepoveduje sekanje, požiganje ali drugačno uničevanje živih mej, grmišč in s suho zarastjo poraslih površin na pašnikih, travnikih in poljih, sekanje zarasti ob vodnih bregovih, čiščenje odvodnih kanalov in praznjenje vodnih zajetij. V primeru inšpekcijskega nadzora in ugotovljenih kršitev so določene globe v višini 2.100–12.550

Zbirateljska strast marsikoga (tudi lovca) zapelje v tisti najbolj miren kotiček (zimovališče) življenjskega okolja divjadi, še posebno jelenjadi, ki v najbolj neugodnih vremenskih in skromnih prehranskih razmerah divjadi nudi mir in možnost varčevanja z energijo. Izvajanje omenjene aktivnosti in s tem vznemirjanje divjadi je prepovedano. Na fotografiji najden odpadel jelenji rog v gozdu.

vpliva na planetarno vreme, torej tudi na vreme pri nas in vremenske ujme! Zaradi velikopovršinskega izsekavanja gozda voda s površine zemlje hitreje odteka, zaradi česar je manj izhlapevanja in manj padavin. Zaradi požiganja (in naravnih požarov) je v ozračju več ogljikovega dioksida. Prav tako se v zraku poveča količina dušikovega dioksida, metana in aerosolov. Zmanjšana količina kisika in povečana vsebnost ogljikovega dioksida in drugih plinov v zraku pa pomembno vpliva na krajevno in planetarno podnebje: topijo se ledeniki, dviga se raven morja ...

Glede na omenjeno bi bilo prav, da bi sleherni lovec prispeval k ohranjanju gozdnih območij na tak ali drugačen

evrov za pravne osebe in 420–1.200 evrov za fizične.

V tem obdobju lovci (še posebno v primeru slabih vremenskih razmer – mraz, visok sneg, dolgotrajno deževje in podobno) ne smemo ostati ravnodušni do tako imenovanih pobiralcev odpadlega rogovja jelenov in srnjakov. Omenjeno početje je škodljivo vznemirjanje divjadi v njenem naravnem okolju. Še posebno občutljiva so glede tega območja dnevnih počivališč in zimovališč. Tudi taka dejanja neozaveščenih posameznikov so po določilih *ZDlov-1* prepovedana in je ob ugotovitvi ene od kršitev zagrožena visoka globa ali pa se v postopku dokaže celo kaznivo dejanje.

Štefan Vesel

NASTANEK IN RAZVOJ MAGNUMOV

Včasih so nabojem povečali moč s podaljšanjem tulca za več črnega smodnika ali za težjo kroglo. Take izboljšave so poimenovali različno: *Long*, *Express*, *Special*. Magnum je samo eden od izrazov, ki opisuje izboljššan, močnejši naboj. Naboj magnum je praviloma naboj, ki ima višje hitrosti kot podoben, standarden naboj. Magnumi delujejo na višjih tlakih in s pomočjo več smodnika dosežajo višjo hitrost in kinetično energijo. Pri šibrenih nabojih magnum označuje večjo maso šiber. Beseda magnum izvira iz latinske besede *magnum*, ki pomeni stvar, večjo od običajne. Izraz magnum se je v povezavi z orožjem pojavil z nastankom krogelnega kalibra .357 Magnum.

Nastanek imena in kalibra .357 Magnum

Kmalu po ameriški državljanski vojni so revolverjem na črn smodnik – prednjačam¹ znamke *Colt*, *Model 1851*, kalibra .36“, izstružili bobnič, da so lahko uporabljali enovit naboj². Premer krogle je ostal .36“, zunanji premer tulca pa je meril .38“, zato so nov naboj poimenovali .38 *Colt*. Sredi 1870-tih je podjetje *Colt* tulcu podaljšalo dolžino za 3/8“. Zasnovali so sodobno kroglo z mazivom v kanalu krogle, znotraj tulca. Krogla je imela nekaj manjši premer kot prej, in sicer .358“. Tako je nastal naboj .38 *Long Colt*.

V obdobju, ko so bili mnogi naboji podaljšani dvakrat, se je pogosto uporabljal izraz *extra-long* oziroma dodatno podaljšan. Ko je podjetje *Smith & Wesson* leta 1898 posodobilo tulec naboja .38 *Long Colt* za uporabo v revolverju *Military and Police*, ga je poimenovalo .38 *Smith and Wesson Special*, ki ga boljše poznamo pod imenom .38 *Special*. (9,07 × 29 mm R).

To je postal v tistem času najzmogljivejši naboj .38 na trgu in kmalu so ga začeli uporabljati policisti v ZDA. V obdobju 1920–1930 so se pojavili avtomobili z neprebojnimi ploščami in prvi neprebojni jopiči. Oboji so zlahka zaustavili svinčenko, mase 10,2 g (158 grs) naboja .38 *Special*, ki je imela hitrost le okoli 230 m/s. Policijske enote so potrebovale nekaj močnejšega.

Leta 1935 je podjetje *Smith & Wesson* naboju .38 *Special* spet podaljšalo dolžino tulca (9,07 × 33 mm R) in ga napolnilo s počasno gorečim smodnikom. To je krogli povečalo hitrost na 430 m/s.³ Od kje beseda magnum? Standardna vinska

steklenica je imela prostornino 0,75 l. Steklenice z dvojno prostornino (1,5 l) pa so bile znane kot *magnum*. V aprilu 1935 sta tako nastala nov naboj in krogelni kaliber .357 Magnum. Ker je .357 Magnum le podaljšana in močnejša različica .38 *Special*, lahko iz revolverja .357 Magnum streljamo tudi naboje .38 *Special*, ne pa obratno. Tulec je bil podaljšan, da prepreči vstavev močnejšega naboja .357 Magnum v revolver kalibra .38 *Special* (slika 1).

Kalibri .38 Special, .357 Magnum, .44 Special, .44 Magnum, .500 Smith & Wesson Magnum

Pozneje se je zgodba ponovila tudi pri drugih nabojih. Naboj .44 *Smith & Wesson* je bil podaljšan najprej enkrat (.44 *Russian*), nato še leta 1907, da si je pridobil ime *Special* (.44 *Special*). Spet je bil podaljšan in ojačan leta 1955, ko je postal .44 *Magnum* (10,9 x 33 R). Podobno zgodbo ima naboj/revolverski kaliber .32 *S & W* (1878), ki se je prvič preobrazil v .32 *S & W Long* (1896), nato v .32 *H & R Magnum* (1984) in nazadnje v .327 *Federal Magnum* (2008). Vsi omenjeni naboji se lahko uporabljajo v revolverju

kalibra .327 *Federal Magnum* (7,9 mm x 30 mm), saj se razlikujejo le v moči in dolžini tulca.

Magnum – eden od izrazov in blagovna znamka

Ime magnum se dandanes dodaja predmetom (orodje, sladoled ...). Takoj pomislimo na nekaj večjega, močnejšega. S pritikanjem izrazov kalibrom so začeli Britanci. Tam v 1880-tih so odkrili, da močne polnitve črnega smodnika poženejo (lažje kot običajno) kroglo s 430 m/s na več kot 550 m/s. Imenovali so jih *Express* – po hitrih vlakih *express*. Pozneje je brezdimni smodnik omogočil hitrosti več kot 600 m/s in Britanci so jih imenovali *Nitro Express*.

V Evropi so na področju razvoja puškarnih kalibrov vodili Nemci, pri katerih je bilo pri močnejših različicah najti oznake *Express*, *Super Express*. Med najbolj razvpite naboje *Super Express von Hofe* (S. E. v. H.) nemškega puškarnja *Ernesta Augusta von Hofe* iz

1930-tih spadata močni 7 mm *S. E. v. H.* in 5,6 x 61 *Super Express*. Prvi je za 5 % presegel moč 7 mm *Weatherby Magnum*. Krogla 5,6 x 61 pa je imela na 300 m enako hitrost, kot jo ima zdaj .223 *Remington* na ustju. Blagovno znamko *Von Hofe* je v 1950-tih nadaljeval *Walther Gehmann*, saj je imela v Evropi enak magični prizvok, kot ga ima magnum. Marsikateri von hofe še vedno dobro služi slovenskemu lovcu, ovira je le dražje in težje dostopno strelivo. (slika 2).

¹ Ang. »cap and ball« – revolverji na črn smodnik

² Enovit naboj je naboj, ki ga sestavljajo tulec, netilka, smodnik in krogla.

³ Podjetje *Colt* je v isti namen razvilo močnejši pištolski kaliber .38 *Super* za uporabo v samokresih.

Foto: Gregor Hodnik

Sorodni naboji različnih imen, a podobnih lastnosti.

Strelivo +P, +P+

Pod izboljšano in močnejše strelivo poznamo še oznako +P, ali celo +P+, ki jo srečamo najpogosteje pri strelivu .38 Special, 9 x 19 in .45 ACP, .45 Colt. Skupna značilnost nabojev +P je 10 % povečanje tlaka, pri +P+ pa od 18 do 29 % povečanje tlakov. Varno uporabo jim omogoča sodobno orožje, ki dovoljuje višje tlake, kot so bili mogoči v času, ko je naboj nastal. Tipičen predstavnik je naboj .45 Colt, ki je nastal leta 1872 v času črnega smodnika in nizkih tlakov ter slabših materialov. V sodobnem revolverju kalibra .45 Colt se brez težav uporablja strelivo +P, ki ima kar za 48 % višji tlak, kot ga ima ta naboj, polnjen s črnim smodnikom. Tlaki +P nabojev imajo še vedno manjše tlake, kot jih imajo magnumi, in se lahko v manjši meri uporabljajo tudi v orožju, ki ne nosi oznake +P (slika 3).

Foto: Gregor Hodnik

Strelivo 9 x 19 mm z oznako +P

Izboljšani naboji (ang. Improved)

Drugi način izboljšanja naboja je povečanje prostornine tulca s premikom rame tulca, predvsem tistih tulcev z izrazito konično obliko in dolgimi vratovi. Za take se je uveljavil izraz *improved* (ang. izboljššan). .22 Hornet je bil leta 1940 prvi puškovni kaliber, ki je bil »izboljššan« v različico .22 K-Hornet. Nastali so s postruženjem ležišča naboja za večjo prostornino. Najbolj znane predelave nabojev je izvajal znani puškar **Parker Otto Ackley** (P. O. Ackley). Naboj .280 Remington⁴ je nastal iz tulca naboja .30-06. »Izboljšan« je bil v kaliber .280 Ackley Improved in tako pridobil dodatnih 30 m/s. Podjetje Nosler ga je celo standardiziralo pri SAAMI⁵ in skoraj dosega lastnosti 7 mm Remington Magnum. s 30 % manjšo smodniško polnitvijo (slika 4). Drugi starejši ameriški izrazi, ki so tudi namigovali na hitrejši naboj, so: High-Power, Swift, Zipper ...

Hornady Light Magnum – Heavy Magnum – Superformance

Kar je v zadnjih letih še zameglilo mejo med standardnimi naboji in naboji magnum, je strelivo ameriškega podjetja **Hornady Light Magnum** (lahki magnum). Podjetje Hornady je z uporabo posebnih postopkov in smodnikov, razvitih

⁴ Balistični dvojček 7 x 64, znan tudi pod imenom 7 mm-06 Remington in 7 mm Remington Express.

⁵ Sporting Arms and Ammunition Manufacturers Institut je ameriška različica evropske organizacije C. I. P.

za točno določen kaliber, uspelo povečati hitrost standardnih nabojev za 55 m/s, ne da bi se povečali tlaki. Po nekaj letih so tehnologijo uporabili v nabojih magnum in jo poimenovali *Heavy Magnum*. Naboj serije Light Magnum z 10,7 g kroglo krogelnega kalibra .308 Winchester je imel hitrost kar 865 m/s v primerjavi s standardnimi 823 m/s. Za manj zmede sedaj Hornady uporablja ime *Superformance* za vse svoje tako »izboljšane« naboj; standardne in magnum.

Je vsak magnum res magnum?

Mnogo nabojev nosi ime magnum, čeprav si ga ne zasluži. Tak naboj je .256 Winchester Magnum, ki je nastal s zožitvijo vratu tulca .357 Magnum na 6,5 mm za uporabo 4 g krogel. Še več pa je takih, ki bi si ime zaslužili, pa k njihovem imenu ni dodan. To so naboji, npr: 6,5 x 68, 8 x 68 S, .416 Rigby, .26 Nosler, .28. Nosler, 7.82 Lazzeroni Warbird, .30 Nosler. Precej hitrejši kot .222 Remington Magnum in 5,6 x 50 Magnum so .220 Swift, .22-250 Remington in 5,6 x 57, ki nimajo oznake magnum. Velike hitrosti dosegajo zaradi velike prostornine tulcev in imajo dokaj običajne tlake. 6,5 Remington Magnum in .350 Remington Magnum pa to oznako imata, a sta samo balistična dvojnika puškovnih kalibrov 6.5-06 in .35 Whelen, ki imata osnovo v tulcu .30-06.

Naboji »improved« s pomaknjeno ramo za večjo prostornino

Večina novejših magnumov je nastala v ZDA, a so za nastanek nekaterih zaslužni tudi Britanci (300 H & H Magnum, 375 H & H Magnum, 275 Belt. N. E., 244 H & H Magnum, 240 Belted Rimless N. E. ...) in Švedi (.308 Norma Magnum, 358 Norma Magnum.).

Gregor Hodnik

Viri so na voljo pri avtorju.

Naslednjič: Magnumi in pravi namen zunanega pasu na tulcih

Lovski shod Okraja Velikovec

V eč kot pet desetletij že traja zgledno čezmejno lovsko sodelovanje z »jagri« na oni strani naše severne meje, kjer že stoletja živijo tudi mnogi naši zavedni rojaki in lovski prijatelji. Čeprav je slovenski jezik drugi uradni v Avstriji, ga je žal premalokrat slišati in tamkajšnji politiki ga premalo upoštevajo. Slovenska beseda in pesem, ki sta »glavno orožje« za slovenski živelj na avstrijskem Koroškem, sta se in se bosta ohranjala tudi za zanamce. »Hvala Bogu,« mi je nedavno dejal eden od dvojezičnih župnikov iz okolice Pliberka, ki je zadovoljen, da se slovenski jezik ohranja med kristjani in v bogoslužju, a kar je najbolj spodbudno, da je prisoten v dvojezičnih vrtcih, osnovnih in srednjih šolah. In ne nazadnje, da bo v tem mandatu slovensko govorico slišati tudi v avstrijskem parlamentu na Dunaju.

Da se je pred desetletji tudi s pomočjo slovenskega jezika »začela rušiti« nekoč kar trdna železna severna meja, čez katero je bil zgrajen prožen most lovskemu čezmejnemu sodelovanju, imajo zagotovo največ zaslug takratni ustanovni člani **Kluba prijateljev lova (KPL) Celovec**. O tem smo v *Lovcu* že mnogokrat pisali zgolj z namenom, da mlajše generacije slovenskih lovcev izvedo, kako se je sploh začelo čezmejno lovsko kulturno in strokovno povezovanje ter sodelovanje. V začetku sedemdesetih in osemdesetih letih so bili temu v veliko podporo takratni mednarodni »karavanški sporazumi za gojitev jelenjadi, gamsov, gozdnih kur in planinskega zajca«. Ko so se leta 2007 brez mejnih črt složno povezali **Lovska zveza Slovenije, KPL Celovec, Društvo slovenskih lovcev – FJK – Doberdob in avstrijska Koroška lovka zveza**, je izšel trijezični lovski slovar *Lov v 3 jeziki – Jagd in 3 Sprachen – Caccia in 3 lingue* s slovenskimi, nemškimi in italijanskimi izrazi ter z latinskimi strokovnimi

izrazi za živali in rastlinje. Vedno znova velja spomniti, da je pri tem zgodovinskem projektu sodelovalo okrog 75 strokovnjakov in soavtorjev iz Slovenije, Avstrije in Italije. Slovarju so ledino zaorali člani KPL Celovec, na čelu katerih je bil **Mirko Fric Kumer**, vodja projekta pa je bil znani koroški lovec in avstrijski novinar **Franč Wakounig**. Zdaj lahko pohvalno zapišemo, da so se s projektom *Trijezični slovar lovskega izrazoslovja* začeli novi časi za čezmejno lovsko sodelovanje.

Kako lepo je po toliko letih slišati pohvale tudi od nemško

okviru desetih lovskogojitvenih bazenov (LGB), ki so organizacijsko in strokovno povezani v Okraj Velikovec, ta pa v avstrijsko Koroško lovsko zvezo (Kärntner Jägerschaft), ki jo v tem mandatu vodi deželni glavni lovski mojster dr. **Walter Brunner**.

Le okrog 200 udeležencev se je udeležilo letošnjega strokovnega lovskega shoda. Očitno skupni lovski shodi in lovske razstave niso več najbolj zanimive in privlačne za lovce. Menda so bolj obiskane v posameznih LGB, kjer več govorijo o načrtih in odstrelu ter brez dlake na jeziku tudi o

in **Janeza Kaiserja**, predsednika KPL - Celovec. Žal tam nismo opazili nobenega predstavnika našega koroškega lovstva. Lepo organiziran in voden lovski shod – vse niti je imel v rokah lovski mojster Koschuttnigg – so z ubranim petjem popestrili združeni lovski pevci in rogisti iz Okraja Velikovec.

Dr. Brunner je pozdravil udeležence shoda in sporočil, da bodo v petletnem mandatu nastale spremembe pri poslovanju njihove lovske zveze, ki bo delovala bolj prilagodljivo in transparentno tudi s pomočjo posodobljenega elektronskega programa in zaradi spremembe nekaterih lovskih zakonov. S strokovnim predavanjem sta bila zanimiva in poučna tudi lovski mojstra Koschuttnigg in **Thomas Gardner**. Slednji je spregovoril o gojitvi divjih prašičev in o nevarnosti bližine afriške prašičje kuge. Zaradi nje je na avstrijskem Koroškem že prepovedano krmljenje divjih prašičev na krmiščih. Sledilo je tudi opozorilo, da morajo lovci sami poskrbeti, da se virus ne bi raznašal. Sicer pa beležijo manjši pogin divjadi na cestah, železnici, zaradi košnje in drugih vzrokov. Presenetil pa nas je podatek, da letos na celotnem lovskem območju avstrijske Koroške ne bo lova na velikega petelina in ruševca, saj v letu, ko se iztečejo koncesije, lov ni dovoljen. Lani so še odstrelili enega ruševca in pet divjih petelinov.

Franč Rotar

Osrednji prostor lovskega shoda Okraja Velikovec so krasili razstavni panoji z močnimi trofeji divjadi.

govorečih »jagrov«, ko priznajo, da so prav s pomočjo trijezičnega slovarja spoznali slovensko, nemško in italijansko lovsko izrazoslovje. Menda ga imajo nekateri stalno pri sebi na lovu zaradi lažjega razumevanja s slovenskimi in italijanskimi lovci. Morda ga je kdo imel v žepu tudi na letošnjem lovskem shodu **Okraja Velikovec**, ki je bil 8. februarja v tamkajšnji, na ta dan povsem lovsko obarvani poklicni kmetijski šoli. Učilnice, hodnike in veliko telovadnico, v kateri je potekal uradni del shoda, so krasili številni lepo urejeni razstavni panoji, polni številnih lovskih trofejev in dermoplastičnih preparatov divjadi, odstreljene v letu 2019. Tamkajšnjih 1112 aktivnih lovcev in 162 lovčev iz 53 občinskih (63.132 ha) in kar 87 zasebnih lovišč (27.108 ha) lovsko poslanstvo opravlja v

tekoči problematiki posameznega LGB. Tako tudi letos v Velikovcu ni bilo razstavnih panojev štirih LGB iz Železne Kaple, saj so svojo razstavo postavili 25. januarja. Tisti, ki so bili v kmetijski šoli, so bili zagotovo navdušeni nad lepo pripravljenim shodom, pa tudi nad dioramo, ki so jo lovci pomagali urediti dijaki gozdarstva in lovstva, ki jih poučuje učitelj **Franz Koschuttnigg**, ki je sicer tudi lovski mojster Okraja Velikovec. Med častnimi gosti smo opazili dr. Brunnerja, mag. **Andreja Gerta Klöscha**, velikovskega okrajnega glavarja, dipl. inž. **Christiana Bergerja**, člana koroške deželne vlade, **Franza Josefa Smrtnika**, župana Občine Železna Kapla, inž. **Marjana Cika**, svetnika iz kmetijske zbornice, **Valentina Blaschitz**a, zastopnika županov iz Okraja Velikovec,

Popravek

Vsem bralkam in bralcem revije *Lovec* se opravičujemo, ker nam jo je v februarški številki (*Lovec*, 2, 2020, str. 88) zagodel tiskarski škrat v članku, ki ga je pripravil **Janez Logar** o 67. Zasedanju delovne skupnosti lovske zveze jugovzhodnega alpskega prostora. Nastala je neljuba napaka, zaradi katere smo objavili podatek o slovenski šakalji populaciji, ki zelo odstopa od realnega. Objavili smo, da bi v Sloveniji število osebkov evrazijskega šakala lahko na grobo ocenili na 750.000 osebkov. Pravi podatek je 750–1.000 osebkov.

Uredništvo

Na kratko iz tujega tiska ...

Nemčija: Prebivalci kraja Gundendorf z Bavarske so obvestili krajevno pristojno policijsko postajo o še živi, vendar poškodovani lisici, ki je ležala na lokalni cesti. Ko je policija prišla na kraj dogodka, je ocenila, da poškodovane lisice ni mogoče varno odnesti s ceste, prav tako so ocenili, da uporaba strelnega orožja na tistem mestu ne bi bila varna. Zato so se odločili, da poškodovano lisico povežijo z avtomobilom in jo tako hitro usmrtili ter ji skrajšajo muke. Policija je po pritožbah občanov začela z obravnavo obeh policistov in preverbo omenjenega postopka. Prijavo je podal tudi zakupnik lovišča, tako da sedaj zadevo preverja državno tožilstvo. Za tovrstno kršitev zakona o zaščiti živali je sicer predvidena denarna kazen ali zaporna kazen v trajanju do treh let.

Pirsch/Jagderleben internet

Foto: Tine Strosar

Nemčija: V tej državi se število imetnikov lovske karte še vedno povečuje in se je od leta 1990 povečalo za 25 odstotkov. V letu 2019 je tako lovska karto pridobilo 388.529 oseb, od tega 7 odstotkov žensk. Da se število lovov povečuje, potrjuje dejstvo, da je v letu 2019 pri lovskih izpitih sodelovalo 25 odstotkov žensk. V letu 2019 je na tečajih za lovske izpite sodelovalo 18.923 oseb, pri čemer pa 19 odstotkov kandidatov izpita ni opravilo.

Pirsch/Jagderleben internet

ZDA: Raziskovalci univerze iz Wyominga so s pomočjo telemetrije proučevali izrabo prostora vapiti jelenov, in sicer na gozdnih površinah, ki so bile lani zelo prizadete zaradi podlubnikov, tako da je bila uničenih praktično polovica površin. V ta namen so z oddajniki označili 47 odraslih vapitijev. Raziskovalci so ugotovili presenetljive rezultate, ki terjajo razmislek tudi pri obnovi zelo poškodovanih evropskih gozdov. Čeprav je bilo na novo ogoledih površin zaradi močnega dotoka svetlobe obilo bogate prehranske ponudbe, pa vapitiji omenjenih površin skoraj niso obiskovali in so se zbirali pretežno na še stoječih ter neprizadetih gozdnih sestojih. Glavni razlog za to naj bi bila številna podrtja drevesa in štrleče veje, ki zelo otežujejo gibanje vapitijem. To pomeni,

da se predvsem na zavarovanih območjih (narodni parki ...), kjer ukrepanje lastnikov oziroma gozdarjev v poškodovanih gozdovih ni dovoljeno, življenjski prostor za jelenjad lahko bistveno zmanjša za ne tako kratko obdobje, pri čemer lahko nastanejo koncentracije divjadi na drugih, neprizadetih površinah in posledično tudi povečanje objedanja gozdnega mladja. Na drugi strani pa se bistveno zmanjša objedanje in tako zagotovi naravna obnova na prizadetih in nepočiščenih površinah.

Wild und Hund, 3/2020

Poljska: Po zadnjih podatkih iz januarja 2020 se je afriška prašičja kuga (APK) že razširila v zahodne predele države, kjer je samo še 12 km oddaljena od meje z Nemčijo (zvezna dežela Saška). V začetku februarja je bil potrjen prvi primer te bolezni v Grčiji, in sicer na severu države v bližini bolgarske meje, januarja pa so bili potrjeni trije novi pojavi bolezni v Srbiji. Medtem pa je Danska uspela postaviti načrtovano ograjo na meji z Nemčijo – postavljena mreža je visoka 1,5 m in se razteza v dolžini 70 km, stroški zanjo pa naj bi znašali šest milijonov evrov (namesto predvidenih deset). Kljub temu strokovnjaki opozarjajo, da postavljena mreža ne pomeni, da se APK ne more

razširiti v to državo. Predvsem biologi pa opozarjajo na ekološke posledice preprečevanja gibanja in selitve številnih živalskih vrst, kar bi lahko pomenilo tudi kršitev t. i. Habitatne direktive. Postavitev ograje je prinesla tudi prve smrtno žrtve med prostoživečimi živalmi, ki so se zapletle v mrežo in poginile zaradi številnih poškodb.

Wild und Hund, 3/2020;

Wild und Hund 2/2020;

*Friedrich-Loeffler
Institut internet*

Francija, Nemčija: Ekipe francoskih in nemških raziskovalcev je proučevala vpliv stresa na vedenje srnjadi, pri čemer so proučevali vedenje te vrste ob vplivih povečane prisotnosti človeka in risa. Raziskovalci so potrdili vpliv prej omenjenih dejavnikov na časovne aktivnosti in prostorsko razporeditev srnjadi. V ta namen so s telemetričnimi oddajniki opremili 430 osebkov srnjadi iz 12 različnih populacij in pridobili več kot 11 milijonov podatkov. V primeru velike, vendar enakomerne človekove aktivnosti (naselja, promet ...) se je aktivnost srnjadi v dnevnem času zmanjšala za količnik 1,37. Lov srnjadi je dnevno aktivnost srnjadi še zmanjšal, saj je srnjad večino svojih aktivnosti opravljala ponoči in zgolj manjši del v

jutranjem mraku. Na območjih s stalno prisotnostjo risa pa je bil odziv srnjadi ravno obraten, saj je srnjad zaradi nočno aktivnega plenilca večino svojih aktivnosti opravljala podnevi.

Wild und Hund, 3/2020

ZDA: Številne ameriške naravovarstvene organizacije si na vse načine prizadevajo za popolno prepoved lova divjih živali v afriških državah, tudi v primeru prenamnožitve in povzročanja smrtnih žrtev med prebivalstvom. Očitno pa v primeru lastnih interesov taka pravila ne veljajo. Tako so se oblasti v Denverju, glavnem mestu Kolorada, odločile, da bodo zaradi zagotavljanja čistoče v mestnih parkih in na promenadah odlovili in usmrtili čim več oziroma vse divje gosi, zlasti kanadske, ki tam živijo in prezimujejo. Pri tem načrtujejo, da bodo gosi pregnali z omenjenih površin in jih na preostalih površinah odlovili z mrežami ter jih zaprli v kletke. Sam način usmrtnitve še ni znan. Po uradnih podatkih v tem mestu divje gosi na leto izločijo več kot 2.000 ton iztrebkov. Tako pridobljeno meso divjih gosi naj bi potem ponudili za prehrano revnim družinam.

Jagen Weltweit 1/2020

Pripravil: mag. Janko Mehle

Rezultati javnega natečaja za literarna besedila z lovsko tematiko 2019

Na javni natečaj za literarna besedila z lovsko tematiko v letu 2019 (objavljen v *Lovcu*, 2/2019) je prispelo **29 proznih in 19 pesniških besedil**, saj je bil v letu 2019 natečaj prvič razširjen tudi z razpisom za pesmi o lovu in lovcih.

V vseh desetletjih, kar ta natečaj živi v *Lovcu*, še ni bilo tako velikega odziva, kar lahko pomeni tudi, da je široko zaživel.

Žirija (**Franc Černigoj, Bojan Avbar in Franc Rotar**) je v predpisanem roku prispela besedila ocenila – seveda so bili članom znani le psevdonimi – in jih, glede na skupno doseženo število točk, razvrstila.

Nagrajene in nekatere druge, po mnenju komisije dovolj dobre zgodbe in pesmi, bodo postopoma objavljene v *Lovcu*.

PROZNA BESEDILA

1. mesto: V tihoti gora – 27 točk

Avtor: **Mihael Marenče** iz Preddvora (psevdonim: *Samotnik*)

Jezik in pisanje sploh, v tej zgodbi, kot bi bila praznična. Besedje je živo in bogato – le za spoznanje tu in tam vsečno, do prave mere, zadisi po narečju in nevsakdanjih besedah ter njihovimi novimi pomeni. V pisanje je večje vpleteno opazovanje drobnih življenj (mravlje, žolna) in drugih, na videz majhnih stvari v naravi.

Sanje ostarelega gamsa in ostarelega lovca, ki so doživete in pomenljive, se prepletajo s spomini in resničnostjo, kdaj morebiti tudi do hotene (?) nejasnosti. Res jih občutimo „kot znamenje“, kakor jih prikaže tudi avtor. In znamenja se skozi besedilo vrstijo kakor rdeča nit.

Kot primer zrelega razmišljanja še tale navedek: »... Gore so me naučile, gore so povedale, kaj da je svoboda. In zvestoba. / ... / In našel je zvestobo, tamkaj gori: sonce in toploto, veter in mraz, strelo in grom, belo opojnost, macesne in jerebke, sleč rdeč in teloh bel, murke duhteče in lisičjak zelen, orlov let in krivokljunov ščebet, ruševčev ču-uš in pogorelčka žgolenje, podlasice sled in dolgouhca lož ... in rogljate spomine. Vse je srečaval, vedno in povsod so bili – prijatelji, na vekomaj zvesti.«

2. mesto: Srečanje – 26 točk

Avtor: **Mihael Marenče** iz Preddvora (psevdonim: *Za skalo*)

To je zgodba o prijateljstvu in drobnih lepota življenja. V njej se sedanost prepleta s preteklostjo.

Vpletena so spoznanja o divjadi in spremembah v življenju. Malo moti, da je dogajanje kot idealizirano – pisec ima dar za opisovanje resničnosti, tudi česar morebiti ni čisto tako doživel. Ženska, ki jo vplete v pripoved (za njo se izkaže, da je lovčeva davna znanka, pred desetletji vanj zaljubljena), je seveda vznemirljiva, četudi je že v letih, in tipično ženske narave (po žensko „se boji“ medveda in jelenjega rukanja), on pa je močan, moško zaščitniški ... Bralec pomisli, da se bo zaplet „filmsko“ tudi končal v poceni zgodbo. A se ne – kot bi se pisec streznil: vse skupaj je bil le pobilski mladosti v zrela leta ... »Pravijo, da je mladost norost, skače čez vodo, kjer je most. Kaj pa starost? Oh, gre čez most in se izgovarja na modrost, misli pa na mladost.«

Zaradi tega se literarna vrednost zgodbe poveča ... Dodana vrednost je tudi dober etnološki prikaz sirarjenja v planini. In jezik – besede iz prejšnjih časov se prepletajo s sestrami iz današnjega življenja. Polne so tudi primere; za ilustracijo: »Bukve so se naveličale in stopil je v ruševje; / ... / odvil se je med macesne po lepo uhojeni stezi. // Lovska koča je skočila v naročje, ko je presuknil zadnji okljuk ... //«

Vsekakor branje, ki povleče ...

3. mesto: Če bi ne imel jage ... – 25 točk

Avtor: **Mitja Hribar** iz Kranja (psevdonim: *Jezni*)

Zanimiva zgodba, ki je le osnova razmišljanju in mejnemu občutenju življenja. Tako se kdaj vzbudi v človeku, ki ga izda in do konca razočara tisto, v kar je zaupal in imel rad. »Nož mnogo premnogokrat dobiš od tistih, ki jim najbolj zaupaš.«

V zamegljenem dojamu resničnosti se lovec odloči, da bo ubijal (»danes je smrt oblečena v zeleno«) in za sabo potegnil še druga nič kriva bitja. Pravočasno se strezni. Hkrati verjame, da mu je bilo odrešenje dano zato, ker je lovec ...

»Kaj bi skorajda storil? / ... / Zavedel sem se, kakšno srečo imam. Ne samo zato, ker sem, osel, preživel plezanje in kotaleči se kamen, ampak kašno srečo imam, da sem lovec. Da se lahko umaknem na varno pred ljudmi, pred spletkami, pred politiko, pred grožnjami. Da se umaknem v lepoto starodavne narave ...«

Pesek v čevlju – 24 točk

Avtor: **Slavko Prezelj** iz Preddvora (psevdonim: *Zeleno svetišče*)

Sveža pojava ženske protagonistke, skozi katero lahko zremo v življenja lovcev tudi skozi druge oči.

Dobro je predstavljeno lovstvo v eni od hribovskih vasi, kjer je ta dejavnost še vedno prepletena z življenjem vseh prebivalcev. Nekoliko moti že vnaprej predviden razplet – osamljena učiteljica, ki sklene, da ne bo več imela opravka z moškimi, se že pri prvem srečanju vda moškemu „samcu“ – najprej le v mislih, ob koncu pa tudi dejansko.

Malce preračunljivo se navduši za lov, seveda, da bi osvojila lovca, a še vedno ostane zvesta temu, kar prvotno je: ženska ...

Hubo – 24 točk

Avtorica: **Sara Krnc** iz Šentrupert (psevdonim: *Hubo 99*)

»Hubo je zgodba o boleči izgubi, osebnosti rasti, pogumu in ljubezni do lova, ki nam skozi oči prvoosebne pripovedovalca predstavi pot izjemnega posameznika, lovca, skozi bitke o najtežji obliki odpuščanja – odpuščanja samemu sebi.« (Franc Rotar)

Občuteno opisano veselje v družini, ko k hiši pride mlad pes. Predvsem z lovčevu hčerko, ki odraša v lovko, sta si zelo blizu. Zgodi se, da njen oče – lovec, sicer zelo dober strelec, psa po nesreči ustrelji. To je vzrok za lovčeve duševne muke, katerih posledica je božjast. Puško spravi za več let – dokler se ne pojavijo volkovi in je zaradi škode in njihove številčnosti dovoljen odstrel volka ...

Od tu naprej je zgodba slabša, kot na silo izmišljena se zdi – lovec seveda ubije volka in tako reši življenje kmetu, ozdravljen je epilepsije in spet postane lovec ... Sporočilno pomenljiv je zaključek: »Zaradi Hubota vem, da gre življenje vedno naprej, ni pomembno, kako počasi gre, važno, da se ne ustavi.«

Belo kot čekani, rdeče kot sneg – 23,5 točke

Avtorica: **Hana Gombač** z Vrhnike (psevdonim: *J. London*)

Zgodba iz tujih dežel – iz ruskih prostranstev, sicer dobro in doživeto ter berljivo napisana o lovu na volka v zimski Sibiriji.

Sporočilo zgodbe je že v samem začetku, ko Ilija najde volčjo past z odgriznjeno nogo. Neizmerno je instinktivno hotenje ujetega volka, da bi živel in bil svoboden: odgrizne si nogo in po treh tacah steče v brezmejnost.

A drugi volk ne uide – dohiti ga lovčeva krogla ...

Morebiti vseeno pogrešamo namig, od kod avtorici ideja za pisanje o lovu v daljnih deželah ...

V rit bi te brcnil – 23,5 točke

Avtor: **Matej Leban** iz Tolmina (psevdonim: *Kuščr*)

»Vedno ko vzamem v roke trofeje, ki so se z leti nabrale, me prevzemajo občutki, ki se porajajo ob dotiku s prav vsako izmed njih. Del tega želim deliti z vsemi, kot opomin mladim lovcom in opravičilo starejšim, izkušenejšim.«

Tako avtor zaključuje iskreno pripoved, ki jo pred nas razgrinja skozi spomine ostarelega lovca. Iz časovne razdalje, skozi dolgoletna spoznanja presoja svoja ravnanja v mladosti, ko stori greh proti naravi, ne proti lovskim predpisom.

»Lahko ga razumemo tudi kot poduk tako mladim in starejšim – mladim, da se naučijo potrpežljivosti, in starejšim, da se naučijo sprejemanja.« (Franc Rotar)

Zgodba se zaključuje z mislijo, ki je v lovcu dozorela v desetletjih: »Mati narava ne odpušča! Kdaj si bom odpustil sam?«

Anzlova lovška oporoka – 22,5 točke

Avtor: **Marijan Toš** iz Lenarta v Slovenskih goricah (Psevdonim: *Verjančan*)

Večje parjanje, spretno opisovanje oseb. V zgodbi na novo omenjene značilnosti oseb avtor spletno vpleta v pripoved. Za ponazoritev: »Ni mu bilo enakega daleč naokoli (Anzlu, op.), že rahlo zastarela petelinka, torba, rog, klobuk in palica ter seveda psička – to je bil Anzl, ki smo se ga šolarji po svoje bali, ko smo stopali mimo njegove hiše. Ne vem, zakaj, saj nam nikoli ni storil nič žalega, a bil je res mogočen mož, brkat, odločen in redko nasmejan ...«

Vložna zgodba, ki jo avtor najde na orumenelih listih (»porumenelo pisanje preprostega človeka«), naj bi lastnoročno napisala osrednja oseba – Anzl, a je slogovno podobna preostalemu pisanju.

V Anzlovi zapuščini je tudi lovška torba, v kateri je njegov lovski testament – visoke besede o značaju pravega lovca, o lovski poštenosti in odgovornosti do narave in življenja sploh. Zgodba o starem Anzlu se konča s spoznanjem, do katerega se ne dokopljajo vsi: »Časi so že drugi, časi, toda lov je še vedno lov, lovška pravičnost je še vedno lovška pravičnost. /.../ Ne bo vam odpušeno, če ne boste cenili svetosti življenja in doumeli, kaj pomeni biti pravi jager!«

Nočni potepuhi – 22,5 točke

Avtor: **Bogdan Bone** iz Ajdovščine (psevdonim: *Matija Kostelj*)

Obetaven začetek (obeta se lov na divje prašiče), ki pa nekako zvodeni ob vseh podrobnostih zaporednega dogajanja – rdeča nit je tako pretrgana.

Vmes pa so posejani občuteno napisani dobri opisi narave: »... Iz štorov posekanih dreves že veselo kipi mlado. Za bližnjo njivo koruze leži še njiva

pred dnevi požete pšenice. Od suše že nekoliko shujšana Vipava za njima le neodločno in tiho tava proti daljnim Sovodnjam. Poznopolni večeri, ko začenja koruza na poljih ob reki ponujati mlečno klasje, sadovnjaki sočne breskve, vinogradi pa pozneje sladko grozdje, neustavljivo mikajo divje živali, zlasti prašiče. / ... / Bogato pogrnjeni mizi se je težko upreti in lovci to dobro vemo ...»

Morebiti je rdeča nit pripovedi povezanost lovca z družinskimi člani, predvsem z bolno Manco. Vseeno bi veljalo zgodbo slogovno izčistiti.

Eden od sedmih – 22 točk

Avtor: **Tomaž Cigler** iz Senovega (psevdonim: *Senovski*)

Besedilo je napisano z aluzijo na sojenje in obsodbo Jezusa Kristusa ob odloku Vlade Republike Slovenije, da je treba iz narave v letu 2019 odvzeti sedem volkov. Z zornega kota obsodbe tega odloka je besedilo vsebinsko močno.

»Parodija na blodnjavo narave človeka in njegovih čudaških ravnanj, ki bodo slej ko prej porušila naravna ravnovesja. Zgodba spominja na reševanje problematike zveri, ki smo ji bili priča po hudem pritisku kmetov in njim naklonjenim politično mislečim ljudem. Volk je bil obsojen brez pravice do obrambe. V osrčju zgodbe se je pisec oprl na znano svetopisemsko zgodbo, ko je Pilat vprašal ljudstvo, ali naj izpusti na svobodo Jezusa ali Barabo. Torej, ali naj President pomilosti Volka ali Onagra, divjega polosla. Tega, ki je pojedel ovčko, ali tega, ki je uničil tovarno? Spustili so Onagra kot v biblijski zgodbi Barabo. Volk, Canis lupus L., je moral teči skozi gozd, kjer so ga v zasedi čakali strelci. Kot vedno pa se je našel mož, ki je odložil puško, ker je spoznal, da so ubili nedolžno bitje. Sporočilo, ki ga prinaša zgodba, je, da je Volk umrl raje kot svoboden volk in ne kot da bi živel kot pes.« (Bojan Avbar)

PESNIŠKA BESEDILA

V Uredniškem odboru Lovca smo se letos prvič odločili, da razpišemo tudi natečaj za pesmi z lovsko tematiko. Odziv je bil številčno bogat (19 pesniških

besedil), žal pa tega ne moremo reči tudi za njihovo kakovost. Zato se je žirija odločila, da letos prvega mesta ne podeli.

1. mesto: /

Žirija ga ni podelila.

2. mesto: Lovčev spomenik

Avtorica: **Tina Jerman** iz Radomelj (psevdonim: *Rapir*)

Sporočilno neposredna pesem – o pravih lovcih, ki ne skrivajo svojega poslanstva. S svojo učinkovito preprostostjo utegne biti všeč marsikomu, odetemu v zeleno ...

3. mesto: Poslednji zalaz

Avtor: **Bogdan Bone** iz Ajdovščine (psevdonim: *Matija Kostelj*)

Pesniško spretno in občuteno ubesedena baladna zgodba o tragičnem lovu na gamse. Zdi se, kot bi bil dogodek resničen. Le tega ne verjamemo povsem, da je nesrečni lovec šel gamse le gledat ...

Prva in zadnja kitica te daljše pesniške pripovedi vklepata zgodbo kot led ponesrečenega lovca ...

Poslanstvo lovca

Avtorica: **Sara Krnc** iz Šentruperta (psevdonim: *Lovec99*)

Sporočilno močna pesem, napisana v svobodnem verzu. Pesem kot iz zgnetenih resnic. Zadnja kitica je morebiti odveč, pomensko je preveč splošna.

Impresije lovca

Avtorica: **Ajda Osterman** z Doba (psevdonim: *Jereb*)

Pesem, napisana v moderni obliki – brez velikih začetnic, brez rim. Kot nametano, vendar je v njej skrit red: kot v naravi, morebiti ...

Franc Černigoj, predsednik ocenjevalne komisije, ter člana Bojan Avbar in Franc Rotar

Uredniški odbor Založništva LZS

razpisuje

JAVNI NATEČAJ ZA PROZNA IN PESNIŠKA LITERARNA BESEDILA Z LOVSKO TEMATIKO V LETU 2020

Uredniški odbor Založništva LZS tudi v letu 2020 razpisuje natečaj za dobro lovsko leposlovno besedilo, **prozno in pesniško**.

Tričlanska žirija uredniškega odbora Založništva LZS, ki jo imenuje Uredniški odbor Založništva LZS, bo izbrala tri prozna in tri pesniška po oceni žirije najboljša besedila z lovsko tematiko, ki bodo nagrajena. Če po mnenju žirije nobeno od poslanih besedil ne bo dovolj kakovostno, lahko prve nagrade ne bodo podeljene. Dve po številu zbranih točk enakovredni besedili si nagrado lahko delita.

Ubesejena naj bi bila **pristna lovška doživetja**, jezikovno živa, lahko prepletena z **domišljijo**, z **razmišljanji o lovu**, z **doživljanji in opisi narave**. Dobrodošli so tudi v besedila vtankani etnološki elementi. Dejanja in razmišljanja oseb naj bodo **psihološko čim bolj utemeljena**. Besedila so lahko satirična in obarvana z zdravim humorjem. Lahko so tudi zgodovinsko in geografsko lokalno prepoznavna, do prave mere obogatena z narečji.

Navodila in razpisni pogoji:

Poslano besedilo ne sme biti prej nikjer objavljeno!

Avtor moralno in pravno odgovarja za izvirnost besedila.

Besedilo pošljete po elektronski pošti (pod Zadeva napišite: **LITERARNI NATEČAJ 2020**). Dolgo je lahko največ **do 10 tipkanih strani** (30 vrstic na stran z 1,5 vrstičnim razmakom). Pisci lahko sodelujejo z več avtorskimi deli. Natečaj je **anonimen**, zato naj bo avtor na koncu besedila podpisan s **psevdonimom**, ki ni bil uporabljen pri prejšnjih natečajih. V elektronski pošti navedite pravo ime in priimek avtorja, naslov, številko transakcijskega računa, matično in davčno

številko. Pripnite skenirano podpisano izjavo, da je besedilo vaše avtorsko delo in da ni bilo še nikjer objavljeno (če nimate skenerja, lahko izjavo pošljete po navadni pošti). Komisija bo prispela besedila dobila v oceno brez osebnih podatkov avtorjev, videla bo samo psevdonime.

Rok in nagrade:

Javni natečaj se začne z marcem 2020, konča pa se bo konec oktobra 2020. Rezultati in kratka obrazložitev odločitve žirije bodo objavljeni v našem glasilu.

Nagrade za prozna besedila:

1. nagrada: 1500 evrov,
2. nagrada: 1000 evrov,
3. nagrada: 500 evrov.

Nagrade za pesniška besedila:

1. nagrada: 300 evrov,
2. nagrada: 200 evrov,
3. nagrada: 100 evrov.

Nagrajena in tudi nekatera druga dobra besedila bodo v Lovcu objavljena postopoma – ne nujno zaporedoma.

Elektronski naslov uredništva: **lovec@lovska-zveza.si**. Prejeli boste povratno sporočilo o prejeti pošti.

Podpisane izjave lahko pošljete tudi po navadni pošti:

Lovska zveza Slovenije, Uredništvo Lovca, Župančičeva 9, 1000 Ljubljana.

Uredniški odbor Založništva LZS

LITERARNI NATEČAJ

1. mesto

... **P**adala sta, v svetlobo in temo hkrati. Črni parkeljci so tiščali noter med prste. Skušal jih je razkleniti, da bi se rešil objema. Znoj je pljuskal v obraz, oči so prestrašene izstopile in lasje so poskočili pokonci. Vse je bilo zaman. Bolj ko se je trudil, močnejši je bil prijem. Prav tako je bilo kot tistikrat, ko je stiskal oprimek ...

»Ne boš me še ..., ne ..., hočem živeti!« – Skala se je zarežala: »Da te ne bom?« Zlovešč odmev je napolnil grapo, se prekobilil po steni in utihnil

Prestrašil se je. »To se še ni zgodilo, da bi takole, meni nič, zaspal. Pa kakšna mora. To bo ... Znamenje je,« je mogel, ko je sedel na rob postelje.

Odrinil je polknico in v izbo je planilo sonce. V prepadnih ostenjih naproti je vel modrikast hlad novozapadlega snega. Bilo je zabrisano, kot da so stene v eno zlizane, brez življenja grap, stebrov, razov, poklin in polic. Na vrhovih in grebenih, tam pod modrim nebom, pa je oranžno žarelo.

Stopil je na prag. Mrzel veter je polizal preznjeno telo, da je skorajda otrpnil. Pomencal je dlani in se ozrl. Prav od kočice gor je tiščalo gozdovje; smrečina se je mešala z bukvami, se redčila in skočila v macesne, ki so rumeno rjavo temneli. Vsi robovi in strmine so jih bili polni. Vmes in še više gori so zelenele zaplate ruševja, ki so ga pre-

se motil, »ti« nikakor ni hotel skozi usta. »Saj očka tikaš, mar ne? Misli si, da sem očka, pa bo šlo,« je govoril. In sta res prišla: »ti« in Triglav.

Voda v skodelici je zavrela. Vsul je prgišče gorskega zdravja, ki je potrpežljivo čakalo v pločevinasti skatli tam notri v kredenci: premešanih jagod in lističev brusnic, vršički rušja in ščepce zdrobljenega planinskega mahu. Odstavil je, da bi se malo ohladilo in iz zeli izlužila zdravilna moč. Dolgo ni čakal. »Ste, tam gori ste. Zagotovo počakate. Nikamor se ne mudi. Pa vendar .... Vreme ...« Nemir ga je prepikal skozi in skozi.

Še vroče je preliv v porcelanasto skodelico in jo podprl med dlanmi. Prijetna toplota mu je dobro dela. V požirkih je srebal grenko tekočino. Sladkorja ni maral, le okus pokvari, si

V tihoti gora

MIHAEL MARENČE

globoko doli v melišču. Noge so iskale opore, prsti so grabili po ostri skalini. Telo je šklepetalo in mraz je mrtvičil. Oblivala ga je vročina – kot bi na žerjavico deval. Bela kosa je opletala in črn oblak ga je gotal.

»Ne! Živeti hočem,« je zakričal in zazdelo se mu je, da je bela kosa izginila in črn oblak izpuhtel. – »Ne boš,« so poskakovale spake, ko so plesale mrtvaški ples. – »Pustite ga, ni prišel še njegov čas!« je vzkliknil angel njegov.

In parkeljci so popustili. Nihaje je obvisel v razu. Mimo je zdrsil skrepnel pogled, kakor v skalo vkovan, in zdelo se je, da je porogljiv in obtožujoč hkrati. »Srečava se, zagotovo se srečava, tam gori, kjer sonce siplje zlate žarke, in tam doli, kjer tema v večnost golta svoje otroke ...«

Oči so švignile spod trepalnic. Široko razprte so bile, da je beločnica poskočila noter v okno in je svetloba, ki je žarela skozi špranje, zastrla pogled. Osteklenele oči so se zgubljale v dalji brezbarvnih cvetov in nemih melodij ...

Zavedel se je. Začutil je lepljivost preznjene srage in razburjeno utripanje srca. Šel je prek čela in prste zakopal v lase. Mokri so bili. Spod blazine je potegnil robec in potne kaplje vtrl vanj. Pogledal je na uro na omarici.

kinjali osamelci in melišča, nad njimi pa izpostavljena travišča. Tamkaj se je začela belina, ki je posula stene in grebene prav gor v konice špičkov. »Tam so, tam so, moji črnuhi.« Potlej se je zamaknil v zahodno stran. Temni oblaki so se kopičili v daljavi. Zgrbančil je čelo in priprl oči. »Res se bo vreme spreobrnilo,« je zamrmral in brž okrenil nazaj v izbo.

Prepoteno srage je zamenjal, staro pa razpotegnil čez stol. Navlekel je volnene dokolenke in čeznje potegnil lodnaste pumparice. Oči so skočile v ogledalo, ki je viselo na steni, tik pod smolnatimi roglji. »Ha, če se pogledam, vidim leta, sicer ne. Dobro mi gre ... Vidi se, da že z otroka hodim v hribe. Zahvaljeno bodi naključje,« se je pogovarjal, ko je na gorilnik pristavil piskrček.

»Davno je že tega. Še kratkohlavnika me je ogovoril predsednik domačega planinskega društva: 'Greš z nami, za prvega maja gremo na Tošč?' – 'Lahko greš,« me je spodbudil ati, ko sem pobaral za dovoljenje. In tako se je začelo. Tošč, pa Ratitovec in Porezen, potlej pa Črna prst. In že naslednje leto Grintovec. Sanjal pa sem o Triglavu. 'Tudi on pride na vrsto,« me je tolažil predsednik, nepozabni Jože, ki je že tedaj zahteval, da ga tikam. Sprva sem

je mislil. »Tebe ne vzamem. Kar lepo tukaj počakaj,« je zapredel sam vase, ko je blisnil v kot, kjer je visela petelinka, vrh lesenega klina pa ponošen klobuk. »Jagri me debelo gledajo, češ, kje pa živiš, da še vedno opletaš s to staro pokalico. Pa je ne dam. Menda je stari Robnik z njo še medveda streljal. Dobra je, dobra. Sicer pa, gamsa je treba zalesti, tako, na nekaj deset metrov. To je jaga, ne pa kot počno danes, vsaj hvalijo se: sem ga na tristo metrov. Fuj, sram jih bodi! Le koliko jih zastrelijo? Da se jim živad nič ne smili ...« Krepek je pogrknil in malo je manjkalo, da ni izpljunil v pod. »Pa klobuk. Katka me naganja, naj ga vendarle zatlačim nekam za omaro, da je odslužil, le sramoto da dela gori na glavi. Kakšno sramoto? Ponos ... Kaj vse sva že doživela, pa še bova. Kako naj zvestega prijatelja zatajim? ... Eh, lepota ni v ogledalu, lepota je v zvestobi.« Podrsal je tjakaj, ga ljubeče prijel in posadil raz lase. »Brez tebe nikamor ...«

»Ja, ja, star je bil, star, ves kocast in uvel, le roglji ...! Kakšni roglji! Ne visoki, to pa ne, a rinčic, da sem jih komaj preštel. Takšnega nikoli več,« se je pogovoril sam s seboj, ko se je zamaknil gor nad ogledalo in na ruševo vejico tamkaj za klobukom. Sredi vinoča jo je pripel ...

Napravljalo se je k prsku, a on je bil še kar v grabnu. Tamkaj je teklo njegovo življenje. Ne vedno, to pa ne. Leto za letom je čakal, da zamrazi in veter spod vrhov prinese vonj. Takrat je vedel, da je prišel čas. Nemirno se je prestopal in za jed mu ni bilo mar, le gor v pečine je gledal. Tam spod prepadne stene je kotel, Lepi plaz, prostran je, v dnu trava, zdaj že posušena, in okoli melišče. Pa v robu rušnata glava, ki jo macesni prebadajo ... Pa kože in vsa mladina ... Tam je nebeško, prav vse je tamkaj, kar oko in srce poželi-ta ...

Težko mu je prišlo ... »Nič več. Nekam postrani me nese. Ah, truden sem, kar legel bom.« In zleknil se je na ogolela tla, ki jih je nekoliko razgrebel. Lep prostorček je bil, s pogledom v razdrapan svet grap, skalovine in melišč tam prek doline. Prav tako kot je moralo biti: gozdi so temneli in srebrno poprhani vrhovi so sprehajali bele oblake. Ozrl se je v nebo in nekam tesnobno mu je bilo, da bi zavekal. Bleščeča svetloba se je lovila, zdaj v krošnjah, potlej po pečinah; zdaj v očeh, potlej tam daleč nekje za obzorjem. Postajal je zaspan. Veke so lezle vkup in roglji so pobrskali po zemlji. Sanjal je ...

V Lepi plaz je vlekel vzhodnik, svetloba je migotala, kot da bi se atomi trkali med seboj. Bleščava je bila res huda, a kaj potlej, oči so jo hvaležno sprejemale. Doli v travah so bile kot oglje črne postave: kože so prestopale sem in tja, nenadoma obstale ko vkopane in se zazrle gor v ostenje.

Stal je na izpostavljeni skali: široke prsi so goitale gorsko razredčenost. Glava ko pribita in roglji osmoljeni so prebadali nebo; v vihru je valovil čop in zdelo se je, da je na goro stopila nesmrtnost. Zagledal se je v kraj, kjer je podrobilo kamenje. Tamkaj nad žlebom ga je ugledal. »Kaj rineš v moj trop. Mikajo te, kakopak, a ne bo nič. Poženem te prav tjakaj čez rob, do tvojega tropa te poženem in si ga ogledam ...« Sunkovito je stresel život, da je rusa dlaka skočila v zrak, in se pogнал, kot bi zlodej burjo delal. Ni se videlo, je v galopu, dirki ali skokih: vse se je pomešalo. Tekmec ga je zagledal. Močno je zabrlizgnil in odskočil, da je ruša zabrizgala spod nog. Pognala sta se v gonjo. Trop se je vznemiril in kože so se zamaknile, kdo da bo zmagovalec. Navijale so, kajpak, za svojega, tamkaj spod Odlomljenega Komna doma. »Zmaga, zagotovo da zmaga,« so govorile. In vrnil se je. Prav tjakaj na izpostavljeno skalo je stopil in oznanil: »Ne bojte se, moje ste in jaz sem vaš.«

»Le kje se skriva Rogljačka?« je tlesnil z jezikom, ki je visel doli še od hajke. Premeril je vse okoli in okoli. Dotihmal je še ni uzrl. Potlej pa se je zamajalo tam v robu kotla in stopila je iz ruševja. Na glavi se je bleščala krona, visoko privzdignjena, v vrh razmaknjena in ljubko ukrivljena. »Moja prva! Kot kraljica je. Vodnica. Pozna pota in stečine, vse plazine, nevarnosti strel in gromov spod neba in tistih ognjenih, ki

ugledal – stari macesen: debeli okruški lubja so ležali spod nog, deblo razpočeno, preklano v dva vrha in vkopano noter v korenine, veje koščene, v grče vraščene in naslonjene na steno. Krog in krog pa zeleno cretje in mednje skrita majcena travna zaplata, obdana z dišečim slečnikom. Nad zibko pa rumene ogrlice lepega jegliča in drobne modre zvončnice, ki so cingljale rojstvu v pozdrav. In gledal je mamo, gledal je

Norisl: Igor Pičulin

iznenada blisknejo, da sunek prebode telo in se zablešči v neskončnost, prav tjakaj v rajske vrtove, kjer sta večna mir in spokoj. In, kajpada, plac pozna, kjer rastejo najokusnejše rože, in skalna zavetja pozna, kamor ne sežeta ne moča ne veter. Le kje so se vzele, pregrešne misli, da pogledam v sosednji trop, ko imam Rogljačko.«

V hipu se je zdramil. »Ali ni nekaj zašumelo? Ah, le dozdeva se mi. Ne, nekaj bo ...« Pogled je zapičil v komaj vidno stezico, ki se je v okljukih vila onkraj grabna gor na greben. Vse je bilo mirno, ničesar ni opazil. »Star sem, star sem postal. Ne vidim kot nekdanj in ušesa so oglušela. Moj čas je prišel. Da sem le dočakal in umrjem v naročju matere Narave, brez tolažnikov, sam. In roglje, po katerih svinčenke tako močno hrepene, naj prekrije mah. Niso vsi dočakali. Prezgodaj je prišla, marsikdaj prezgodaj, bela starka: le pobilnilo je in grom je odprl vrata v večna lovišča.«

Potlej se je otožno zazrl v steno vseh sten, tjakaj, kjer je privekal na svet. Iskal je rušnato glavo in macesen v njej. »Le kje se skriva, da ga ne vidim? Ah, oči ...« Zatisnil jih je in tedaj ga je

njen obraz, poln miline in skrbi, kako ga poljublja. In videl je Rogljačko: tamkaj ob rušju je stala. Kot vila je bila, prav nič v gubah; srebrno odevalo se je spogledovalo s pozlačenim, iz stoterih iglic vkup sešitim. In krona – kot nekdanj? Ne, neskončno lepša je bila – in zdelo se mu je, da je po sončevih žarkih prihitela in govorila: »Ljubi moj, kmalu pridem k tebi, za vedno pridem ...«

Vstal je. Odškrnil je rušev vršiček ... Strele ni čutil, groma ni slišal ... Le legel je in spod srca so prikapljale rdeče kroglice. Pojile so poslednje ležišče in rušev vršiček v ustih je zatrdel. Blesk v očeh je zamrl ...

Močno je potresel glavo. »Znamenje je bilo ...« je ponovil. Navrgel je suknjič. »Kdove kje je čas, ko so ga nitke vkup spravile. Ah, že vem, pred sprejemom je bilo ... Pogled v omaro,‘ je dejala. In tamkaj se je košatil, temno zelen, kot jelovina v Črnem potoku. Pa gumbi ... Bogvedi, kateri jelen jih je dal. ‘Kako si čeden,‘ je dejala in se zasmejala. To je ..., smejala se je, moja Katka. Razumela je. Še vedno me čaka: zvesto in zaskrbljeno pravi, ko odha- jam: ‘Pazi, da ne padeš in se polomiš,

nisi več kot tistikrat, ko sva duhala murke in klinčke. 'Ja, ja, tamkaj sva se prvič poljubila. Le kateri zlodej goni čas, da odteka ko voda v presušeno zemljo? Sicer pa ..., sreča, usoda, bog, narava ... Naj bo že, kar hoče, dolgo življenje imava ... Ja, pa lovski krst. Prav v temle suknjiču sem stegnil pete prek rogača, mojega prvega, ko me je mentor, nepozabni Boštjan, kar krepko po riti. In noben odgovor ni bil pravi. Potlej pa smeja, trkanja in nazdravljanja brez konca in kraja. Lepo je bilo.«

Nagloma je zavihel nahrbtnik. »Kaj bova še midva malo poklepetala? O, tudi o tebi bi se dalo kaj reči. Pa drugič. Zdajle je pa res že čas, da zarinem v kreber.«

Čeprav je zahodnik gonil težke obleke in prinesel vonj po snegu, mu še na kraj pameti ni prišlo, da bi lenaril v koči. Še sam parkelj ga ne bi prikoval v verigo.

In ponovilo se je kot že mnogokdaj: prek rovta je odvil na stezico, ki je zašumela, ko je spod nog kotalil nasuto listje, se previjala sem in tja med redkimi trši, ki so na vse strani moleli

pustil jutranji pozdrav. Drobne nitke so pretikale poganjke mladeži, ki je hitela k svetlobi tam gori, a nič manj strastno v sprhnino tam doli, v zapuščino očetov in mater, kjer je gomazelo drobno-živk in večjih talnih živali; še dežne kapljice, ki so polzele spod neba in se pretočile noter v prst, potlej pa hušknile do zadnjih gradnikov, so bile potrebne; in zacingljala je večno izmenjujoča se melodija življenja in smrti.

Na prelomu v breg, tik za skalno pečjo, je prek poti ležal prestarel trš. Pretrgane niti življenja so štrlele na vse kraje, spod njih pa golota belega kamenja. Vrhač in oskubljenе veje so bili razbiti v koščke preperle lesovine. Na deblu so sem in tja izraščali trosovníki zatrdle kresilke. Prijeten vonj po trohnobi se je plazil naokoli in nasičil ozračje.

Prekobalil se je čezenj. Še nekaj korakov in razprostrlo se je strmo travno pobočje, počez preparano s stezo, ki se je pri skalni stopnji prevalila na drugi kraj in zginila med stare smreke. Bolj na redko so bile posejane. Na gosto raščene grčave veje, košate in

Pristopil je. Položil je dlan gor na kup znošenih iglic, da so jo mravlje obrizgale z mravljinčno kislino, nakar je dlan ponesel pred nos in globoko vdihnil. Dihalne poti so se na široko odprle in osvežujoč gorski zrak je puhnil prav noter v pljuča. Od ugodja in rezke bolečine hkrati je zaprl oči. Zazdelo se mu je, da zgublja tla pod nogami in se dviga, vedno višje in višje, tjakaj, kjer duše plešejo svoj večni ples.

Tišino jutranjega hlada so prerezali rezki udarci, kot bi s kladivom pomeril po suhem tramu. Kakopak, črno kladivo, v temenu rdeče obarvano, je treskalo po srebrnem dletu, ostro zašiljenem, da so trohe letele na vse strani. Uzrl jo je vrh na pol posušene smreke. Primaknil je daljnogled in črna ptica je skočila prav noter v oči. Opazila ga je. Bobnanje je obmolnilo in ušesa so ujela predirljiv kri-kri-kri, ko je v okornem letu pristala na deblu oddaljene bukve. »Znamenje je ..., kri-kri-kri, kriči.«

Radovednost ga je gnala, malo tudi strah, a tega ni priznal, kaj da se ima zgoditi. Iznenada, da sam ni vedel kdaj, se je znašel na robu strmega travišča, poleglega s suho travo in poraščenega s posameznimi grmiči pritlikave vrbe. Skorajda bi se izpostavil, da ni hipoma stopil korak nazaj, k macesnovi starki, pri tleh sedlasto izbočeni, podobni stari ženici, ki so jo leta upognila k materi zemlji. »Tamkaj za robom se pričinja Lepi plaz. Razgledati se moram; če se mudijo na ruševi glavi, moram okoli, notri po ruševju, sicer mi le pomahajo in hajdi v pečine. Kar tu sedem, spotoma malo prigriznem in s čajem ogrejem presušeno grlo.«

»Kdaj da sem te prvič ugledal? Aha, tri leta bo, ko sem prihajal tamkaj z druge strani in se zaplezal v strmo skrotje, da je korak zastrašil. 'Kakšne homatije pa so to,' sem si rekel, ko sem spoznal zablodo. Namučil sem se, da le kaj, le izkušnje in hladno čelo so me spravili iz zagate. In sreča ... Pred skokom, resnica je, da ga je bilo le za nekaj metrov, pa vendar ... Prav v robu je rastel, moj rešitelj, od plazov polegla; le kakšno silno voljo po življenju je imel, da se je vkopal in vsesal v sleherni grudico zemlje. Hvaležno je dovolil, da sem čezenj pretaknil vrh, zdrnil in v hipu cmoknil na travno polico, ki se je sprehodila v ruševje spod prepadnega skalovja. Tamkaj je stala. Še dober streljaj daleč ni bila. Gledala je in se čudila, kaj da je to. Ob njej kozlič, komajda nekaj dni je imel, kar med njenimi sprednjimi nogami se je prikrl. Nepremično sta me gledala,

modrikasto sive veje. Prav takšna debela so zaljšali lišaji in mahovi, sijoči in vabeči. Pobožal je mehkobo in zdrnil po deblu navzgor: sonce je ščegetalo v obraz in trepalnice so se zaklopile. Preblisnilo ga je: »Bo ali ne bo, tam gori? Letos je še nisem ugledal ...«

Stopil je v posekove. Ni ga bilo prav veliko. Le nekaj trhljih parobkov je bilo. Videlo se je, da je sekira tamkaj gospodarila že pred desetletji. Z rokavom je potegnil raz obraz, kjer je prežeči pajek

polne življenja, so se plazile prav dol v tla. Tik njih, v osončenih oknih, so kipela ogromna mravljišča. Po njih je vrelo rdečih gozdnih mravelj. Videti je bilo, kot bi bežale, se zaletavale, v hipu ustavile, privzdignile oprsje in glavo in s tipalkami preverjale, kaj da se okoli dogaja – prav tako je bilo, kot bi studenček brbotal prek kamenja, se pogubil nekje notri v grušču, potlej pa ponovno skočil na pot, ki se nikoli ne konča.

še tresljaja dlake nisem zaznal. In roglji, kajpak, roglji! To je bilo tisto! Usta so se razprla kar sama, od presenečenja, in srce je zamahovalo tako silno, kot zvon, ki pritrkava ob največjih praznikih. Nad ušesi za tri dlani visoki, razkrceni in ukrivljeni bolj kot sicer pri kozah, so začarali pogled. Takih še nisem uzrl, čeprav že desetletja kolovratim po gorah. Če bi kdo pravil, mu ne bi verjel. Prva, zadnja in edina.«

Dolgo se ni mudil. Zaskrbljeno je pogledoval v špike nad Lepim plazom, ki so drug za drugim temneli, kot bi ugašal luč za lučjo. »Pohiteti moram, da jih megle ne prikrijejo radovednemu očesu. Kar po travšču, cikcak, jo uberem, v petnajstih minutah bom tamkaj,« si je govoril. Zagrizel je v strmino, korak za korakom in s preprijemanjem travnih ruš, ki jih mokrota še ni načela. Globoko in enakomerno je zajemal sapo.

Obstal je v robu, od koder se je razpotegnil kotlasti Lepi plaz. Stari macesen, njegov stari znanec, je stal tamkaj in zazdelo se mu je, da ga ogovarja: »Kaj le te je prineslo v to vreme ... Sicer pa ni prvič! Bolj si podoben meni kot ljudem tam spodaj.«

Megle so podile cunjasto navleko in beli kosmi so se začeli vsipati spod neba tako na gosto, da je svet vse naokoli postajal dremoten. Ugledal jih je doli v dnu razpotegnjenega kotla. Živad se je tiščala vkup in se nemirno prestopala. Pomislil je, kaj da bo vzrok: neugoden veter ali nenadna sprememba vremena. Čeprav so se črni kožuhi sprva še barvali, so vedno bolj in bolj vodeneli v mračno sivino enolične pokrajine. Primaknil je daljnogled, bolj iz navade kot pričakovanja, kaj da bo ugledal, kajti videl ni nič, le še globljo mrakobo. »Le kaj da sem se zjutraj zamujal,« si je očital. In zaskrbelo ga je: trava v strmali se je lepila in zgubljala pod belo odejo, ki se je vidno redila. Vedel je: vrniti se po isti poti je lahko usodno. Če zdrsne, kar je bilo bolj ko ne verjetno, zgromi prek skoka doli v grapo. »Po ruševju bo treba, tamkaj ne zgrešim, gamsji prehodi so dobro uhojeni – in poznam jih. Pa tudi če se malo potakam, preplet ruševja me ustavi.«

Tako kot že nekajkrat tistega dne se ni nič kaj zamujal: prav drugače je bilo ko v jutru. Odvil je med ruševje in ved-

no niže in niže ga je gnalo. Belina se je vsipala z vseh koncev. Kakopak, bilo je spolzko in mokrota ni prizanašala. Cunjaste snežinke niso izbirale potov: najnadležnejše so bile tiste, ki so se vsipale za vrat, pa tudi na trepalnice – in pretopljene zalivale očesa. A vsega tistega je bil vajen: ničkolikokrat je gledal enako podobo. Vselej ga je preplavilo čarobno zadovoljstvo: bil je svoboden, a ne tako, kot pišejo in govore doli v direndaju, ne, ne, tisto je le zavajanje – in večina verjame. Jaz ne, gore so me naučile, gore so povedale, kaj da je svoboda. In zvestoba. Zvestoba? Da, prav tako, kot je zapisal pisatelj s prijatelji pod macesni¹: brez zvestobe ni nič. In našel je zvestobo, tamkaj gori: sonce in toploto, veter in mraz, strelo in grom, belo opojnost, macesne in jerebike, sleč rdeč in teloh bel, murke duhteče in lisičjak zelen, orlov let in krivokljunov

¹ Matjaž Kmecl: S prijatelji pod macesni, Založba Obzorja Maribor, ZTT Trst, 1978.

ščeбет, ruševčev ču-uš in pogorelčka žgolenje, podlasice sled in dolgouhca lož ... In rogljate spomine. Vse je srečaval, vedno in povsod so bili – prijatelji, na vekomaj zvesti.

Potegnil je vejo in se prekopnicnil, da je raz glavo poletel nahrbtnik in se potakljal v sedelce, kjer ga je prestregla vitka jerebika, vsa ozaljšana v rdečih jagodah, z belimi kučmami prekritih. Ni vedel, kako da se je še sam znašel tamkaj. Zvezde so poblisnile in noč se je storila. In prihajala je, tamkaj prek: od oranžno ožarjenega nebesnega svoda so jo nesle bele žene, v svilene nitke stkanem ogrinjalu so jo plavile semkaj, k njemu. In pobožal jo je, ona pa je odmaknila glavo: »Zakaj si ga ..., mojega ...« In po licih so spolzele prozorne kroglice. Močile so obraz in se stapljale s solzami njegovimi. – »Ne, ne, prinesem ti ga, roglje njegove ti prinesem ... Duša njegova pa pride, ko se tvoja osvobodí,« je plaho šepnil.

Presunjen je pogledal spod mokrih trepalnic. Vse naokoli se je režala bela tema in gluhoti je zasklelela notri do zadnjega vlakna. Tamkaj, tik njega, je ležala. Pomel je sneg raz nje: noge so bile spodvite in roglji prislonjeni v kupček slečnika; in zdelo se je, da prav narahlo podrhtavajo, kot strune na violini. Razprla je

veke in trudoma dvignila glavo, le za hip jo je dvignila, potlej pa položila tjakaj na mah, kraj slečnika. Oči so ostrmele in videla ga je: blodil je v bleščavi sonca, blodil v temi pekla, grabil skrivenčene veje, objemal macesne. In videla ga je, kako je zakolovratil noter v kočo. Roglji so bili tamkaj – nad ogledalom so čakali. Prinese jih, prinese, obljubil je.

In rdeče jagode so posule bele sanje ...

Nekatere manj znane in narečne besede:

cretje – ruše
dotihmal – do takrat (starinsko)
kresilka – kresilna goba
navleka – navlaka
plac – prostor, kraj (nižje pog.)
potakam se, potakati se – zakotalim se, zakotaliti se
prestarel (trš) – prestar, zelo star (trš)
zamrazi – pritisne mraz

LITERARNI NATEČAJ

2. mesto

TINA JERMAN

Lovčev spomenik

Od nekdanj gozdu jaz pripadam,
od nekdanj zvesti sem mu sin,
vsako pot po njem obvladam,
za vsako bitje v njem skrbim.

Nikdár ne bo vsem res jasno,
zakaj v zeleno sem odet,
zakaj srce mi poje glasno,
ko z goščavjem sem objet.

Spremlja ritem me življenja,
spremlja me rdeča smrt,
moj korak na sred rosenja,
moj pogled naprej uprt.

Kdor je lovec, je to večno,
in ko ležem v črni grob,
prosim vas, zelena sveča
naj oznanja lovski rod.

Narisal: Igor Pičulin

Igor Pičulin
17. 2. 20

Šesti Dobrodelni ples LZS z najvišjim izkupičkom doslej

Na šestem Dobrodelnem plesu Lovske zveze Slovenije (LZS), ki je potekal 7. februarja v Termah Čatež, so se lovci in lovke znova izkazali. Za Zeleni sklad LZS, ki je namenjen zagotavljanju solidarnostne pomoči lovkam in lovcem v izrednih življenjskih razmerah, so z dobrodelno dražbo zbrali kar 8.144 evrov. Z donacijami podjetij pa je bilo za Zeleni sklad zbranih še dodatnih 6.000 evrov.

Začetek letošnjega plesa, ki ga je v Termah Čatež gostila Zveza lovskih druženj (ZLD) Posavja, so slavnostno oznanili Dobovski rogisti in priznani tenorist Marko Železnik s slovensko himno. Železnik je zatem odpel še kuplet iz operete Ptičar, na katerega sta se v otvoritvenem plesu zavrtela predsednik LZS mag. Lado Bradač in njegova boljša polovica Nataša Ložina. Večer je z igranjem na citre, s skladbama Cvetje v jeseni in Tretji človek, popestrila mlada, komaj 14-letna Neža Simončič.

Lovske tovarišice in lovске tovariše, udeležence plesa, 230 se jih je zbralo v restavraciji hotela Terme na druženju s plemenitim namenom, je v uvodu nagovoril mag. Bradač: »Zeleni sklad je lani z zbranimi sredstvi pomagal trem pomoči potrebnim lovcem in

Za odlično plesno vzdušje je do jutranjih ur skrbel Ansambel Skomini; dokaz je bilo vseskozi polno plesišče.

njihovim svojcem. Letos smo se odločili pomagati tudi z lovsko krvodajalsko akcijo. Eden naših lovcev je imel za sabo težko operacijo, in ko sem ga vprašal, kako mu lahko pomagamo, je rekel, da lahko lovci darujemo kri. Kar nekaj lovcev se nas je odzvalo in upam, da se jih bo še več. Na ta način kažemo, da smo lovci družbeno odgovorni, da znamo življenje okrog nas pogledati širše, da pomagamo pomoči potrebnim in seveda opravljamo naše poslanstvo.«

Udeležence plesa je v Posavju, deželi dobre kapljice in kulinarike, pozdravil tudi predsednik ZLD Posavja Niko Marn ml., ki je podpredsedniku ZLD Posavja Slavku

Zakšku ter predsedniku Zelenega sklada in organizacijskega odbora Dobrodelnega plesa Ivanu Malešiču za dobro organizacijo podaril simbolični darili, gostom pa zaželel, da bi na dogodek imeli lepe spomine.

Za odlično plesno vzdušje je do jutranjih ur skrbel Ansambel Skomini. Dokaz je bilo vseskozi polno plesišče; gostje so si predah vzeli le ob obloženih mizi in ob višanju izključnih cen na dobrodelni dražbi. Delovanje Zelenega sklada je predstavil Malešič in se zahvalil vsem, ki so in bodo prispevali v dober namen. Na dražbi je bilo razstavljenih kar 80 predmetov, največ doslej, od umetniških slik in fotografij, knjig, lovskega kroja in delovne obleke, pa tudi pištola

Vse foto: Štefan Vesel

Z dobrodelno dražbo umetniških del, ponudb za lovška doživetja in različnih dražbenih predmetov je bilo zbranih kar 8.144 evrov.

in unikaten pas za puško, ponudbe za številna lovsko doživetja ter seveda žlahtna kapljica. Kmalu po zaključku dražbe je Malešič razglasil rezultate dražbe – zbranih je bilo rekordnih 8.144 evrov.

Za prispevek v solidarnostni *Zeleni sklad LZS* velja zahvala ustvarjalcem **Igorju in Alešu Pičulinu, Andreju Militarovu, Francu Barbiču, Otonu Naglostu, Lojziju Avseniku, Avguštinu Burgerju, Branku Zuniču, Amaliji Janša, Mariji Klančar - Bonca, Marti Tekavec, Željku Vertelju, Lojzetu Kalinšku, Nataši Fir Čečura, Ludviku Kosu, Vladimiri Klun Žerjav, Maji Čemažar, Zdenki Bukovec, Franciju Urbančiču, Jelki Jantol, Emilu in Marjeti Škrbec, Francu Smrkolju, Štefanu Gorenčiču, Martinu Fujanu in Jožetu Svetini.**

Za prispevek v obliki lovskih doživetij se zahvalujemo več lovskim družinam (LD): **LD Dol pri Hrastniku, LD Hrastnik,**

Presenečenje za predsednika Zelenega sklada Ivana Malešiča, ki je 8. februarja praznoval rojstni dan, je uspelo.

LD Boštanj, LD Log pod Mangartom, LD Koprivna Topla, LD Zabukovje, LD Loka pri Zidanem mostu, LD Bučka,

LD Dobova, LD Krško, LD Cerklje ob Krki, LD Globoko, LD Jezersko in LD Kostanjevica na Krki.

In še sponzorji in donatorji, ki jim velja zahvala: **Eles, d. o. o., Gorenjska gradbena družba, d. d., Solida, d. o. o., Slovarms, d. o. o., Evrografis, d. o. o., Gen energija, d. o. o., Prevent & Deloza, d. o. o., Arex, d. o. o., Hamex, d. o. o., RT-TRI, d. o. o., AT-Primožič Kranj, d. o. o., Orbis print, d. o. o., Terme Čatež, d. o. o., Grafika Soča, d. o. o., Restavracija Tabor, Krojaštvo Rožman, Logos.SI, d. o. o., in Peloz, d. o. o.** Hvala tudi **Vinski kleti Mastnak, Vinu Flajs, Vinski kleti Kerin, Vipava 1984, d. o. o., Kmetiji Furlan in Družinskemu posestvu Makovec ter Štefanu Veselu in Janezu Stoparju.**

Zahvaljujemo se tudi vsem lovkam in lovcem ter drugim obiskovalcem šestega *Dobrodelnega plesa*, ki so svoj delež prispevali tudi z nakupom vstopnice in s sodelovanjem na dobrodelni dražbi.

Urša Kmetec

Intervju s predsednikom Komisije za lovsko strelstvo in lovsko orožje ter selektorjem strelske reprezentance LZS

Tudi strelci so ambasadorki domovine in lovstva

Pri Lovski zvezi Slovenije (LZS) delujejo komisije, ki se ukvarjajo z različnimi področji lovstva in slovensko lovstvo še bolj povezujejo, utrjujejo in delajo prepoznavnega doma in na tujem. Zadnjih nekaj let posebno zgodbo o uspehu na mednarodnih strelskih tekmovanjih doma in na tujem predstavljata Komisija za lovsko strelstvo in lovsko orožje in strelska reprezentanca LZS, na čelu katerih je neutrudni predsednik in selektor Matija Janc. Več kot očitno je, da za uspehe s področja lovskega strelstva je bore malo slovenskih lovcev, kaj šele širša slovenska javnost. A še najbolj čudno je, da so njihovi uspehi premalo cenjeni med drugimi lovskimi strelci in funkcionarji. Ta ugotovitev ima svoje korenine. V Lovcu, 12/2019, smo med drugim v prispevku o 20. srečanju lovskih strelskih ekip slovenske in hrvaške krovne lovske organizacije lahko prebrali naslednjo izjavo, ki jo je Janc slišal na nekem dogodku in si jo bo, kot sami pravi, za vedno zapomnil: »Selektor je kriv za vse slabe rezultate tekmovalcev, ko pa dosežejo dober uspeh, je pa tako

normalno, da se o selektorju in njegovem delu ne govori.« V omenjenem prispevku je sam dodal še naslednje: »No ja, mogoče bi bilo dobro kdaj povedati kaj tudi ob dobrem rezultatu ...« Prav to bomo storili v tem intervjuju.

Kdo je Matija Janc, ki bo že drugi mandat na čelu strelske komisije in je tudi selektor uspešne strelske ekipe LZS?

»Leta 1969 sem se rodil v Kranju. Po končani osnovni šoli leta 1984 sem odšel v Vojaško tehnično šolo v Zagreb, smer obo-rožitev in balistika. Po končani šoli sem odšel na delo v Srbijo, kjer sem bil zaposlen do vojne za Slovenijo. Sedaj sem zaposlen na Ministrstvu za notranje zadeve Republike Slovenije, kjer se ukvarjam z orožjem, balistiko in strelivom. Sem oče sina in hčerke. V gorenjsko Lovsko družino (LD) Udenboršt sem kot kandidat za lovskega pripravnika vstopil leta 2003, član pa postal leto pozneje. Lovski izpit sem uspešno opravil leta 2005. Kar nekaj lovskih funkcij so mi že zaupali v opravljanje. V matični lovski družini sem bil devet let gospodar, nato mentor pripravnikom, lovski čuvaj, preglednik divjačine in revirni vodja. Pri Zvezi lovskih družin Gorenjske sem že deset let član komisije za lovsko strelstvo in pet let tudi blagajnik. Član Komisije za lovsko strelstvo in lovsko orožje pri LZS sem postal leta 2012, leto pozneje pa že selektor strelske

Foto: Osební archiv Matije Janca

Ekipe LZS pred odprtjem Evropskega prvenstva lani v Estoniji (Matija Janc je zadnji na desni).

ekipe. Komisijo pa vodim od leta 2016. Od leta 2015 sem tudi član Tehnične komisije za kombinacijsko streljanje pri organizaciji FITASC, ki ima sedež v Parizu.«

V zadnjih sedmih letih je Strelska ekipa LZS pod tvojim vodstvom dosegla kar nekaj pomembnih uspehov na mednarodnih strelskih tekmovanjih. Ne bo odveč, če jih še enkrat omeniš. Morda tudi zato, saj se menda nekateri premalo zavedajo vaših uspehov.

»Da je naša strelska reprezentanca pod mojim vodstvom pričela osvajati pomembne in odmevne strelske rezultate doma in na tujem, je bilo treba najprej

marsikaj razčistiti in doreči. Ker v svojem življenju težim k redu in disciplini, sem to uvedel tudi v ekipo. Priznam, na začetku je bilo težko, saj sem bil nepoznan med prekaljenimi strelci. Ampak sem s svojim poštenim odnosom in trmo dosegel, da so strelci postali ne samo kolegi med seboj, temveč tudi resnični prijatelji, ki si med seboj pomagajo in svetujejo, a ne samo na strelišču, temveč tudi v zasebnem življenju. Z enotnostjo ekipe so uspehi pričeli prihajati tudi na evropskih prvenstvih. Že leta 2015 na Češkem, ko je naša ekipa v streljanju na glinaste globe postala evropska prvakinja in zasedla ekipno tretje mesto (velika kombinacija OPEN). Nato

leta 2016 v Sloveniji ekipno drugo mesto v streljanju s kroglo na 100 metrov in na premično tarčo. Leto pozneje na Madžarskem ekipno tretje mesto v streljanju na glinaste golobe. Daleč največje strelske uspehe so ekipa in posamezni strelci dosegli lani na evropskem prvenstvu v Estoniji, ko je v veliki kombinaciji OPEN postala ekipna evropska prvakinja. Ekipno je osvojila tudi drugo mesto v streljanju na glinaste golobe. Tudi v kategoriji posamezno smo slavili, saj je **Miha Finkšt** v veliki kombinaciji OPEN postal evropski prvak. V streljanju na glinaste golobe pa je osvojil še drugo mesto. Tretje mesto v veliki kombinaciji OPEN pa je osvojil **Boštjan Sadek**. Zmagovalna je bila tudi na 20. srečanju lovskih strelskih ekip LZS in Hrvaške lovske zveze, saj je že dvajsetič premagala sicer kakovostne hrvaške lovske strelce. Kljub vsem uspehom lovsko strelstvo v naši državi ni tako spoštovano, kot je denimo drugod po Evropi. Morda tudi zato, ker se namreč tudi lovsko tekmovalno orožje razume kot represivno sredstvo, ne pa pripomoček za športno streljanje, s katerim lahko ravna samo fizično in psihološko močna oseba, ki ima odlične motorične sposobnosti. Ko je strelska ekipa LZS leta 2019 postala evropska prvakinja, je po moji oceni naša krovna organizacija veliko premalo naredila za promocijo svoje uspešne strelske ekipe v Estoniji. Takrat bi lahko strokovne službe, ki se na obveščanje in informiranje zelo dobro spoznajo, naredile veliko več za promocijo slovenskega lovstva in njenega strelstva. Na razpolago je bilo namreč veliko zanimivih informacij. Vse, kar je bilo objavljeno, je bilo na mojem facebooku in nekaj zapisov na osnovi osebnih kontaktov članov ekipe.

Kdo so člani strelske reprezentance LZ Slovenije, ki morajo za treninge in uspešno streljanje nameniti precej svojega prostega časa pa tudi lastnih sredstev?

»V sedmih letih mojega vodenja ekipe se je v njej zvrstilo 27 strelcev iz osmih območnih lovskih zvez, ki so bili stari od 18 do 65 let. **Igor Pičulin** in **Boštjan Soklič** iz gorenjske, **Janez Marinč** in **Rudolf Kavčič** iz kočevske, **Anže Pintar** in **Mitja Kersnik** iz ljubljanske, **Marjan Lah** iz ptujsko-ormoške, **Boštjan** in **Marijan Sadek**, **Bojan Urbančič**, **Maks Garmut** in **Marko Rožman** iz mariborske, **Marko Jelen** in **Jakob Petelinšek** iz koroške, **Janez Škrlič**, **Damjan** in **Erik Kandare**

iz notranjske, **Boštjan Lipar** iz posavske, **Miha Finkšt**, **Dušan Žehelj**, **Bogdan Verdež** in **Dušan Urankar** iz savinjsko-kožjanske ter **Matjaž** in **Nejc Hlebš**, **Franci Vidmar**, **Franci Koncilja** in **Jože Erjavec** iz zasavske območne lovske zveze.«

Kdo sploh lahko postane član strelske reprezentance LZS?

»Ko sem prevzel funkcijo selektorja, sem uvedel izbirne tekme, ki se sedaj odvijajo na strelišču Gaj na Pragerskem. Da bi v strelsko ekipo prišli res najboljši strelci, ki obvladajo vse tekmovalne strelske panoge, so zato izbirne tekme vsako leto bolj zahtevne. Poudariti moram, da se število članov reprezentance spreminja glede od kraja evropskega prvenstva, saj je udeležba na teh odvisna tudi od razpoložljivih sredstev. Ne glede na to, da nekateri kličejo in pra-

lahko postali člani reprezentance. S svojim nelovskim obnašanjem, kaj šele strelskim, si ne vedo delajo medvedjo uslugo. Meni in drugim članom ekipe in celotni slovenski javnosti pa zagotovo dajejo še več volje in energije do dela. Ponosen sem na vse rezultate, ki nam jih zavidajo finančno močnejše reprezentance. Kot selektorju mi je najlepše darilo in v ponos, ko na evropskih prvenstvih slišim našo državno himno in to večkrat. Zato si bo strelska ekipa tudi v prihodnje prizadevala, da bo himna še mnogokrat odmevala po naši zaslugi.«

Kar nekaj lovskih družin ima precej varno urejena strelišča, a samo strelišče LD Slovenj Gradec v Znančanih ima vsa potrebna dovoljenja za obratovanje. Ali ima reprezentanca tudi na streliščih lovskih družin svoje treninge?

Ekipe LZS s pokali in medaljami na Evropskem prvenstvu lani v Estoniji (Matija Janc je drugi z leve spodaj).

vijo, da so strelci reprezentance 'moji evropski poslanci', sem vedno bolj ponosen na sedanjo sestavo ekipe in se s takimi obrekovanji in metanji polen pod noge sploh ne obremenjujem. Vseh 27 strelcev iz osmih območnih lovskih zvez je vstopnico v ekipo dobilo z dobrim streljanjem na izbirnih tekmah. Zato mi nihče ne more očitati, da člane ekipe izbiram po že znanih imenih. Težave z ljubosumnostjo do sedanje sestave ekipe imajo le tisti lovski strelci, ki veliko tekmujejo na družinskih in območnih tekmovanjih, ki se imajo za dobre, a žal še niso dovolj dobri in usposobljeni, da bi

»Žal ta strelišča niso primerna za izvajanje treningov ekipe kot tudi ne za izborne tekme. Ustrezno strelišče namreč mora imeti vsaj dve trap strelišči, dve za kompak ter strelišči za kroglo na 100 m in na premično tarčo bežečega merjasca. Takšni so pač pogoji za izbirne tekme in za treninge ekipe. Treba se je zavedati, da ima ekipa štiri organizirane treninge na teden, na katerih se strelja po 60-krat krogla na razdalji 100 m, na premično tarčo na razdalji 50 m in na 200 glinastih golobov. Skratka, strelišča lovskih družin nam tega ne omogočajo za treninge, kaj šele za izvedbo zahtevnih

evropskih prvenstev. To bo letos v Sloveniji v organizaciji FITASC (op. a.: Fédération Internationale de Tir aux Armes Sportives de Chasse – Mednarodna zveza za lovsko športno orožje) in Športne strelske zveze Slovenije, ki ima sedež na strelišču Pragersko.«

Katere pristojnosti in naloge še ima strelska komisija? So morda v njeni pristojnosti tudi »nezakonita« strelišča lovskih družin, ki so mnogim sosedom sila v napoto?

»Komisija vsako leto razpiše po dve izobraževanju in priredi tridnevno državno prvenstvo. Poudariti moram, da prvenstvo ni samo tekmovanje, ampak hkrati tudi izobraževanje na področju orožja, streliva in optike. Še največji poudarek je na varnosti na lovu. Pohvalno je, da se v okviru državnega prvenstva odvije kar 20 različnih predavanj, da ga tradicionalno popestrijo lovski pevci, rogisti in kinologi. Lahko rečem, da so to lepi dnevi slovenskega lovskega strelstva, kulture in kinologije. V čast si lahko štejem, da sem kot predsednik komisije lahko tesno sodeloval z dr. **Srečkom Kropetom** v pripravi zakona o orožju. Potrdim lahko, da so bili vsi najini predlogi, razen blažilca poka sprejeti v novem zakonu. Blažilec poka sedaj ponovno poskušamo dodati v zakon. V moji pristojnosti je tudi program tradicionalnega sodelovanja med LZS in Slovensko vojsko, kot tudi sodelovanje na mednarodnih tekmah med hrvaško in našo strelsko ekipo. Kar pa se tiče strelišč lovskih družin, jim komisija poskuša dajati pomoč, seveda, če se lovske družine držijo Pravilnika o lovskem strelstvu. Žal ugotavljamo, da ga večina ne spoštuje v zadostni meri.«

Strelska reprezentanca je doma in na tujem prepoznavna po svoji složnosti in ne nazadnje tudi po enotnih oblačilih. Vsak selektor bi bil lahko na vse to zelo ponosen. Kako težko je zagotoviti potrebna sredstva, saj delovanje reprezentance zagotovo precej stane? Kdo so vaši glavni sponzorji?

»Z odličnimi strelskimi rezultati vsako leto lažje pridobivamo svoje zveste sponzorje. Pri tem so nam v veliko pomoč tudi osebna poznanstva ter transparentno delovanje in poslovanje reprezentance. Še kako se zavedamo, da smo strelci zagotovo tudi ambasadorji LZS, z njo pa celotne Slovenije. Zato smo še kako ponosni, da lahko nosimo enotna oblačila, ki nam

jih je po naših željah izdelalo podjetje za proizvodnjo zaščitnih oblačil **PREVENT & DELOZA** iz Celja, ki je tudi eden od sponzorjev. Ponosni smo, da so v teh letih postali naši zvesti sponzorji: **AREX**, ki proizvaja kratkocev-

no orožje, tudi prvo slovensko pištolo, **HAMEX**, generalni zastopnik koncerna **RUAG Ammo**, strelivo **RWS**, **GECO**, **NORMA**, **Gorenjska gradbena družba**, **OPTIC TRADE**, največji distributer in prodajalec optike v

Sloveniji, **VUTE**, trgovina z lovsko opremo in orožjem iz Maribora, **SLOVARMS**, trgovina z lovsko opremo in orožjem iz Divače, **JERMAN**, ki zastopa in prodaja švedsko znamko za lovsko oblačila **Pinewood**, **TRAMIN**, podjetje za

prevoz blaga v mednarodnem in domačem prometu, špedicijo in trgovino, **LAB COMMERCE**, posredovanje in zastopanje tujih podjetij z opremo ter javno podjetje **ELES**, d. o. o. »

Franc Rotar

Tretja tekma s puško risanico za pokal LZ Koper

V organizaciji **Lovske družine (LD) Marezige** je bila 12. oktobra 2019 tretja strelska tekma s puško risanico za pokal **Lovske zveze (LZ) Koper**. V odličnem vzdušju se je po pozdravnem nagovoru predsednika LZ Koper **Fabia Steffeta** in navodilih gospodarja LD Marezige **Darka Ražmana** v streljanju zvrstilo šest ekip članic LZ Koper in povabljenega ekipe LD Draga Trava.

Tekmovanje je bilo organizirano tako, da bi se tekmovalci čim bolj realno približali situaciji, ki jo lahko lovci doživijo pri lovu, s poudarkom na varnem ravnanju z orožjem. Vsako ekipo je sestavljalo do šest tekmovalcev, ki so morali v treh minutah odstreliti šest strelcev v tarčo srnjaka na razdalji 100 m. Ob tem so si lahko pomagali z naslonom puške ob kolčnik. Za končni ekipni rezultat je štel rezultat najboljših petih strelcev v ekipi. Ekipno je osvojila prvo mesto in s tem v svojih rokah še za eno leto

Foto: Vedran Prodan

Zbor tekmovalcev po tekmi

obdržala prehodni pokal ekipa LD Marezige z 267 točkami, sledila je ekipa LD Koper z enakim številom točk, tj. 267, in ekipa LD Dekani z 245 točkami. V nadaljevanju so si sledile ekipe LD Izola z 229 točkami, LD Draga Trava z 224 točkami, LD Rižana z 218 točkami in LD Istra Gračišče s 196 točkami. V

posamični konkurenci so bili po rednem delu izenačeni na prvem mestu **Tomaž Hain** (LD Koper) in **Gianni Raseni** (LD Izola) ter na tretjem mestu **Marko Mikolič** (LD Koper) in **Vedran Prodan** (LD Koper). Po razstreljevanju je prvo mesto zasedel Hain, drugo Raseni, tretje pa Mikolič.

Po podelitvi medalj in pokalov se je druženje ob dobri hrani nadaljevalo do poznih popoldanskih ur z obljubo, da se bomo naslednje leto ponovno pomerili in pokazali svoje strelske sposobnosti.

Vedran Prodan

Strelska tekma v Mežiškem LGB

V nekdanjem koroškem rudarskem kraju Mežica že 73 let deluje **Lovska družina (LD) Peca - Mežica**, ki šteje 67 lovcev, med katerimi so tudi lovka in lovski pripravnici, ki uspešno upravljajo s 4.485 ha velikim loviščem. Starešina lovske družine in predsednik okteta **Janez Rotovnik** je nedavno zaupal, da so bili mežiški »jagri« lani nasploh zelo dejavni tako pri upravljanju z divjadjo, vzdrževanju naprav v lovišču, lovskega doma v centru Mežice, »Ninove« lovske kočice na Peci in Šahmanove na Platu kot tudi pri organizaciji družinske in bazenske strelske tekme ter srečanja s kmeti.

V okviru letnega programa dela **Mežiškega lovskogojitvenega bazena (LGB)**, v katerega so povezane štiri lovske družine iz spodnjega dela Mežiške doline, sta bili lani kar dve strelski tekmi. Spomladanska je bila v organizaciji **LD Prežihovo - Kotlje**

Foto: Franc Rotar

Najuspešnejši lovski strelci jesenske tekme Mežiškega LGB na mežiškem lovskem strelišču v družbi predsednika Maksa Oserbana (prvi z leve)

25. maja na strelišču na Kogovskem. Jesenske, ki je bila 14. septembra na mežiškem lovskem strelišču Adam, pa LD Peca - Mežica. Slednje sta se udeležila tudi župan Občine Mežica **Dušan Krebl** in predsednik Mežiškega LGB **Maks Oserban**, ki sta zbrane tudi nagovorila. Tekmo sta složno vodila domača lovca **Mirko Tomec**, referent za strelstvo, in **Boris Šipek** kot glavni sodnik. Udeležilo se je 30 prekaljenih strelcev iz Mežiškega LGB, LGB Črna, LGB Slovenj Gradec in LGB Dravograd. Letos so prvič tekmovali v streljanju na glinaste

golobe in z malokalibrsko puško tudi za prehodni pokal *Mežiškega gamsa*.

V kombinaciji je prvo mesto pripadlo ekipi **LD Libeliče**, drugo **LD Podgorje** in tretje **LD Peca - Mežica**. Posamezno je bil med superveterani najuspešnejši strellec **Štefan Novak** iz **LD Libeliče**, drugi je bil **Darko Štern** iz **LD Podgorje** in tretji **Rudi Dvornik** iz **LD Prežihovo**. Pri veteranih je bil prvi **Milan Mravljak** iz **LD Jamnica**, drugi **Ivan Školnik** iz **LD Peca - Mežica** in tretji **Mirko Tomec** iz **LD Peca - Mežica**. Pri članih so imeli naj-

bolj mirno roko **Blaž Hovnik** iz **LD Libeliče**, **Mirko Štern** iz **LD Peca - Mežica** in **Peter Voler** iz **LD Pogorevc**, pri lovkah pa lovsko pripravnica **Helena Štern** iz **LD Peca - Mežica**.

Po razglasitvi rezultatov in podelitvi pokalov in medalj, to prijetno dolžnost sta ponosno opravila predsednik **Oserban** in vodja tekmovanja **Tomec**, je sledilo prijetno lovsko druženje, ki so ga bili deležni tudi mimoidoči pohodniki in kolesarji iz bližnje Avstrije ter domačini z bližnjih kmetij.

Franc Rotar

Popravek

Objavljamo popravljene rezultate strelske tekme, objavljene v članku *V spomin na Pohorski bataljon tekmovalje v streljanju na glinaste golobe* (Lovec, 2, 2020, str. 96). Avtor članka **Branko Ačko** se opravičuje, ker je napačno napisal uvrščene v kategoriji veteranov. Pravilni rezultati so:

Veterani nad 55 let:

1. **Darjan Vesenjsek (LD Gaj)**,
2. **Zdravko Brezovšek (LD Šmartno na Pohorju)**,
3. **Janko Lipuš (LD Podvelka)**.

Uredništvo

Lovsko izobraževanje v ZLD Prlekija

Štiriletno obdobje delovanja **Komisije za izobraževanje Zveze lovskih družin (ZLD) Prlekija** v zadnji sestavi se je končalo, zato smo pripravili nekoliko širši pregled realizacije opravljenega dela in nekaj predlogov za delo v prihodnje. Najprej pa nekaj besed o zanimivih predavanjih, ki smo jih organizirali v minulem letu.

Vsem našim lovskim družinam je 28. februarja 2019 predaval **Branko Vajndorfer**. Predaval je o ocenjevanju trofejev, spregovoril pa je tudi o problematiki šakala. Vse skupaj je v svojem predavanju podprl s številnimi podatki v preglednicah, grafih in z zgodovinskimi navedbami. Kinološki sodniki so 28. septembra 2019 ob tekmi v vodnem delu psov (v **Lovski družini (LD) Ljutomer**) poskrbeli za izobraževanje vodnikov in lovskih pripravnikov v **ZLD Prlekija**. O internih lovskih aktih je imela 23. oktobra 2019 zelo odmevno predavanje mag. **Nataša Oven**. Odlično je zajela različne vsebine: poslovniki lovske družine, iskanje divjadi po krvnem sledu, letne načrte lovišča, pravila lovske družine v mandatarskem sistemu, postopke za povračilo škode, pogodbe z lovskimi čuvaji v lovski družini ... Predstavila je pravne podlage ob različnih sporih, disciplinskih postopkih, pritožbah itn. Dr. **Arpad Kőveš** pa je 13. novembra 2019 predstavil odličen izbor vsebin o pomenu lovskega etičnega kodeksa v sedanjem času. Govoril je o odnosu do drugače mislečih, problematiki varstva narave in okoljsko usmerjenem lovstvu ter podal napotke, kako v javnosti predstavljati in zagovarjati lovstvo in lov divjadi pri nas.

Foto: Srečko Felix Kroppe

V ZLD Prlekija je bilo v minulem mandatu mogoče slišati številna zanimiva predavanja.

V štirih letih delovanja smo organizirali 18 predavanj z različnih področij. Povsod smo bili uspešni, morda še najmanj s šolami izobraževanja za mlade. V vseh štirih letih smo uspešno izbirali med najkakovostnejšimi predavatelji ter jih tudi pridobili, zato jih hvaležno navajamo: dr. **Boštjan Pokorny**, dr. **Hubert Potočnik**, dr. **Ivan Kos**, dr. **Srečko Felix Kroppe**, dr. **Katarina Flajšman**, mag. **Nataša Oven**, dr. **Arpad Kőveš**, dr. **Krunoslav Pintur**, dr. **Boris Kolar**, **Ivan Žižek**, **Vojko Pirher**, **Alojz Drnovšek**, **Ernest Fišinger**, **Damir Ivančič**, **Primož Vugrinec**, **Boris Rakuša**, **Vlado Vesel**, **Ernest Kerčmar**, **Branko Vajndorfer** in **Marko Bugar**.

Za letni načrt izobraževanja v letu 2020 smo pripravili več predlogov. V okviru našega prijavljenega projekta za revitalizacijo izbranih vrst male divjadi, ki smo ga poslali na razpis **Komisije za upravljanje pri Lovski zvezi Slovenije (LZS)** in ga v praksi izvajamo pri nas, predlagamo predavanje o vseh zbranih izsledkih

doslej opravljenega dela v naših loviščih ter predvsem predstavitev s poudarkom na lovišču v **LD Križevci pri Ljutomeru**, kjer trenutno poteka pilotno telemetrično spremljanje poljskega zajca. Predlagamo kritično okoljsko razpravo, ki naj pri vodstvu LZS sproži vsaj začetek razmišljanja in prihodnjih strokovnih razprav, da bi nekoč v prihodnosti lahko postale usposobljene članice LZS tudi upravljavke lovišč s koncesijo, lovske družine torej, ne pa da so to lahko samo območne zveze lovskih družin. Osredotočiti bi se morali na korake, kako zagotoviti, da bi lahko lovske družine pri upravljanju z malo divjadjo imele (smele imeti) večji in pomembnejši vpliv na zemljiščih, ki so v lasti države, kjer so take zemljiške površine v pristojnosti državnega vodenja in državnega upravljanja. Na državnih površinah namreč vsako leto izginjajo številni hektarji naravnih remiz za malo divjad, vetrobranskih pasov in grmovnih sestojev, ki jih brez privoljenja države odstranjujejo kmetje, lastniški »mejaši«, država

pa ob tem ne ukrepa in ne stori prav ničesar. Pomembno se nam zdi, da vsi skupaj delujemo na svojih lokalnih območjih po svojih zmožnostih in v skladu s svojimi pristojnostmi ter si prizadevamo za rešitev te problematike.

Ob tej priložnosti naj se zahvalimo komisijam, ki delujejo v okviru ZLD Prlekija in nam vsako leto tudi pomagajo pri uresničevanju naših načrtov izobraževanja: **Komisiji za gojitev in revitalizacijo divjadi**, **Kinološki komisiji za učinkovito delo in razvijanje kinologije pri nas**, **Komisiji za delo z mladimi in Statutarno-pravni komisiji** z vsemi predsedniki na čelu. Zahvala velja tudi **Komisiji za izobraževanje v naši sosednji ZLD Prekmurje**, ki jo vodi predsednik **Štefan Nemec**, izkušen učitelj, pedagog in predavatelj, ki že več kot deset let odlično vodi in izvršuje šolo izobraževanja prekmurskih in tudi naših lovskih pripravnikov v ZLD Prlekija.

*Dušan Žižek,
predsednik Komisije
za izobraževanje ZLD Prlekija*

Martin Udovič, član Lovske družine (LD) Dobrnič, je 6. novembra 2019 zaokrožil 80-letnico življenja. Nekaj dni pred svojim praznikom je pohvalil svoje zdrav-

stveno stanje, češ da ga nič ne boli in da se počuti čedalje bolje. Naj tako ostane še dolgo dolgo.

Rodil se je v Belšnji vasi pri Trebnjem. Že v mladosti je kazal svoje sposobnosti, ki so presežale možnosti, ki jih je imel v svojem okolju, zato je odpotoval v Ljubljano in se kot električar vzdrževalec zaposlil na RTV Ljubljana. A tudi tam so bile možnosti napredovanja do neke mere omejene, zato je pogumno stopil v podjetniške čevlje in v svojem poslu postal zelo uspešen. Bil je pravo nasprotje tistih, ki so obogateli in bili srečni med štirimi stenami. Martin je okoli sebe zbiral prijatelje, nikomur ni odrekel pomoči, če jo je potreboval; z vsemi je delil svojo srečo. Vedno je rekel, da je najbolj vesel, če so srečni in veseli vsi okoli njega.

Ni malo lovskih prijateljev, ki nam je odpiral vrata do sicer nedostopnih

lovskih radosti. Z njim smo spoznali lovišča po Sloveniji in v nekdanji državi. S svojo pojavo, hudomušnostjo in dobroto je imel prijatelje povsod. Ali so bili pravi prijatelji, pa lahko naredi analizo zdaj. Nekateri so bili tudi taki, ki so se okoriščali z njegovo dobroto. Na njegovem vikendu se je balinalo, igralo tenis, predvsem pa so nepozabne kulinarične specialitete, ki so bile na voljo pri njem.

V lovske vrste LD Dobrnič se je vključil leta 1973. Zvest je ostal svoji zibelki Dolenjski, od koder prihaja tudi njegova življenjska sopotnica Ana, s katero sta se spoznala že v rani mladosti. Na Zvezi lovskih družin Novo mesto je bil član Nadzornega odbora od leta 1994 do leta 1998. Na Lovski zvezi Slovenije (LZS) je bil član Upravnega odbora od leta 2001 do leta 2005 in član Nadzornega odbora LZS od leta 1997 do leta 2001.

Za delo v lovski organizaciji je bil odlikovan z redom za lovske zasluge III. stopnje leta 1993, redom za lovske zasluge II. stopnje leta 1998, redom za lovske zasluge I. stopnje pa leta 2003. Prejel je tudi jubilejni znak za 40 let članstva v lovski organizaciji.

Martin, pravi prijatelji smo te spoštovali, te spoštujemo in te bomo še imeli radi. Pravo prijateljstvo nikoli ne umre.

LD Dobrnič – S. G.

Objavljanje zapisov o jubilejih

Daljšje zapise o jubilejih za služni članov je treba poslati v elektronski obliki, uradni dopis z žigom lovske družine oziroma območne lovske zveze in podpisom odgovorne osebe pa po navadni pošti ali skeniranega po elektronski pošti. Besedilo in uradni dopis morata v uredništvo prispeti najpozneje pet mesecev od dneva jubileja.

Zapise objavljamo le za 70., 75., 80., 85., 90-letnice itn. Zapisi naj obsegajo največ 2.000 znakov (tj. največ 32 razprtih vrstic), v njih pa navedite:

- ime in priimek jubilara,
- ime lovske družine,
- datum rojstva (dan, mesec, leto) in

– najpomembnejše funkcije ter začetno in končno letnico za vsako funkcijo.

Pogoj za objavo je vsaj šestletno jubilarntovo delovanje: kot član upravnega oziroma izvršnega odbora lovske družine, predsednik nadzornega odbora ali disciplinskega razsodišča, članstvo v organih Lovske zveze Slovenije ali območne lovske zveze, lovsko-upravljaljskega območja (LUO), območnega združenja upravljavcev lovišč (OZUL) itn. (šest let v posamezni funkciji ali skupaj). Če je jubilarnt pooblaščen lovski čuvaj, pa so izpolnjeni pogoji za daljšo objavo, če je jubilarnt vsaj deset let opravljal lovskočuvajsko službo (tudi v tem primeru obvezno navedite začetno in končno letnico opravljanja te funkcije).

Vsi podatki morajo biti obvezno usklajeni s podatki, zapisanimi v lovskem informacijskem sistemu *Lisjak* (zavihek *Članstvo*).

Dušan Volmajer, dolgoletni član Lovske družine (LD) Podvelka, se je rodil 16. novembra 1939 v zdajšnjem lovskem domu Klančnik.

Skozi temne gozdove je hodil v oddaljeni Lehen v prve razrede osnovne šole. Od leta 1947 je osnovno šolo nadaljeval v Podvelki. Ker je bil vseskozi povezan z naravo, se je po končani osnovni šoli vpisal v srednjo gozdarsko šolo v Ljubljani in jo uspešno končal.

Zaradi velike ljubezni in navezanosti na domači kraj, kjer je v očetu Ludviku, ustanovitelju in dolgoletni strešini LD Podvelka, videl vzornika, se je vrnil in se zaposlil kot gozdar na Gozdnem gospodarstvu Slovenj Gradec. V domačo lovsko družino se je včlanil leta 1955.

Njegova avtoriteta in sposobnost povezovanja ljudi sta se odražali v številnih uspehih delih, ki jih je organiziral kot starešina LD Podvelka. Zaradi strokovnosti in vsestranske sposobnosti so bile Dušanu zaupane številne funkcije v lovski družini: bil je gospodar (1970–1973), predsednik gospodarske komisije (1979–1989), starešina (1990–2005), od leta 2005 pa je referent za lovni turizem. Zadolžitve opravlja tudi v organih Lovske zve-

Objave v rubriki

V tem mesecu praznujejo svoj življenjski jubilej

V rubriki *V tem mesecu praznujejo svoj življenjski jubilej* vsak mesec objavljamo kratke čestitke lovcem, ki so starejši od 69 let in ki tisti mesec praznujejo okrogli jubilej (70., 75., 80., 85., 90., 95., 100-letnico itn.).

Podatke povzamemo sami iz lovskega informacijskega sistema *Lisjak*.

ze (LZ) Maribor, kjer je bil od leta 1998 do leta 2001 član Komisije za lovni turizem. Od leta 2013 je predsednik Komisije za lovni turizem pri LZ Maribor in od leta 2001 član Upravnega odbora LZ Maribor.

Za vsestransko aktivnost je v svojem obdobju članstva v lovski družini prejel številna odlikovanja: znak za lovske zasluge leta 1980, red za lovske zasluge III. stopnje leta 1999, red za lovske zasluge II. stopnje leta 2005, red za lovske zasluge I. stopnje leta 2013, srebrni znak za kinološke zasluge leta 2005, jubilejni znak za 60 let članstva v lovski organizaciji leta

V TEM MESECU PRAZNUJEJO SVOJ ŽIVLJENJSKI JUBILEJ*

90 let

Vladimir Jožef Arčon, LD Fajti Hrib Renče
Franc Dobravec, LD Stara Fužina
Stanislav Pahole, LD Slovenske Konjice
Jožef Pilko, LD Pristava
Jožef Sedej, LD Horjul
Janko Španjolo, LD Čaven
France Žakelj, LD Horjul

85 let

Mirko Beškovec, LD Zreče
Zvone Florjančič, LD Šmarna gora
Ivan Kramljak, LD Orlica
Ludvik Lučič, LD Črna jama
Jurij Polajžer, LD Rogatec
Jožef Senegačnik, LD Grmada Celje
Stanislav Urnaut, LD Puščava
Jožef Žerak, LD Podlehnik

80 let

Jožef Berglez, LD Fram
Jože Debeljak, LD Loški Potok
Ciril Dekleva, LD Pivka
Jožef Golob, LD Markovci
Josip Harastija, LD Škofja Loka
Rihard Ernest Kozjak, LD Dolič
Jožef Križanec, LD Makole
Vincencij Ojsteršek, LD Bojansko - Štore
Jožef II Petek, LD Bresnica - Podgorci
Jurij Petkovšek, LD Vrhnika
Jožef Pirnat, LD Lož - Stari trg
Jožef Placet, LD Muta
Janko Predovič, LD Suhor
Vincenc Pšeničnik, LD Libeliče
Franc Rajh, LD Ptuj
Jožef Vesel, LD Grahovo
Zdravko Vilar, LD Velike Lašče
Jožef Zemljčič, LD Lenart v Slovenskih goricah
Jožef Zupančič, LD Raka
Darko Žbogar, LD Paljevo
Stanislav Železnik, LD Kresnice

75 let

Anton Božnar, LD Poljane
Viktor Cvetko, LD Markovci
Alojz Dragan, LD Gorjanci
Franc Gerenčar, LD Velika Polana

2017 in priznanje območne lovske zveze II. stopnje leta 2016.

S svojimi dolgoletnimi izkušnjami je bil stebel urejenosti in prepoznavnosti naše lovske družine. Izredno spoštujemo njegovo pripadnost naši družini in pripravljenost postoriti vse, kar je potrebno. Ena njegovih najlepših lastnosti je humorna naravnost, ko po uspešnih lovih še dolgo doni smeh med bruni naše koč.

Dušanu želimo še nešteto varnih korakov v gorah in na lovu ter voljo priti med nas, svoje lovske tovariše in iskrene prijatelje.

LD Podvelka – S. K. M.

Anton Izlakar, LD Loka pri Zidanem Mostu
Jože Kandare, LD Gornje Jezero
Tomaž Krajnc, LD Duplek
Vladislav Lapanja, LD Idrija
Peter Lavtar, LD Storžič
Vladimir Lipičar, LD Grgar
Joško Meke, LD Čatež ob Savi
Ferdinand Mogu, LD Dreta Nazarje
Anton Slavinec, LD Bresnica - Podgorci
Franc Turnšek, LD Dornava - Polenšak
Boris Zadel, LD Kozlek
Jože Žlahtič, LD Duplek

70 let

Stanislav Ambrožič, LD Hrenovice
Franc Azman, LD Begunjsčica
Jožef Bončina, LD Jelenk
Branko Bračko, LD Duplek
Zdravko Bremec, LD Čepovan
Jožef Čermelj, LD Lijak
Alojz Drnovšek, LD Zagorje in LD Dole pri Litiji
Jožef Dunaj, LD Negova
Zdravko Furlan, LD Vojkovo
Evald Grubelnik, LD Jančev Vrh
Franc Jerin, LD Polšnik
Jurij Jesih, LD Dragatuš
Knez Juvan, LD Ljubno
Ivan Knez, LD Rače
Ivica Kocjančič, LD Žabnik Obrov
Jožef Koritnik, LD Videm ob Savi
Jože Kosmač, LD Luče
Ivan Košar, LD Videm ob Ščavnici
Anton Košir, LD Novo mesto
Jožef Kozole, LD Senovo
Ivan Lorgar, LD Šmarje pri Jelšah
Vojko Mikuletič, LD Bukovca
Jože Mrhar, LD Bukovje
Jože Ostanek, LD Velika Loka
Jože Oven, LD Ivančna Gorica
Jožef Polanšek, LD Koprivna - Topla
Branivoj Prah, LD Dravinja - Majšperk
Jožef Raspor, LD Vipava
Drago Rutnik, LD Mislinja
Joško Samec, LD Jamnica
Marijan Sotlar, LD Senožeče
Jožef Špeh, LD Šmarje
Alojz Šut, LD Ljutomer
Grega Zadnik, LD Pšata

Vsem jubilarantom iskrene čestitke!

*Po podatkih iz lovskega informacijskega sistema *Lisjak*

Opravičilo

V februarški številki (*Lovce*, 2, 2020) je pomotoma izpadel podatek, da je v februarju praznoval 80 let **Jožef Hlade iz LD Kungota**, za kar se opravičujemo.

Uredništvo

Otroški lovski biatlon v LD Čepovan

Na območju, kjer z divjadjo upravlja **Lovska družina (LD) Čepovan**, leži vas Lokovec, razpotežnjena vas na Banjški planoti. Domačini pravijo, da je tolikšna, da jo je v treh urah težko prehoditi. Razdeljena je na Spodnji, Srednji in Zgornji Lokovec. Tod živijo prijazni in gostoljubni ljudje. Včasih je bila v vsaki hiši kovačija, zdaj pa večina ljudi odhaja vsak dan v dolino. Hiše so poredko posejane med vrtačami, kamnitimi ogradami in težko prehodnimi gozdovi, v katerih je veliko divjadi. Na omenjenem območju deluje LD Čepovan, ki tradicionalno dobro sodeluje z vsemi domačini.

V času lanskih poletnih šolskih počitnic so starši iz vasi želeli aktivno zaposliti svoje otroke, zato so k sodelovanju povabili LD Čepovan in **Krajevno skupnost (KS) Lokovec**. Organizirali smo tridnevno delavnico. Otroci so se učili osnov odbojke, pri čemer so se zelo zabavali. Obiskali so tudi šotorišče DS camping na Banjščicah, ki leži v osrčju Banjške planote na nadmorski višini 700 m in je od Nove Gorice oddaljeno 17 km. V sklopu kampaja je med drugim urejen jahalni center s šolo jahanja, organizirajo pa tudi jahanje v naravi. Zato smo otroke peljali tja, da so se naučili vse o konjih in osnov jahanja. Otroci so poslikali tudi dvorano v Zgornjem Lokovcu, ki sta jo vodili priznani umetnici.

V sklopu tridnevnega dogajanja, ki je potekalo od 15. do 17. avgusta 2019, je LD Čepovan pripravila prvi otroški lovski biatlon. Nanj se je prijavilo 25 tekmovalcev, ki smo jih razvrstili v tri starostne skupine: 0–6 let, 6–10 let in 10–14 let. Najmlajši v skupini 0–6 let so kegljali. S petimi krogami so poskušali podreti čim več kegljev. Zmagovalec je bil tisti, ki jih je podrl največ. Otroke, stare od šest do deset let, pa smo razdelili v dve skupini – deklice in dečki. Vsi so tekli z nahrbtnikom, težkim en kilogram, na razdalji 200 m. Po prvem pretečenem krogu so z razdalje dveh metrov in pol z žigicami ciljali na deset pločevink, zloženih v piramido. Vsako nepodrto pločevinko smo kaznovali s kazenskim krogom, dolgim 40 m. Najhitrejši tekmovalce je bil tudi zmagovalec.

Prav tako so bili razdeljeni tekmovalci iz skupine 10–14 let, ki so tekli s 3 kg težkim nahrbtnikom tri kroge po 200 m. Po prvem so

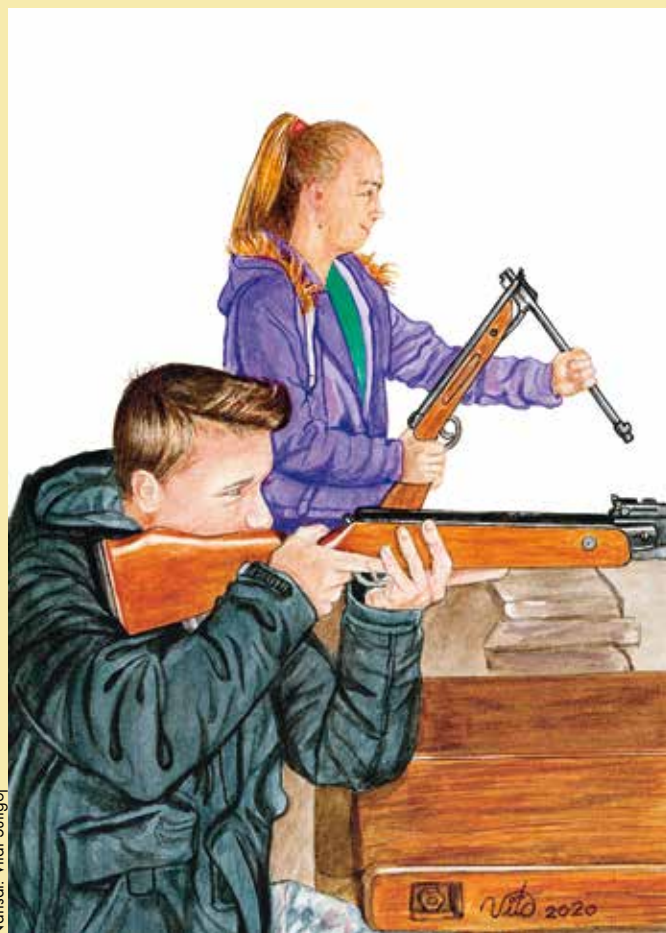
Foto: Zmago Winkler

Naši najmlajši v skupini 0–6 let so kegljali. S petimi krogami so poskušali podreti čim več kegljev. Zmagovalec je bil tisti, ki jih je podrl največ.

z zračno puško sede z naslonom izstrelili pet strelcev. Tarča je bila oddaljena deset metrov in velika 20 cm. Za vsak zgrešeni strel je sledil kazenski krog. Po pretečenem drugem krogu (200 m) so tekmovalci streljali stoje na tarčo, veliko 40 cm. Po streljanju stoje je sledil še zadnji krog, 200 m. Tudi v tej skupini smo zmagovalca določili na podlagi najboljšega doseženega časa. So pa tekmovalci, še posebno tekmovalke, dokazali, da imajo mirno roko in ostro oko, saj nismo zabeležili zgrešenega strela.

Na koncu je sledila podelitev spominskih medalj vsem tekmovalcem. Najboljši trije v vsaki kategoriji so dobili še medalje za prva tri mesta in manjše praktične nagrade, ki smo jih pridobili s pomočjo sponzorjev. KS Lokovec je vse tekmovalce in udeležence dogodka pogostila z odličnim lovskim golažem in polento. Ob zvokih plesne glasbe se je druženje podaljšalo pozno v noč. V dobrem razpoloženju smo obnavljali dogodke s tekmovalca in enoglasno sklenili: »Prihodnje leto se vidimo še v večjem številu.«

Janez Jelerčič

Narisal: Vital Šuligoj

KUNA BELICA IN KUNA ZLATICA

PREVERI SVOJE ZNANJE.

Ali sta si kuna belica in kuna zlatica zelo podobni?

- a) Da, zelo sta si podobni.
- b) Ne, prav nič si nista podobni.

Kakšne barve je kuna belica?

- a) V celoti je bele barve.
- b) Pretežno je čokoladno rjave barve z belo liso pod vratom, ki ima dva kraka.

Kakšne barve je kuna zlatica?

- a) V celoti je zlatorjave barve.
- b) Pretežno je kostanjevo rjave barve z okroglasto rumenkasto liso pod vratom.

Kuna belica in kuna zlatica imata različno obarvana smrčka.

- a) Res je: kuna belica ima smrček svetle barve, kuna zlatica pa temne.
- b) Ni res: obe, kuna belica in kuna zlatica, imata temno rjav smrček kot večina živali.

Katera kuna rada živi v bližini človeških bivališč?

- a) Kuna belica je obiskovalka ali prebivalka na podstrelih in kmetijskih poslopih, kuna zlatica pa najraje živi v votlih drevesnih deblih.
- b) Obe se izogibata človekove bližine.

Pravilni odgovori: a, b, b, a, a

POBARVAJ NAJU.

KUNA BELICA

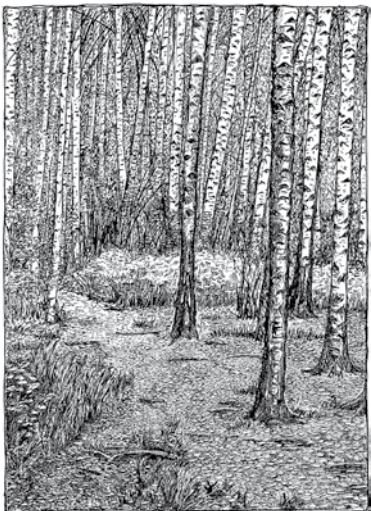

KUNA ZLATICA

SPOZNAJ NAJU.

LOV NA ČRKE IN ŠTEVILKE

			Črke z oštevilčenih polj prenesite na spodnje številke. Tu boste prebrali končno rešitev. 1 2 3 4 5			SESTAVIL JOŽE PETELJN	LIUDSKO IME ZA POTICO	ČRN IN TRD AFRIŠKI LES	STARO GLASBLO V OBLIKI ROPOTULJE	ANGLEŠKI FILMSKI IGRALEC (DAVID): IZ RETE	ITALIJ. IGRAJKA (GIOVANNA)	PREPROSTA SVETILKA NA OLJE	DEL ATLET-SKEGA STADIONA	DEL SKLADBE: TUDI VLUJNO OBNAŠANJE
						RAZLIČNOST, PISANOST								
						ŽENSKA, KI TRIGA SADIJE Z DREVES		1						
						PREŠEREN ČLOVEK								
						RAZUM						3		
						TRENJE Z OLANMI STISNIJEN SNIEG				HRVAŠKA NAFTNA DRUŽBA				JADRANSKI OTOK Z NARODNIM PARKOM
KRAJŠA INSTRUMENTALNA SKLADBA Z IMPROVIZIRANEM (IZ ČRK: PROTIMPUM)		ABONIRANJE, NAROČILO	RABELJ	KRIŽANKE ZABAVAJO IN UČUJO	JEZERO V V. AFRIKI PEVEC DVORNIK					LJUBITELJ GLASBE, ZBIRALEC NOSILCEV ZVOKA	NIZOZEMSKA LETALSKA DRUŽBA			
PRIPADNIK INKOV				KITICA IZ 10 VERZOV ŠPANSKI NARODNI JUNAK							OTOK V PREŠPANSKEM JEZERU ZDRAVKO IVANC			
SLAŠČICA IZ MANDELJEV, SLADKORUJA IN BELJAKA									VITOMIL ŽUPAN IME PISATELJA KOZAKA		4	20. IN 11. ČRKA HRVAŠKI KARIKATURIST		
KEMIJSKI ELEMENT							NJIVA, NA KATERI RASTE AJDA							
OKROGLA CVETLIČNA GREDA						LIUDSKI IZRAZ ZA NIZKE ČEVLJE	SCRODNIK PO MOŠKI STRANI (IZ ČRK: TANGA)	SAMOGLASNIKA V BESEDI TUNIS			PODLOŽNIK V ANTIČNIH ATENAH PEVKA AMBROŽ			
ORGAN VIDA				VRSTA ŽITA	ZLOG V BESEDI KOŠARA DEL KNJIGE			NAPREJ POTISNIJENE ŠTRILEČE USTNICE					PISATELJICA IMIHELJ	POGOSTO MUSLI-MANSKO MOŠKO IME
STROKOVNIAK ZA GOBE (IZ ČRK: GOLOKIM)								SKANDINAVSKO M. IME	FATALE (USODNA ŽENSKA)					
KEMIJSKI ZNAK ZA PLATINO			GLAVNO MESTO LITVE LOJZE ROZMAN					AZUSKI SNEŽNI LEOPARD ČRKA MED T IN Z						
ŠPORTNA DEJAVNOST (DVE BESEDI)				5									2	
PLASMA										STARA PRESTOLNICA BABILONIJE (IZ ČRK: DAKA)				

Sudoku (japonsko 数独: sūdoku) je logična uganka, katere cilj je zapolniti kvadratno mrežo, po navadi velikosti 9×9 , s številami od 1 do 9. Vsako število se lahko pojavi točno enkrat v vsakem stolpcu, vsaki vrstici in vsakem manjšem kvadratu, velikosti 3×3 . V mreži so nekatere številke že vpisane. Za

rešitev uganke je potreben logičen razmislek in malo potrpežljivosti, pri težjih pa tudi nekoliko kombinatorike oziroma poskušanja in vračanja.

8 6 5 4 1 7 2 9 3
1 9 7 2 5 6 8 3 1
1 2 5 8 6 9 4 6 7
5 1 6 9 4 5 7 8 2
2 7 9 1 6 8 5 4 3
5 8 4 5 7 2 9 1 6
9 4 1 6 2 2 5 6 8
6 5 2 7 8 4 1 9 5
7 5 8 6 9 1 6 2 4

		9		6		8		
5			7				3	9
8					9			
9	1				5	7		3
	7		8					2
	8				6			5
4		7	6				2	
				5		4		7
		2		1			9	

Rešitev križanke:

D V K V A E L I L S R A U
V R U L T U K V N S E T E L
S I B R I V N T I A L P
E M E F G O T O K I M
V B O S V S I C O
L E L I U O D N O R
E C S I D J V V N I A R P
J S Z A N V A I C R V W
T I V V M I C E D K N I
M T K U A I K
V N I R O L
L K E T E L N I
K V J T E S E A
V K T V R I B O
L S O R L S E A

Sto let pobude državnega varovanja narave Slovencev

Januarja leta 1920 je 13 uglednih posameznikov in strokovnjakov **Odseka za varstvo prirode Muzejskega društva v Ljubljani** predstavilo dokument, poimenovan *Spomenica*. To je bil prvi poziv k sistemskemu varstvu narave na Slovenskem. Pobudo pokrajinski vladi Slovenije, glavnemu organu Slovenije v Kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev, so strnili v štiri točke in jih tudi utemeljili. Že pred sto leti so vedeli, da je v Sloveniji narava izjemna in da to pomeni veliko odgovornost takratne generacije.

Zaradi dobrega dela prejšnjih generacij lahko dandanes govorimo o odgovornosti, ki jo imamo mi do narave, kar se kaže tudi v visokih uvrstitvah, ki jih Slovenija dosega na različnih mednarodnih lestvicah. **Univerza Yale** je Slovenijo ocenila kot peto najbolj zeleno državo na svetu, **National Geographic** pa celo kot najbolj zeleno državo na svetu. Prav tako se Slovenija uvršča na četrto mesto na lestvici *Legatum Prosperity index* na področju okolja.

Sto let pozneje ugotavljamo, da so generacije pred nami v veliki meri izpolnile zahteve *Spomenice*. Še pomembneje pa je, da se je Slovenija razvila v državo, ki skrbi za naravo in okolje. Na

ravni države in **Evropske unije** smo sprejeli družbeno zavezo, da bomo varovali naravno dediščino nacionalnega in svetovnega pomena. Varstvo narave smo zapisali v *Ustavo Republike Slovenije*, sprejeto in uveljavljeno imamo obsežno zakonodajo, ki se vključuje tudi v pravni red Evropske unije.

Ne glede na to, da je ohranjenost slovenske narave, primerjal-

no z drugimi državami, sorazmerno dobra, je dejstvo, da so pritiski na naravo neprimerljivo večji kot pred sto leti. Posledično je marsikateri del narave ogrožen in tudi marsikateri rastlinski in živalski vrsti ne gre dobro. Biotska raznovrstnost se žal zmanjšuje globalno in tudi v Sloveniji. *Spomenica* je še vedno uporaben vodnik za prihodnost. Veliko njenih ciljev je že doseženih. Na nekaterih področjih

bomo morali vložiti kar nekaj naporov, da bomo vrste obvarovali pred izumrtjem ali vsaj zaustavili negativne trende.

V Sloveniji bomo *Spomenico varstva narave* obeleževali vse leto 2020 z vrsto dogodkov institucij in nevladnih organizacij.

J. K. S.

Povzeto po sporočilu za javnost Ministrstva za okolje in prostor.

Foto: Lejzi Avenik

Ohranjenost slovenske narave je sorazmerno dobra, a dejstvo je, da so pritiski na naravo neprimerljivo večji kot pred sto leti. Na nekaterih območjih bomo morali vložiti kar nekaj naporov, da bomo vrste obvarovali pred izumrtjem ali vsaj zaustavili negativne trende.

Gorujevo uspešno razmnoževanje

Sodelavci projekta *Life Lynx* so zabeležili prvega potomca risa **Goruja**, ki so ga aprila 2019 pripeljali iz Romunije v Slovenijo, 15. maja 2019 pa so ga lovci in projektni sodelavci izpustili iz prilagoditvene obore v Loškem Potoku. Po izpustu je ris Goru prišel na območje teritorija risinje **Teje** na Mali gori. Njuno srečanje so zabeležili s pomočjo telemetričnih ovratnic, ki jih nosita oba risa.

Do parjenja med Tejo in Gorujem je prišlo v obdobju njenega druženja v prvem tednu junija, ko samice evrazijskega risa sicer navadno že kotijo, Teja pa je mladiča skotila avgusta. Mladiča risinje **Teje** z Male gore so januarja letos odlovili, mu nadeli telemetrično ovratnico in ugotovili, da je mladič ženskega spola. Z genetskimi analizami so potrdili, da je oče mladiča ris Goru. Tejino in Gorujevo potomko so poimenovali **Mala**.

Foto: Life Lynx

Od leve: Mala in Goru

Risinjo Mala so sodelavci projekta z **Oddelka za biologijo Biotehniške Fakultete Univerze v Ljubljani** v januarju opremili s telemetrično ovratnico. Dr. **Hubert Potočnik** je pojasnil: »Risinji Mali smo nadeli telemetrično ovratnico, da bomo lahko spremljali njeno gibanje po tem, ko se bo ločila od svoje mame.« Ker je Mala manjša, kot so po

navadi risi v tem času, ima tudi manjše možnosti za preživetje potem, ko jo bo mama zapustila. Telemetrična ovratnica bo tudi omogočila, da bodo projektni sodelavci po potrebi lahko Mali s hranjenjem pomagali preživeti kritične mesece do popolne osamosvojitve.

Za uspeh doselitve je ključnega pomena, da se geni doseljenih

risov vključijo v populacijo. S potrditvijo Gorujevega »očetovstva« so strokovnjaki dokazali začetek vključevanja dednine novo doseljenih karpatskih risov v genetsko osiromašeno dinarsko populacijo. To je ključnega pomena za reševanje težav, povezanih s sokrvjem (parjenjem v sorodstvu) v dinarsko-JV alpski populaciji risa in bo pripomoglo k preprečevanju njenega izumrtja.

Populacija risa, ki si jo med drugimi delita Slovenija in Hrvaška, je trenutno izredno majhna in izolirana, njeni osebki pa so med seboj zelo sorodni, zaradi česar ji grozi izumrtje. Stopnjo sorodnosti bodo v okviru projekta *Life Lynx* zmanjšali z doselitvijo zdravih osebkov iz druge, neogrožene (karpatske) populacije. Prva od 14 risov, ki jih nameravajo vključiti v populacijo v Sloveniji in na Hrvaškem, sta bila risa Goru in Doru iz Romunije.

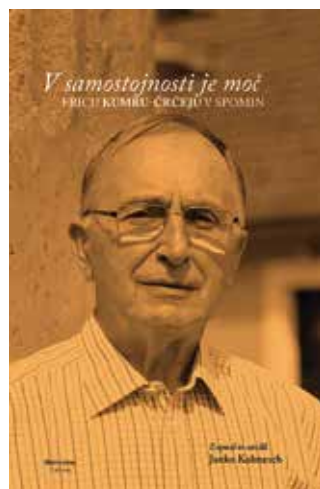
J. K. S.

Povzeto po sporočilu za javnost sodelavcev projekta Life Lynx.

Severnemu rojaku knjiga v spomin

Spomin na **Mirka Frica Kumra** (1937–2018) z Blata pri Pliberku, našega severnega rojaka, častnega občana Mestne občine Pliberk, dolgoletnega predsednika Kluba prijateljev lova (KPL) Celovec in Lovske družbe Blato, prejemnika slovenskega državnega odlikovanja – medalje za častna dejanja, zlatega odlikovanja deželne Enotne liste, III. II. in I. reda za lovske zasluge Lovske zveze Slovenije, zlatega reda avstrijske Koroške lovske zveze in Tischlerjeve nagrade, ki jo podeljujeta Narodni svet koroških Slovencev in Krščanska kulturna zveza slovenskim kulturnim in političnim delavcem, še ni zbledel oziroma je celo vedno bolj živ.

Bil je človek, kulturnik širokih obzorij in lovec z veliko začetnico. Ker je bil pobudnik čezmejnega političnega, gospodarskega, kulturnega in lovskega povezovanja z matično domovino, mu niso zaman rekli *pliberški zunanjí minister*. Spomin na enega najbolj prepoznavnih, zavednih, trdnih in neomajnih zagovornikov slovenstva in slovenskega lovstva na avstrijskem Koroškem bo ostal tudi za zanamce. Njegovo bogato delo v korist domače in deželne skupnosti, vse svoje življenje je namreč delal za blagor slovenske

Naslovnica knjige

narodne skupnosti in slovenskega lovstva, česar brez podpore svoje žene **Ančke** ne bi zmož, bo za vedno ostalo zapisano tudi v lokalni in širši kroniki. Zato so poskrbeli njegovi dolgoletni tesni in zvesti prijatelji ter sodelavci iz deželne in občinske politike, kmečkega prebivalstva, kulture in slovenskega lovstva za severno mejo na oni strani Matjaževe Pece.

Kar 18 piscev soavtorjev je s precejšnjo zavzetostjo in odgovornostjo povzelo in spisalo njegovo pestro in bogato življenje. Nastala je knjiga z naslovom *V samostojnosti je moč* s podnaslovom *Fricu Kumru - Črčeju v spomin*, ki jo je zapisal in uredil zaveden Slovenec

mag. **Janko Kulmesch**, dolgoletni glavni urednik slovenskega *Našega tednika* in do upokojitve namestnik glavnega urednika tednika *Novice*, ki izhajata na avstrijskem Koroškem. Posebej za *Lovca* je povedal: »Knjiga naj bi izšla že leta 2018, a je takratni izid prekrizala Kumrova bolezen in smrt. Kako spoštovan in cenjen je bil Fric, ni dokazala samo pogrebna slovesnost, kakršne ne pomnijo v Pliberku, ampak tudi dobro obiskana predstavitev knjige, ki je nastala njemu v spomin.«

Predstavitve knjige je bila

13. oktobra 2019 v **Kulturnem domu v Pliberku**; organizirali so jo **Enotna lista Pliberk**, **Mohorjeva družba Celovec**, tamkajšnji kulturni dom, **KPL Celovec** in **Lovska družba Blato**. V 400 izvodih jo je izdala, založila in natisnila Mohorjeva družba s podporo **Dežele Koroške – oddelka za kulturo**, **Posojilnice Bank in Urada Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu**. O knjigi, ki na 255 straneh omogoča širši vpogled v razvoj, vlogo in pomen samostojnega

Foto: Franc Rotar

V pliberškem hramu kulture so se pred naš objekt postavili (z leve): Johan Kaiser, predsednik KPL Celovec, mag. Vladimir Smrtnik, podžupan Občine Bistrica, Ančka Kumer, žena pokojnega Frica, Gabrijel Hribar, predsednik Enotne liste Pliberk, Andrej Wakounig, Raimund Grilc, mag. Janko Kulmesch, urednik knjige, in Adrian Kert, urednik Mohorjeve družbe Celovec.

gibanja koroških Slovencev na avstrijskem Koroškem, pri katerem je veliko vlogo imel prav Kumer, je spregovoril urednik mag. Kulmesch v pogovoru z urednikom Mohorjeve družbe Celovec **Adrianom Kertom** na dogodku ob predstavitvi knjige. Med številnimi obiskovalci zani-

mive in privlačne predstavitve, ki je v turobnem oktobrskem večeru zagotovo še bolj povežala Kumrove prijatelje in znance, z ubranim petjem jo je popestril **Moški pevski zbor Foltej Hartman**, smo opazili tudi vdovo Ančko, sina **Marjana** in Mirkovega brata **Valentina**. Pa

seveda njegove zveste lovske prijatelje z one in te strani Pece.

Tam, v stari kmečki Črčejevi hiši na Blatu, kjer se je ohranjala in krepila slovenska beseda, so se radi srečevali tudi najvišji državni in lovske predstavniki Slovenije in Avstrije. Prav tam je nastala še ena knjiga, in sicer izpod peresa

»starega očeta Črčaja« **Mirka Kumra** (1910–1981). Njen naslov je bil *Da bi sonce posijalo*. Knjiga obširno zajema vaško kroniko, povesti in črtice z Blata in južne Koroške. Uredila sta jo njegov sin **Valentin** in vnuk dr. **Anton Kumer**.

Franc Rotar

Lojzi Avsenik, naravoslovni fotograf, lovec in mentor

V našem glasilu *Lovec* smo pod prečudovitimi fotografijami živalskega sveta že večkrat opazili ime avtorja **Lojzi Avsenik**.

Je član **Lovske družine Stol-Žirovnica**, ki se s fotografiranjem ukvarja od mladih nog. Že kot osnovnošolec je med sprehodi z očetom v naravi opazoval dogajanje v njej in kar se mu je zdelo zanimivo, je poskušal sporočiti tudi drugim. V pomoč mu je bil fotografski aparat. Z njim je preplezal marsikatero drevo, če je med vejami le opazil kakšno življenje. Njegovi posnetki so kmalu segli v ornitološke kroge, nemalo aktivnosti je pozneje namenil tudi organiziranemu označevanju ptic z obročkanjem. Ptiči so mu bili že od samega začetka izziv. Fotografiral je pokrajino, naravne vremenske ujme, tipične slovenske kulturno-etnične zanimivosti itn. V zadnjih letih mu tudi fotografiranje z droni ni več tuje.

Njegovo navdušenje nad živalstvom in naravo ga je pripeljalo v lovstvo. V zadnjem obdobju v vlogi lovca in fotografa veliko

izmed mentorjev prenaša tudi med dijake v **Biotehniškem centru v Naklem**. Z njegovimi posnetki je mogoče spoznati naravne

Foto: Jožica Trstenjak

Fotograf Lojzi Avsenik pred svojimi razstavljenimi fotografijami

časa nameni obiskom otrok v osnovnih šolah in vrtcih, aktiven je tudi kot predsednik **Komisije za mlade v Zvezi lovskih družin Gorenjske**. Svoje znanje kot eden

zakonitosti prostoživečih živali, okolja ter razmer za preživetje in ohranitev prostora. Računalniška obdelava fotografij ga ni prevzela. Avsenik je vključen v **Fotograf-**

ske društvo Jesenice. Svoje fotografije je razstavljal po slovenskih krajih, mnoge izmed njih pošilja tudi številnim revijam. Prejel je veliko priznanj, največ pa mu pomeni razstavljalovski naslov **F1 FZS**, ki mu ga je podelil **Umetniški svet Fotografske zveze Slovenije**.

Avtor je 5. decembra 2019 izbor svojih del pod naslovom *Motivi iz narave* razstavil tudi v stari Liznjekovi domačiji v Kranjski Gori. Prevladovali so posnetki iz Gornjesavske doline, kar je med obiskovalci vzbujalo izredno zanimanje. Zelo vznemirljiv je bil posnetek modrasa, ki je nastal z razdalje le nekaj centimetrov, kot je razkril sam avtor, ki goji veliko spoštovanje tudi do gada, ki pa leče fotoaparata ne prenese bliže kot na pol metra.

Avseniku želimo obilo užitev ob nadaljnjem fotografskem ustvarjanju in da bi nam z objavami v *Lovcu* omogočil še mnogo pogledov v naravo in živalstvo v njej.

Miro Dovžan

Druženje lovskih praporščakov

Ambasadorji mežiškega lovstva so doma in širše že 36 let pevci domačega lovskega okteta. Zadnjih 20 let je tak ambasador tudi 73-letni praporščak **Alojz Peršak**, ki mežiško lovstvo dostojno zastopa po vsej Koroški. Na njegovi ovčerejski ekološki kmetiji Pušnik nad Mežico so se lani jeseni na svojem osmem srečanju lepo družili lovski praporščaki lovskih družin **Mežiškega lovskogojitvenega bazena** in praporščak Koroške lovske zveze (LZ) **Franc Praznik**. Čeprav se kar pogosto srečujejo na raznih družabnih, lovskih in drugih prireditvah ter žal prepogosto tudi na lovskih pogrebi, so se pred osmimi leti prav na Peršakovo pobudo prvič srečali na njegovi kmetiji. Od takrat organizirajo vsakoletna družabna srečanja.

Foto: Franc Rotar

Nad Mežico so se septembra ponovno družili koroški lovski praporščaki iz Mežiškega LGB in Koroške lovske zveze (od leve): Drago Slemnik, Branko Štruc, Franc Kranjc, Adi Pavše, Janez Rotovnik, Alojz Peršak, Damjan Preglav in Franc Praznik.

Žal so nekatere praporščake zaradi starosti, bolezni in smrti morali nadomestiti z novimi. Zdaj prapore z velikim ponosom varujejo in nosijo: **Franc**

Kranjc (LD Koprivna – Topla), **Adi Pavše** (LD Bistra – Črna), **Damjan Preglav** (LD Pogorevc – Žerjav), **Drago Slemnik** (LD Jamnica – Prevalje), **Branko**

Štruc (LD Prežihovo – Kotlje) in namesto praporščaka Koroške LZ **Rudija Rogelška** velikokrat tudi Praznik, sicer strokovni tajnik Koroške LZ. Na zadnjem srečanju ni bilo novega praporščaka LD Strojna Ravne na Koroškem **Štefana Vodeta**. Se pa ga je udeležil starešina LD Peca **Janez Rotovnik**, ki je v nagovoru poudaril: »Vaša srečanja članstvo združujejo in ne ločujejo, kot se zaradi različnih interesov vse pogostejše dogaja znotraj lovskih organizacij. Veselim se druženja z vami, saj ste praporščaki najbolj častni lovci. S svojim poslanstvom ste predani lovstvu in ga tudi častno zastopate. Čeprav je funkcija praporščaka častna, je žal pre malo cenjena znotraj naših lovskih organizacij.«

Domači s Peršakove kmetije – mežiški lovec je tudi sin **Matevž** – so poskrbeli, da nihče ni bil ne lačen ne žejen.

Franc Rotar

LOVSKE OSEBNOSTI STANISLAV (STANKO) BEVK

Biolog, ornitolog, šolnik, lovec, ribič ter eden od ustanoviteljev Lovca in Ribiško-lovskega vestnika

Stanislav (Stanko) Bevk (1875–1956) je po končani osnovni šoli v Litiji obiskoval gimnazijo v Ljubljani in po maturi leta 1894 študiral zoologijo in botaniko na Dunaju. Še kot študent se je vključil v raziskovalno delo na **Zoološki postaji v Trstu**, ki je bila tedaj del dunajske univerze. Leta 1899 si je pridobil naziv doktor filozofije. Pozneje se je strokovno izpopolnjeval še na tečajih univerz v Gradcu in Innsbrucku.

Kot profesor - pripravnik je začel službovati v Celju in nato v Kranju. Za profesorja prirodepisa so ga pozneje izbrali na idrijski realki in ga leta 1904 imenovali za ravnatelja te šole. Od leta 1917 je bil ravnatelj II. gimnazije v Ljubljani. Februarja 1921 je postal vodja prosvetnega oddelka pri pokrajinski upravi v Ljubljani in kmalu nato vodja prosvetnega oddelka za Slovenijo. Poznavalci njegovega življenja še vedno ne znajo razložiti, zakaj so ga upoko-

Stanislav Bevk

Vir: Ilustrirani Slovenec, št. 37, 14. 9. 1930.

Kot navaja novi SBL¹, je bil Bevk med obema svetovnima vojnama v prejšnjem stoletju med najvidnejšimi slovenskimi šolniki in pisci učbenikov na področju botanike in zoologije. Po vojni je bil leta 1945 vodja odsekov za visoko šolstvo pri ministrstvu Ljudske republike Slovenije. Zelo zgodaj se je zavzemal za sistemsko ureditev varovanja narave. Leta 1919 je bil v okviru **Muzejskega društva za Slovenijo** na pobudo **Ferdinanda Seidla** ustanovljen **Odsek za varstvo prirode in prirodnih spomenikov**. Naloga odseka je bila pripraviti predloge za zavarovanje ogroženih delov narave, rastlinskih in živalskih vrst, jam in ozaveščanja javnosti. Trinajstčlanski odsek je pod Bevkovim predsedovanjem pripravil sedem strani obsegajoč dokument, znan pod imenom *Spomenica*, in ga januarja 1920 predal **Pokrajinski vladni za Slovenijo**. Bevk je vodil odsek do leta 1921, ko ga je prevzel **Fran Kos**. Za ornitologijo je zaslužen kot predsednik kuratorija, na pobudo katerega je bil leta 1926 ustanovljen **Ornitološki observatorij v Ljubljani**.

S strokovnimi prispevki (včasih se je podpisoval tudi s psevdonimom **Josip Beran**) je aktivno deloval v lovstvu, še posebno na področju varstva narave in ohranjanja ogroženih živalskih vrst. Že leta 1920 je predlagal zakonito varstvo kozoroga, gamsa, jelena in medveda. Zavzemal se je za ekološki in etični pristop pri upravljanju z divjadjo. Odločno je nasprotoval delitvi na koristne in škodljive živali.

V slovenski lovski organizaciji je imel številne funkcije. Leta 1921 je bil izvoljen za odbornika **Slovenskega lovskega društva (SLD)**, februarja 1921 je bil imenovan v upravni odbor **Zelenega križa**, leta 1922 pa je kandidiral za predsednika društva². V letih 1933–1936 je opravljal funkcijo predsednika ljubljanske podružnice SLD in bil izvoljen za predsednika tudi po reorganizaciji podružnice v **Lovsko društvo Ljubljana**.

Glasilu *Lovec* je urejal leta 1935 in prve štiri številke leta 1936, ko je moral zaradi zdravstvenih razlogov mesto urednika prepustiti inž. **Mirku Šusteršiču**. Leta 1936 je bil imenovan za častnega člana SLD, leta 2009 pa smo mu slovenski lovci v Šentvidu pri Lukovici odkrili spominsko obeležje.

Pripravil: dr. Marjan Toš

¹ SBL (novi Slovenski biografski leksikon)

² Romana Erhatič Širnik, Možje, ki so začrtali smer glasilu *Lovec*, v: *Lovec*, XCIII, 1/2010, 17–18.

OKUSI NARAVE

Meso divjega prašiča
s kislom repo

Koledarska zima se končuje, v zamrzovalniku imate gotovo še nekaj kosov divjačine, kislom repo pa bo treba počasi jesti. Zato sva tokrat pripravila meso divjega prašiča s kislom repo.

Za šest oseb potrebujemo:

- ☒ 1 kg mesa mladega divjega prašiča,
- ☒ 1 kg kislo repo,
- ☒ 0,5 dl olja,
- ☒ 3–4 čebule, 3 korene korenja, 7 strokov česna,
- ☒ žlico peteršilja, žličko kumine, ½ žličke zmletega popra, žlico paprike, 4 liste lovorja,
- ☒ žličko rožmarina, nekaj brinovih jagod, nožev konico muškatnega oreščka,
- ☒ 2 dl vode, 2 žlici paradižnikove mezge, 2 jušni kocki,
- ☒ 2 žlici masti in žlico ocirkov.

Meso narežemo na koščke, čebulo drobno sesekljamo. Na olju pražimo čebulo in nato meso. Ko meso zakrknje, stresemo nanj naribano korenje in pretlačen česen, premešamo ter dodamo žlico peteršilja, žličko kumine, ½ žličke zmletega popra, žlico paprike, 4 liste lovorja, rožmarin, nekaj strtihi brinovih jagod, nožev konico muškatnega oreščka. Počakamo, da zadiši, zalijemo z juho iz jušnih kock in paradižnikove mezge. Dušimo pol ure.

Oprano kislom repo v kropu kuhamo pol ure. Vodo odcedimo in jo dodamo dušenemu mesu. Solimo po okusu. Po vrhu potresemo ocirke in dodamo malo masti. V pečici, ki smo jo naravnali na 200 stopinj Celzija, jed v pokriti posodi dušimo pol ure.

K mesu lahko ponudimo žgance.

O repi: lahko je podolgovate ali okrogle oblike. Gobjo jo že zelo dolgo. Že naše babice so vedele, da je zelo zdravilna. ☺ Vsebuje veliko balastnih snovi, ki pomagajo čistiti telo, pa tudi veliko vitaminov, s katerimi varuje organizem pred okužbami oziroma gripo in prehladom, ter tudi učinkovine, ki koristno vplivajo na dihalo in ožilje.

Ponudimo z veliko žlico ljubezni in spoštovanja do hrane in živali!

Žan in Eva

Karol Polanc, eden izmed ustanovnih članov Lovske družine (LD) Strojna in njen častni član, se je od nas poslovil 25. decembra 2019. Ob zvokih rogostov

LD Muta smo se lovci in krajani od njega poslovili z vsemi lovskimi častmi na pokopališču v Kotljah.

Naš lovski starosta se je rodil 25. februarja 1927 v Podkrajju pri Ravnah na Koroškem. Med NOB je bil aktiven bорец. Dodeljen je bil štabu Koroškega odreda, ki je takrat deloval na območju Mežiške doline, Solčave, na avstrijskem Koroškem in tudi drugod. Sodeloval je tudi pri zaključnih bojih pri Borovljah. Leta 1944 je prišel s transportom v Slovenijo, v Dravograd. Po razpustitvi Koroškega odreda je ostal v Dravogradu v obmejnih enotah vse do jeseni leta 1945. Kmalu za tem so ga premestili v Radence in Gornjo Radgono, kjer je ostal do jeseni leta 1946. Takoj za tem so ga premestili v Đakovico, in sicer na albansko mejo. Aprila leta 1947 je bil demobiliziran in še istega meseca se je zaposlil v Železarni Ravne kot vodja čistilnice. Po vojni je aktivno sodeloval pri obnovi domovine in bil družbeno-politično aktiven. Pri ohranjanju zgodovine NOV je prispeval velik delež, predvsem pri postavitvi mnogih spominskih obeležij v Občini Ravne in v drugih koroških občinah. Za svoje delo je prejel občinsko priznanje ter številna zvezna in republiška priznanja.

Ljubezen in predanost naravi sta ga kot mladeniča pripeljali v lovske vrste. Knjigo spominov je Polanc, kot smo ga klicali »jagri«, začel pisati 1. marca 1953, ko je postal član LD Strojna. Pred komisijo v Slovenj Gradcu je lovski izpit opravil še istega leta, lovskočuvajski izpit pa leta 1975. Od leta 2007 je bil častni član naše lovske družine.

Bil je aktiven član, tako pri lovu kot pri drugih obveznostih, ki jih terjala članstvo v lovski družini. V obdobju od leta 1954 je v LD Strojna opravil številne vidnejše zadolžitve. Med letoma 1954 in 1961 je bil njen prvi blagajnik. Delo gospodarja v lovski družini je kot trden, klen in načelen možak opravljal vse od leta 1962 do leta 1970. Predsednik disciplinske komisije je bil v letih 1974 in 1975, predsednik nadzornega odbora pa od leta 1976 do 1978. Nato je bil član nadzornega odbora od leta 1980 do leta 1982. Za starešino je bil izvoljen leta 1971 in to funkcijo je vestno opravljal do leta 1973. Z izobraževanjem v lovski družini se je ukvarjal v letih 1980 in 1981.

Polanc ni bil mož velikih besed, pač pa mož delovanja in dejanja. S svojim delom je pustil neizbrisni pečat v LD Strojna. Za njegovo delo in trud, ki ju je vložil v dobro lovstva, ga je LZS večkrat odlikovala, in sicer je leta 1971 prejel znak za lovske zasluge, leta 1977 red za lovske zasluge III. stopnje, leta 1997 priznanje območne lovske zveze, leta 2014 jubilejni znak za 60 let članstva v lovski organizaciji in leta 2016 še družinsko priznanje.

Med lovci po vsej Mežiški dolini je bil Polanc zelo spoštovan lovec. Bil

je odličen lovovodja in dober mentor mladim lovcom. Bil je pobudnik in organizator za razvitje lovskega prapora, ki so ga takratni lovci LD Strojna razvili leta 1969. Z dobrim idejnim načrtom je na družinskem posvetu predlagal tudi gradnjo novega/novejšega lovskega doma in bil imenovan za predsednika gradbenega odbora. Njegova požrtvovalnost je pripomogla, da imamo strojanski »jagri« svoj lovski dom, na katerega smo zelo ponosni.

Polanc, v zahvalo za tvoje neprecenljivo delo so te v poslednje slovo pospremili akordi lovskih rogostov. V večnih loviščih naj ti Diana nameni najboljša stojišča. Ohranili te bomo v častnem lovskem spominu.

LD Strojna, Ravne na Koroškem – B. M.

V torkovem jutru, 12. novembra 2019, nas je presenetila žalostna vest, da je lovske vrste Lovske družine Mislinja v 85. letu starosti za vedno zapustil naš dolgoletni član **Ivan Lekše** in odšel v večna lovišča.

Rodil se je 29. oktobra leta 1934 kot kmečki sin na kmetiji Zajc v Šmartnem pri Slovenj Gradcu kot eden od petih otrok. Po končani osnovni šoli in nižji gimnaziji so mu starši omogočili še šolanje na srednji gozdarski šoli v Ljubljani, ki jo je leta 1955 tudi uspešno zaključil. Nadaljnji študij je nadaljeval na Višji ekonomsko-komercialni v Mariboru in ga v 80. letih tudi končal.

Leta 1955 se je zaposlil kot gozdarski tehnik na gozdarskem obratu Slovenj Gradec. Po letu službovanja je odšel na enoletno služenje vojaškega roka v Zadar, kjer je uspešno končal šolo za rezervne oficirje. Po odsluženem vojaškem roku se je vrnil na gozdarski obrat v Mislinjo in sprejel delo referenta za pridobivanje lesa. V letu 1958 se je poročil, s soprogo Ivanka sta se razveselila dveh otrok. Leta 1963 se mu je ponudila zaposlitev na komiteju politične organizacije v Občini Slovenj Gradec in tam je delo opravljal do leta 1967. Po poteku mandata se je ponovno zaposlil v gozdarskem obratu v Mislinji, leta 1975 pa je postal vodja oziroma direktor gozdarskega obrata, ki ga

je vodil do upokojitve leta 1995. V osamosvojitveni vojni za Slovenijo je prispeval velik delež: bil je pomočnik komandanta teritorialnega območja za Koroško v Slovenj Gradcu. Že od začetka službovanja je bil aktiven v različnih društvi v občini, v njih aktivno sodeloval in pomagal pri razvoju.

Rad je opazoval lepote narave, zato mu je bilo tudi lovstvo zelo pri srcu. Ivanova vzornika sta bila njegov oče in brat, ki sta ga navdušila za vstop med zeleno bratovščino. Lovski izpit je opravil že leta 1954 med šolanjem na gozdarski šoli, med lovce pa se je včlanil leta 1972. Takoj ob vstopu v lovske družino so mu bile zaupane različne funkcije: sodeloval je pri izgradnji novega lovskega doma v Završah, zelo je bil aktiven pri delovnih akcijah, bil je mentor pripravnikom, aktivno je sodeloval pri jubilejih lovske družine ter pri sestavi in pripravi jubilejnih biltenov.

Vestno in s strokovnostjo je opravljal dodeljene funkcije, in sicer: od leta 1973 do leta 1975 je bil član nadzornega odbora, od leta 1975 od leta 1977 predsednik disciplinske komisije, od leta 1977 do leta 1979 predsednik nadzornega odbora, od leta 1979 do leta 1989 predsednik disciplinske komisije, od leta 2001 do leta 2005 predsednik komisije za izobraževanje, od leta 1989 do leta 2009 je opravljal funkcijo kronista, od leta 1991 do leta 1995 pa je bil član izvršnega odbora lovske družine.

Za svoj trud in uspešno delo je prejel številna priznanja od Lovske družine (LD) Mislinja, Koroške lovske zveze (LZ) in Lovske zveze Slovenije (LZS). Od LD Mislinja je prejel priznanje ob 70., 80. in 85. jubileju. Koroška LZ mu je podelila odlikovanje območne lovske zveze II. stopnje v letu 2016. LZS pa ga je odlikovala z naslednjimi odlikovanji: znak za lovske zasluge je prejel v letu 1994, jubilejni znak za 40 let članstva v lovski organizaciji v letu 2014, zlati znak za lovske zasluge v letu 2014 in red za lovske zasluge III. stopnje v letu 2019.

Za vedno nas je zapustil človek, ki je v svojem življenju napravil veliko za sam kraj Mislinja in za področje lovstva, največji pečat pa je pustil v naši LD Mislinja. Radi se ga bomo s spoštovanjem spominjali in ostal bo zapisan v naših srcih.

LD Mislinja – J. S.

Objavljanje osmrtnic

Daljšje osmrtnice

Osmrtnico umrlega člana je treba poslati v elektronski obliki, uradni dopis z žigom lovske družine oziroma območne lovske zveze in podpisom odgovorne osebe pa po navadni pošti ali skeniranega po elektronski pošti. Besedilo in uradni dopis morata v uredništvo prispeti najpozneje pet mesecev po posameznikovi smrti.

Zapisi naj obsegajo največ 2.000 znakov (tj. največ 32 razprtih vrstic), v njih pa navedite:

- ime in priimek umrlega člana,
- ime lovske družine,
- datum rojstva (dan, mesec, leto),
- datum smrti (dan, mesec, leto) – ne pogreba!
- najpomembnejše funkcije ter začetno in končno letnico za vsako funkcijo.

Pogoj za objavo je vsaj šestletno posameznikovo delovanje: kot član upravnega oziroma izvršnega odbora, predsednik nadzornega odbora ali disciplinskega razsodišča, članstvo v organih Lovske zveze Slovenije ali območne lovske zveze, lovskoupravljavskega območja (LUO), območnega združenja upravljavcev lovišč (OZUL) itn. (šest let v posamezni funkciji ali skupaj).

Če je bil umrlj pooblaščen lovski čuvaj, pa so izpolnjeni pogoji za daljšo objavo, če je umrlj vsaj deset let opravljal lovskočuvajsko službo (tudi v tem primeru obvezno navedite začetno in končno letnico opravljanja te funkcije).

Vsi ti podatki morajo biti obvezno usklajeni s podatki, zapisanimi v lovskem informacijskem sistemu *Lisjak* (zavihek *Članstvo*).

Kratke osmrtnice

Uradno vlogo lahko pošljete po navadni pošti ali skenirano po elektronski. Navedite naslednje podatke:

- ime in priimek umrlega člana,
- ime lovske družine,
- datum rojstva (dan, mesec, leto) in
- datum smrti (dan, mesec, leto) – ne pogreba!

Kratke podatke o smrti članov objavljamo sproti, če smo jih prejeli v vsaj osmih mesecih od smrti. Pozneje niste več upravičeni do zahtevka za objavo. Kratkih osmrtnic ne objavljamo avtomatično po podatkih iz *Lisjaka*, ampak samo, če lovska družina pošlje uradno vlogo.

Iz lovskih vrst so za vedno odšli:

Florjan Taškar , LD Rečica pri Laškem , * 19. 4. 1932, † 16. 11. 2019.	Janko Benac , LD Šentvid pri Stični , * 1. 4. 1930, † 17. 1. 2020.
Peter Kukovica , LD Velenje , * 28. 11. 1972, † 29. 11. 2019.	Ivan Rotovnik , LD Ruše , * 8. 11. 1937, † 12. 1. 2020.
Anton Oton Tanšek , LD Šentjur , * 11. 6. 1945, † 5. 12. 2019.	Martin Funkl , LD Hrastnik , * 1. 3. 1940, † 5. 6. 2019.
Andrej Matkovič , LD Dragatuš , * 30. 11. 1965, † 31. 12. 2019.	Vladimir Pavc , LD Padež , * 26. 5. 1930, † 2. 1. 2020.
Zoran Okorn , LD Selca , * 14. 12. 1937, † 3. 10. 2019.	Srečko Nusdorfer , LD Mala gora , * 4. 12. 1953, † 12. 1. 2020.
Franc Tratnik , LD Medvode , * 3. 10. 1942, † 11. 1. 2020.	Jožef Močnik , LD Libeliče , * 22. 3. 1932, † 20. 1. 2020.
Janko Dolenc , LD Selca , * 20. 7. 1938, † 30. 9. 2019.	Jože Pregelj , LD Dole nad Idrijo , * 9. 5. 1934, † 21. 1. 2020.
Franc Rudolf , LD Črni Vrh nad Idrijo , * 1. 11. 1944, † 27. 1. 2020.	Jakob Hermonko , LD Peca Mežica , * 2. 2. 1925, † 16. 1. 2020.
	Slavko Klemen , LD Dol pri Hrastniku , * 15. 9. 1927, † 15. 12. 2019.

Umrlim časten spomin!

Koledar lovsko-kinoloških prireditev za leto 2020

LOVSKO-KINOLOŠKO DRUŠTVO BELA KRAJINA

12. 9. 2020: **Lokalna tekma v vodnem delu za vse pasme lovskih psov.** Zbor ob 8. uri pri Župančičevem hramu v Dragatušu.

17. 10. 2020: **Telesno ocenjevanje lovskih psov, razen ptičarjev in prinašalcev.** Zbor ob 8. uri pri lovski koči LD Loka na Bistrici.

17. 10. 2020: **PNZ za goniče in brak-jazbečarje.** Zbor ob 8. uri pri lovski koči LD Loka na Bistrici.

17. 10. 2020: **PNZ za jamarje.** Zbor ob 8. uri pri lovski koči LD Loka na Bistrici.

OPOMBA: Kontaktna oseba: Julij Skubic, tel.: 040/753-366 ali: julij.skubic@gmail.com.

LOVSKO-KINOLOŠKO DRUŠTVO CELJE

16. 5. 2020: **Telesno ocenjevanje lovskih psov (3., 4., 6. in 8. skupine FCI).** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Žalec, Rinka, Gotovlje 177.

23. 5. 2020: **Pomladanska vzrejna preizkušnja za ptičarje.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Polzela, Založe 36/a.

27. 6. 2020: **UP v delu po umetni krvni sledi za vse pasme lovskih psov.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Bojansko Štore na Svetini, Javornik 29.

12. 9. 2020: **PNZ za goniče in brak-jazbečarje.** Zbor ob 8. uri na strelišču LD Gornji Grad, Florjan 46.

19. 9. 2020: **UP v delu po umetni krvni sledi za vse pasme lovskih psov.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Luče, Krnica 38/a.

25. 9. 2020: **PNZ za jamarje.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Žalec na Rinki, Gotovlje 177.

10. 10. 2020: **PNZ za goniče in brak-jazbečarje.** Zbor ob 8. uri pred gostiščem Pri treh ribnikih, LD Rogaška Slatina.

11. 10. 2020: **JZP za ptičarje.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Polzela, Založe 36/a.

7. 11. 2020: **Lokalna tekma goničev treh LKD (CE, MB in KOROŠKE).** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Kozje.

OPOMBA: Kontaktna oseba: Janez Šumak, tel.: 041/685-664 ali: skld.celje@telemach.net.

LOVSKO-KINOLOŠKO DRUŠTVO CERKNICA

25. 4. 2020: **Državna razstava psov lovskih pasem – CAC Snežnik 2020.** Začetek ob 10. uri, v Kozarišču – grad Snežnik.

9. 5. 2020: **Telesno ocenjevanje lovskih psov: 6. in 8. skupine FCI – šarivci.** Zbor ob 8. uri pred Gostilno Herblan (Gorenje Jezero 9).

23. 5. 2020: **UP v delu po umetni krvni sledi za vse pasme lovskih psov.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Rovte.

3. 10. 2020: **PNZ za goniče in brak-jazbečarje.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Grahovo.

OPOMBA: Na prireditve morajo vodniki pse pisno prijaviti najpozneje 10 dni pred prireditvijo. Prijavi je treba priložiti obojestransko fotokopijo rodovnika. Prijave sprejemamo na: info@lkd-cerknica.si ali na naslov društva: LKD Cerknica, Cesta v Dolenjo vas 3, 1380 Cerknica. Vse dodatne informacije dobite na tel. številki 051/683-898 (Helena Hace).

LOVSKO-KINOLOŠKO DRUŠTVO GORENJSKE

11. 4. 2020: **Pomladanska vzrejna preizkušnja za ptičarje.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Sorško polje.

16. 5. 2020: **Telesno ocenjevanje lovskih psov (3., 4., 6., 7. in 8. skupine FCI).** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Sorško polje.

6. 6. 2020: **UP v delu po umetni krvni sledi za vse pasme lovskih psov.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Selca.

12. 9. 2020: **PNZ za jamarje.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Sorško polje.

19. 9. 2020: **PNZ in UP za šarivce, PNZ za prinašalce, mladinska in vzrejna preizkušnja za prepeličarje.** Zbor ob 8. uri pri baru Pr' Grmač.

26. 9. 2020: **PNZ za goniče in brak-jazbečarje.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Bled.

10. 10. 2020: **JZP, PP, ŠPP za ptičarje.** Zbor ob 8. uri pred gostilnico Kresnik v Naklem.

31. 10. 2020: **Lokalna tekma goničev.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Gorenja vas.

OPOMBA: Kontaktna oseba: Gregor Mlejnik, tel.: 031/485-084 ali: gregor.mlejnik@siol.net.

LOVSKO-KINOLOŠKO DRUŠTVO GORICA

4. 4. 2020: **Telesno ocenjevanje lovskih psov (3., 4., 6., 7. in 8. skupine FCI).** Zbor ob 8. uri na kotalkališču v Solkanu. Rok prijave: 21. 3. 2020.

18. 4. 2020: **Pomladanska vzrejna preizkušnja za ptičarje.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Fajti Hrib, Renče. Rok prijave: 3. 4. 2020.

12. 9. 2020: **PNZ za jamarje in C-preizkušnja za terierje.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Hubelj v Lokavcu. Rok prijave: 29. 8. 2020.

Foto: Gregor Bolčina

19. 9. 2020: **UP v delu po umetni krvni sledi za vse pasme lovskih psov.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Tabor - Sežana. Rok prijave: 5. 9. 2020. Sprejetih bo največ devet psov!

3. 10. 2020: **PNZ za goniče in brak-jazbečarje + ocenjevanje zunanosti za pse s potrdilom.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Dobrovo. Rok prijave: 20. 9. 2020.

10. 10. 2020: **JZP, PP, ŠPP za ptičarje.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Kobarid. Rok prijave: 26. 9. 2020.

17. 10. 2020: **PNZ in UP za šarivce, PNZ za prinašalce, mladinska in vzrejna preizkušnja za prepeličarje** v LD Tabor Dornberk. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Sabotin. Rok prijave: 3. 10. 2020.

24. 10. 2020: **PNZ za goniče in brak-jazbečarje.** Zbor ob 8. uri pri baru Fontana na Kozini. Rok prijave: 9. 10. 2020.

OPOMBA: Prijave morajo biti oddane do navedenega roka. Poznejših prijav ne bomo upoštevali. Prijavo z obojestransko fotokopijo rodovnika in kontaktnim naslovom vodnika pošljite na naslov lkd.gorica@gmail.com ali na naslov Joško Vidmar, Kožmani 16, 5270 Ajdovščina. Upoštevali bomo vrstni red prijave, zato bo tak tudi vrstni red na prireditvi. Na prireditve prinesite: originalni rodovnik, knjižico cepljenj psa in člansko izkaznico lovsko-kinološkega društva, lovske družine. V času prireditve so vodniki odgovorni za škodo, ki bi jo povzročil njihov pes.

LOVSKO-KINOLOŠKO DRUŠTVO IDRJA

9. 5. 2020: **Telesno ocenjevanje lovskih psov (3., 4., 6. in 8. skupine FCI).** Zbor ob 8. uri pred Gostilno Pri Zagodu, Idrija. Prijaviti se je treba najmanj 10 dni pred prireditvijo na e-naslov lkdidrija@gmail.com.

26. 9. 2020: **PNZ za goniče in brak-jazbečarje.** Zbor ob 7. uri pred lovskim domom LD Jelenk v Idrijskih Krnicah. Prijava je potrebna najmanj 10 dni pred prireditvijo na e-naslov lkdidrija@gmail.com.

10. 10. 2020: **Oseljev memorial LKD Idrija, LKD Gorica in LKD Koper.** Zbor ob 7. uri pred lovskim domom LD Dole nad Idrijo.

OPOMBA: Kontaktna oseba za dodatne informacije: Igor Jež, lkdidrija@gmail.com.

LOVSKO-KINOLOŠKO DRUŠTVO ILIRSKA BISTRICA

4. 4. 2020: **Telesno ocenjevanje lovskih psov, razen ptičarjev in prinašalcev.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom Devin, LD Trnovo. Obvezna prijava vsaj 15 dni pred prireditvijo.

26. 9. 2020: **UP v delu po umetni krvni sledi za vse pasme lovskih psov.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom Devin, LD Trnovo. Obvezna prijava vsaj 15 dni pred prireditvijo.

10. 10. 2020: **PNZ za goniče in brak-jazbečarje.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom Devin LD Trnovo. Obvezna prijava vsaj 15 dni pred prireditvijo.

OPOMBA: Kontaktna oseba Robert Boštjančič; tel.: 041/339-067 ali: lkd.ilirskabistrica@gmail.com.

LOVSKO-KINOLOŠKO DRUŠTVO KOČEVJE

9. 5. 2020: **Telesno ocenjevanje lovskih psov (3., 4., 6. in 8. skupine FCI).** Zbor ob 8. uri pred Gostiščem Falkenau, LD Kočevje.

5. 9. 2020: **PNZ za goniče in brak-jazbečarje.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Velike Lašče – Retenjske senožeti. Prijave zbiramo do 10 dni pred prireditvijo.

3. 10. 2020 **UP v delu po umetni krvni sledi za vse pasme lovskih psov.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Velike Poljane. Prijave sprejemamo do 14 dni pred prireditvijo.

OPOMBA: Kontaktna oseba: Tjaša Leskovšek - Sever; tel.: 041/513-743 ali: brynmor@siol.net.

LOVSKO-KINOLOŠKO DRUŠTVO KOROŠKE

9. 5. 2020: **Telesno ocenjevanje lovskih psov, razen ptičarjev in prinašalcev.** Zbor ob 8. uri pred Gostilno Rogina v Podgorju pri Slovenj Gradcu.

19. 9. 2020: **UP v delu po umetni krvni sledi za vse pasme lovskih psov.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Podgorje.

3. 10. 2020: **PNZ za goniče in brak-jazbečarje.** Zbor ob 8. uri pred Gostilno Rogina v Podgorju pri Slovenj Gradcu.

10. 10. 2020: **PNZ za jamarje.** Zbor ob 8. uri pred barom Lovec na Koroški cesti 44/a, 2366 Muta - Caravaning.

10. 10. 2020: **PNZ, mladinska in vzrejna preizkušnja za šarivce.** Zbor ob 8. uri pred Barom Lovec na Koroški cesti 44a, 2366 Muta - Caravaning.

OPOMBA: Kontaktna oseba: Miro Strmcnik; tel.: 041/903-770 ali: miro.strmcnik@siol.net.

Prijave so obvezne najmanj 10 dni pred preizkušnjo.

Foto: Jarošlav Pop

LOVSKO-KINOLOŠKO DRUŠTVO LJUBLJANA

18. 4. 2020: **Pomladanska vzrejna preizkušnja za ptičarje.** Zbor ob 8. uri pred Gostilno Anzelc v Podkrajju pri Tomišlju.

16. 5. 2020: **Telesno ocenjevanje lovskih psov (3., 4., 6. in 8. skupine FCI).** Zbor ob 8. uri na Hipodromu Vrbljene.

5. 9. 2020: **PNZ za jamarje.** Zbor ob 8. uri pri fazaneriji v LD Grosuplje (Sela pri Šmarju).

12. 9. 2020: **UP v delu po umetni krvni sledi za vse pasme lovskih psov.** Zbor ob 8. uri pri lovskem domu LD Višnja Gora.

26. 9. 2020: **PNZ za goniče in brak-jazbečarje.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Komenda, Križ 42/D, Komenda.

26. 9. 2020: **Državna tekma v vodnem delu za vse pasme lovskih psov.** Zbor ob 8. uri v Dragi pri Igu.

10. 10. 2020: **PNZ in UP za šarivce, PNZ za prinašalce, mladinska in vzrejna preizkušnja za prepeličarje.** Zbor ob 8. uri pri Vrtcu Medo, Prevoje, Zaboršt 2, Lukovica.

24. 10. 2020: **JZP, PP, ŠPP za ptičarje.** Zbor ob 8. uri pri Gostišču Krnica na Verdu pri Vrhniku.

8. 11. 2020: **Državna uporabnostna preizkušnja za nemške prepeličarje.** Zbor ob 8. uri pri Vrtcu Medo, Prevoje, Zaboršt 2, Lukovica.

OPOMBA: Kontaktna oseba: Štefan Pišek; tel.: 041/684-099 ali: lkdjubljana@gmail.com. Za vse prireditve (razen za telesno ocenjevanje) je obvezna predhodna prijava najpozneje 10 dni pred prireditvijo na e-naslov. Za preizkušnje, kjer se preizkuša tudi prinašanje divjadi, naj vodniki le-to prinesejo s seboj.

LOVSKO-KINOLOŠKO DRUŠTVO MARIBOR

11. 4. 2020: **Telesno ocenjevanje lovskih psov (3., 4., 6. in 8. skupine FCI).** Zbor ob 8. uri na vadbenem poligonu LD Poljskava.

18. 4. 2020: **PNZ za jamarje.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Starše.

9. 5. 2020: **PZP ptičarjev.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Starše.

12. 9. 2020: **UP v delu po umetni krvni sledi za vse pasme lovskih psov.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Šmartno na Pohorju.

26. 9. 2020: **PNZ za goniče in brak-jazbečarje.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Oplotnica.

10. 10. 2020: **JZP, PP, ŠPP za ptičarje.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Rače.

17. 10. 2020: **PNZ in UP za šarivce, PNZ za prinašalce, mladinska in vzrejna preizkušnja za prepeličarje.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Makole.

OPOMBA: Na vse prireditve se je treba prijaviti 10 dni pred prireditvijo na naslov: lkd.maribor@gmail.com.

LOVSKO-KINOLOŠKO DRUŠTVO NOVO MESTO

9. 5. 2020: **Telesno ocenjevanje lovskih psov, razen ptičarjev in prinašalcev.** Zbor ob 8. uri pred Gostilno Kavšek, Račje selo 25 pri Trebnjem.

12. 9. 2020: **Lokalna tekma v vodnem delu za vse pasme lovskih psov.** Zbor ob 8. uri v Dragatušu, Bela krajina.

19. 9. 2020: **Telesno ocenjevanje lovskih psov, razen ptičarjev in prinašalcev.** Zbor ob 8. uri na avtobusni postaji Škocjan.

26. 9. 2020: **UP v delu po umetni krvni sledi za vse pasme lovskih psov.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Mirna, Zapuže 23, Mirna.

10. 10. 2020: **PNZ in vzrejna preizkušnja za jamarje.** Zbor ob 8. uri pred lovsko kočjo LD Veliki Podlog, Pristava pri Leskovcu 17/a, Leskovec.

10. 10. 2020: **PNZ za goniče in brak-jazbečarje.** Zbor ob 8. uri pred Gostilno Kavšek v Račjem selu 25 pri Trebnjem.

17. 10. 2020: **PNZ in UP za šarivce, PNZ za prinašalce, mladinska in vzrejna preizkušnja za prepeličarje.** Zbor ob 8. uri pri Jordanu v Dragi pri Beli Cerkvi.

17. 10. 2020: **PNZ za goniče in brak-jazbečarje.** Zbor ob 8. uri na hipodromu v Šentjerneju.

OPOMBA: Prijave sprejemamo 14 dni pred prireditvijo na tel. št.: 041/609-002 (Jožica Janežič).

LOVSKO-KINOLOŠKO DRUŠTVO POSAVJE, KRŠKO

5. 4. 2020: **Pomladanska vzrejna preizkušnja za ptičarje.** Zbor ob 8. uri pri stadionu Matije Gubca, Cesta krških žrtev 130, 8270 Krško. Na prireditvi lahko sodelujejo le vodniki z veljavno lovsko izkaznico. Potrebna je prijava 14 dni pred prireditvijo.

9. 5. 2020: **Telesno ocenjevanje lovskih psov (3., 4., 6., 7. in 8. skupine FCI).** Zbor ob 8. uri na Trški gori pred lovskim domom Jožeta Jurečiča, Trška gora 21, 8270 Krško.

6. 6. 2020: **UP v delu po umetni krvni sledi za vse pasme lovskih psov.** Zbor ob 8. uri na Libni pred lovskim domom LD Videm ob Savi, Libna 2/a, 8270 Krško.

19. 9. 2020: **Lokalna tekma v vodnem delu za vse pasme lovskih psov – 17. Memorial Alojza Arka.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Brežice, Bukošek 70, 8250 Brežice.

3. 10. 2020: **PNZ in UP za šarivce, mladinska in vzrejna preizkušnja za prepeličarje.** Zbor ob 8. uri na Železniški postaji Libna pri

Krškem, Stari grad, brez številke, 8270 Krško. Organizirana bo tudi preizkušnja v vodnem delu za to pasemsko skupino.

10. 10. 2020: **PNZ za jamarje**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Veliki Podlog v Globelenu, Pristava pri Leskovcu 17/a, 8273 Leskovec pri Krškem. PNZ za jamarje vodnikov LKD Posavje - Krško, Novo mesto in Bele krajine ter VP za jamarje. Organizirana bo tudi možnost opravljanja vodnega dela za pasemsko skupino.

24. 10. 2020: **JZP, PP, ŠPP za ptičarje**. Zbor ob 8. uri pri stadionu Matije Gubca v Krškem, Cesta krških žrtev 130, 8270 Krško.

31. 10. 2020 **PNZ za goniče in brak-jazbečarje**. Zbor ob 8. uri pri Gostilni Petrišič, Dednja vas 1, 8255 Pišece.

14. 11. 2020: **Lokalna preizkušnja sv. Huberta – za ptičarje in španjele**.

OPOMBA: Na navedenih prireditvah lahko sodelujejo le vodniki z veljavno lovsko izkaznico. Za vsako prireditev, razen telesne ocene, je potrebna prijava najmanj 14 dni pred preizkušnjo. Kontakt: Branko Tucovič, 031/360-688; e-naslov: lkd.posavja@gmail.com.

LOVSKO-KINOLOŠKO DRUŠTVO POSTOJNA

23. 5. 2020: **Telesno ocenjevanje lovskih psov, razen ptičarjev in prinašalcev**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Hrenovice v Hruševju.

26. 9. 2020: **PNZ za jamarje**. Zbor ob 8. uri na bencinskem servisu Tuš v Prestranku. Zadnji rok prijave 15. 9. 2020.

3. 10. 2020: **PNZ in UP za šarivce, PNZ za prinašalce, mladinska in vzrejna preizkušnja za prepeličarje**. Zbor ob 8. uri v Gostilni Demšar v Planini. Zadnji rok za prijave 23. 9. 2020.

17. 10. 2020: **PNZ za goniče**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Bukovje. Zadnji rok za prijave 7. 10. 2020.

10. 10. 2020: **UP v delu po umetni krvni sledi za vse pasme lovskih psov**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Tabor, Zagorje. Zadnji rok za prijave 25. 9. 2020.

OPOMBA: Prijaviti se je treba do navedenega roka na: pb-zld@siol.net.

LOVSKO-KINOLOŠKO DRUŠTVO PTUJ - ORMOŽ

11. 4. 2020: **Telesno ocenjevanje lovskih psov (3., 4., 6., 7. in 8. skupine FCI)**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Markovci, Sobetinci 47.

11. 4. 2020: **PNZ za jamarje**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Velika Nedelja, Trgovišče 56.

25. 4. 2020: **Pomladanska vzrejna preizkušnja za ptičarje**. Zbor ob 8. uri v lovišču LD Ptuj, Sela 37.

23. 5. 2020: **UP v delu po umetni krvni sledi za vse pasme lovskih psov**. Zbor ob 8. uri v lovišču LD Podlehnik, Zakl št. 40 pri Podlehniku.

26. 9. 2020: **JZP, PP, ŠPP za ptičarje**. Zbor ob 8. uri v lovišču LD Ptuj, Sela 37.

17. 10. 2020: **PNZ in UP šarivcev**. Zbor ob 8. uri pri domu društev občine Ormož, Ljutomerska c. 30, Ormož.

17. 10. 2020: **PNZ za goniče in brak-jazbečarje**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Dravinja Majšperk, Stanečka vas 28 pri Majšperku.

18. 10. 2020: **Državna uporabnostna preizkušnja za ptičarje – tekma sv. Huberta**. Kraj bo določen naknadno.

OPOMBA: Prijave 10 dni pred prireditvijo na e-naslov. Kontaktna oseba: Vili Postružnik, tel.: 041/668-342 ali: zveza.ptuj.ormoz@siol.net.

LOVSKO-KINOLOŠKO DRUŠTVO ZASAVJE

9. 5. 2020: **Telesno ocenjevanje lovskih psov (3., 4., 6. in 8. skupine FCI)**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Moravče.

5. 9. 2020: **PNZ za jamarje**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Zagorje.

12. 9. 2020: **PNZ za goniče**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Dol pri Hrastniku, na Marnem.

19. 9. 2020: **Lokalna tekma goničev**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Ivančna Gorica.

26. 9. 2020: **UP v delu po umetni krvni sledi za vse pasme lovskih psov**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Polšnik. Če prijavljeni ne privede psa na prireditev, se mu zaračuna delni strošek sodnika.

3. 10. 2020: **PNZ in UP za šarivce, PNZ za prinašalce, mladinska in vzrejna preizkušnja za prepeličarje**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Moravče.

OPOMBA: Prijave do 10 dni pred prireditvijo na e-naslov. Kontaktna oseba: Miloš Roglič, tel.: 031/712-280 ali: mrprojekt@siol.net.

OBALNO-KRAŠKO LOVSKO-KINOLOŠKO DRUŠTVO

9. 5. 2020: **Telesno ocenjevanje lovskih psov (3., 4., 6., in 8. FCI skupine)**. Zbor ob 8. uri, pred LZ Koper, Sergaši 38/b.

5. 9. 2020: **PNZ za jamarje**. Zbor ob 8. uri, pred LZ Koper, Sergaši 38/b.

19. 9. 2020: **UP v delu po umetni krvni sledi za vse pasme lovskih psov**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Istra - Gračišče, Trebeše 40.

3. 10. 2020: **PNZ za španjele, mladinska in vzrejna preizkušnja za prepeličarje**. Zbor ob 8. uri pred gostiščem Turk, Cesta med vinogradi 34/a.

3. 10. 2020: **PNZ za prinašalce**. Zbor ob 8. uri pred gostiščem Turk, Cesta med vinogradi 34/a.

10. 10. 2020: **PNZ za goniče** v LD Šmarje. Zbor ob 8. uri pred gostilno v Šmarju.

17. 10. 2020: **JZP, PP, ŠPP za ptičarje**. Zbor ob 8. uri pri letališču Sečovlje.

7. 11. 2020: **Mednarodna tekma po umetni krvni sledi**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Marežige, Labor 47.

OPOMBA: Kontaktna oseba: Milan Burič, tel.: 041/271-453. Prijavo, fotokopijo rodovnika (obe strani) pošljite 10 dni pred prireditvijo na e-naslov okld.koper@gmail.com.

Foto: Michael Migas

ZVEZA LOVSKIH KINOLOGOV POMURJA

4. 4. 2020: **Telesno ocenjevanje lovskih psov (3., 4., 6. in 8. skupine FCI)**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Radenci.

25. 4. 2020: **PNZ ptičarjev**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Tišina.

6. 6. 2020: **UP v delu po umetni krvni sledi za vse pasme lovskih psov**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Cankova.

10. 10. 2020: **JZP za ptičarje**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Ljutomer.

7. 11. 2020: **PNZ za jamarje**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Mlajtinci.

OPOMBA: Kontaktna oseba: Sašo Ferenčič, tel: 031/574-386.

ZVEZA LOVSKIH DRUŽIN GORICA – NOVA GORICA

28. 3. 2020: **Telesno ocenjevanje lovskih psov (3., 4., 6. in 8. skupine FCI)**. Zbor ob 8. uri na plesišču Zeleni gaj pri Dornberku.

29. 3. 2020: **Pomladanska vzrejna preizkušnja za ptičarje**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Fajti hrib nad Renčami.

6. 6. 2020: **UP v delu po umetni krvni sledi za vse pasme lovskih psov**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Grgar.

26. 9. 2020: **PNZ za jamarje + TO za jamarje** s potrdilom. V soorganizaciji z LKD Postojna.

26. 9. 2020: **JZP, PP, ŠPP za ptičarje**. Zbor ob 8. uri pred Avtoprevoznistvom Šček (nekdanji hlevi).

10. 10. 2020: **PNZ za goniče + TO za goniče** s potrdilom. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Čepovan.

17. 10. 2020: **PNZ in UP za šarivce, PNZ za prinašalce, mladinska in vzrejna preizkušnja za prepeličarje**. Zbor ob 8. uri pred Gostiščem Kogoj v Biljah.

17. 10. 2020: **LPP za prinašalce** (brez podelitve CACT). Zbor ob 8. uri pred Gostiščem Kogoj v Biljah.

24. 10. 2020: **LPP za prinašalce** s podelitvijo CACT. Zbor ob 8. uri pred lovsko kočo LD Čaven v Gojačah.

OPOMBA: Rok prijave: 14 dni pred prireditvijo (velja poštni žig). Prijavite se tako, da na naslov: Zveza lovskih druženj Gorica, Prešernova 17, 5000 Nova Gorica pošljete obojestransko fotokopijo rodovnika psa, na katerem mora biti napisano tudi ime in priimek ter naslov lastnika psa, kontaktna tel. številka vodnika in podatek, član katere lovske družine je. V prijavi mora biti navedeno, za katero preizkušnjo prijavljate psa. Na vseh prireditvah morajo imeti vodniki s seboj originalni rodovnik psa in potni list za živali (knjižica o cepljenju psa), iz katerega je razvidno, da je pes cepljen proti steklini. Vodniki psov, za preizkušnje katerih je potrebna mrtva mala divjad, morajo le-to prinesiti s seboj, razen za CACT preizkušnje, kjer bo divjad priskrbel organizator. V času preizkušnje so vodniki odgovorni za škodo, ki jo povzročijo njihovim psi. Lastnik psa/psice, privedenega na prireditev, soglašajo, da ZLD lahko obdeluje in uporablja zbrane osebne podatke le za namene v povezavi s to prireditvijo ter da te podatke in slikovni material o prireditvi tudi javno objavi.

DRUŠTVO LJUBITELJEV PTIČARJEV

14. 3. 2020: **Preizkušnja zanesljivosti prinašanja izgubljenega.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Črešnjevec.

18. 4. 2020: **Preizkušnja ptičarjev DERBI.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Krško.

30. 5. 2020: **Specialna razstava/samostojna** s podelitvijo CAC v lovišču LD Boris Kidrič.

20. 6. 2020: **UP v delu po umetni krvni sledi za ptičarje.** Zbor ob 8. uri pred zgradbo LPN Fazan, Beltinci.

19. 9. 2020: **Preizkušnja ptičarjev SOLMS in AZP.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Krško.

3. in 4. 10. 2020: **ŠPP ptičarjev – CACT, Memorial Bogdana Sežuna.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Brezovica.

9. 10. 2020: **Specialna razstava** s podelitvijo CAC. Na Celjskem sejmišču v popoldanskih urah.

24. in 25. 10. 2020: **Vsestranska uporabnostna preizkušnja (VUP) za ptičarje – CACT.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Črešnjevec.

14. 11. 2020: **Uporabnostna preizkušnja za ptičarje v delu na divjega prašiča v lovišču.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Podlehnik.

28. 11. 2020: **Vzrejni pregled za ptičarje.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Boris Kidrič.

OPOMBA: Kontaktna oseba Vilko Turk, tel.: 040/551-004 ali: turk.vilko@gmail.com.

Foto: Michael Migas

KLUB LJUBITELJEV PSOV JAMARJEV

22. 2. 2020: **Specialna razstava (podelitev CAC), po razstavi CACIB.** Začetek ob 16. uri na celjskem sejmišču.

10. 5. 2020: **Delo po krvni sledi za jazbečarje** (brez spremstva sodnika) – CACT. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Ribnica.

13. 9. 2020: **C-tekma za terierje** (delo v rovu z izvlačanjem, vodno delo in prinašanje male divjadi). Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Lokavec.

10. 10. 2020: **Specialna razstava za jamarje (s podelitvijo CAC), po razstavi CACIB.** V popoldanskih urah na celjskem sejmišču.

OPOMBA: Kontaktna oseba: Damjana Švegelj, tel.: 040/396-041 ali: cac.klpj@gmail.com.

KLUB ZA DELO PRINAŠALCEV

4. 9. 2020: **Telesno ocenjevanje prinašalcev.** Zbor ob 17. uri pred lovskim domom LD Mengeš.

4. 9. 2020: **Vzrejna preizkušnja za prinašalce.** Zbor ob 17. uri pred lovskim domom LD Mengeš.

OPOMBA: Kontaktna oseba: Eva Krizmanič, info.kdp.si@gmail.com.

SLOVENSKI KLUB RETRIEVERJEV

19. 4. 2020: **Specialna razstava za 8. skupino FCI**; po razstavi CACIB Maribor – začetek ob 15. uri v KD Maribor, Dajnкова 4, Maribor.

16. 5. 2020: **Telesno ocenjevanje prinašalcev, PNZ za prinašalce in vzrejna preizkušnja za prinašalce.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Ig v Dragi pri Igu.

19. 9. 2020: **Telesno ocenjevanje prinašalcev, PNZ za prinašalce in vzrejna preizkušnja za prinašalce.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Ig v Dragi pri Igu.

8. 10. 2020: **Specialna razstava za 8. skupino FCI.** Na celjskem sejmišču v popoldanskih urah.

17. 10. 2020: **LPP prinašalcev** s podelitvijo CACT. Zbor ob 9. uri pred lovskim domom LD Jože Lacko na Ptuj.

25. 10. 2020: **Telesno ocenjevanje prinašalcev, PNZ za prinašalce in vzrejna preizkušnja za prinašalce.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Ig v Dragi pri Igu.

25.10.2020: **Vzrejni pregled za prinašalce.** Zbor ob 10. uri pred lovskim domom LD Ig v Dragi pri Igu.

OPOMBA: Kontaktna oseba: Aleksandra Dajčar, tel.: 041/ 875-234 ali: skr@klub-retrieverjev.si. Prijavnice za vse prireditve bodo objavljene na spletni strani Slovenskega kluba retrieverjev.

DVK ZA BARVARJE

30. 5. 2020: **Državna uporabnostna preizkušnja v delu po krvni sledi – CACT.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Sinji vrh.

7. 11. 2020: **Vzrejni pregled za barvarje.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Slovenska Bistrica.

OPOMBA: Kontaktna oseba: Bojan Deberšek, tel.: 041/343 373 ali: bojan.debersek@aktiva.si.

DVK ZA BRAK-JAZBEČARJE

25. 4. 2020: **Tekma brak-jazbečarjev v delu na divjega prašiča v obori.** Mesto prireditve bo določeno naknadno.

7. 11. 2020: **Vzrejni pregled za brak-jazbečarje.**

OPOMBA: Kontaktna oseba: Janez Nahtigal, tel.: 041/397-078 ali: janez_nahtigal@t-2.net.

DVK ZA GONIČE

24. 10. 2020: **Državna uporabnostna preizkušnja za goniče – CACT.** Kraj bo določen naknadno.

7. 11. 2020: **Vzrejni pregled za goniče.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Lukovica.

OPOMBA: Kontaktna oseba: Slavko Žlebnik, tel.: 031/889-383 ali: slavko.zlebnik@t-2.net.

DVK ZA JAMARJE

29. 8. 2020: **Delo po strelu za nemške lovske terierje** s podelitvijo CACT. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Kapla.

10. 10. 2020: **Vzrejni pregled za jazbečarje in terierje.** Zbor ob 8. uri pri lovskem domu LD Veliki Podlog, Pristava pri Leskovcu 17/a, Leskovec pri Krškem.

OPOMBA: Kontaktna oseba: Tomaž Burazer, tel.: 031/659-020 ali: tomaz.burazer@gmail.com.

DVK ZA ŠARIVCE IN VODNE PSE

7. 11. 2020: **Vzrejni pregled in telesno ocenjevanje.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom na Rinki.

OPOMBA: Kontaktna oseba: Zvone Poznik, tel.: 031/740-223.

POZOR!

Vse kinološke prireditve in morebitne spremembe bodo objavljene na spletni strani Kinološke zveze Slovenije.

Aleksandra Dajčar,
predsednica Komisije za prireditve KZS

Foto: Jarošev Pop

MALI OGLASI

Orožje in lovski optika

Prodajam risanico Zastava, kal. .25-06, z/brez optike Nightforce. Cena po dogovoru. Tel.: 041/909-818.

Prodajam damsko šibrenico brezpetelinko (Belgija), kal. 16-16 (200 €), **MK-puško** Brno 2, kal. 22 l. r. (200 €), češko **kombinirko** ZH 321, kal. 7 x 57 R/16, z menjalnimi cevmi 16/16 (400 €) in **zračno puško** ČZ Slavija 631, kal. 4,5 mm (150 €). Orožje je strokovno ocenjeno in ovrednoteno. Tel.: 041/201-577.

Prodajam neuporabljana strelna daljnogleda, Docter 3-12 x 56 (osvetljen križ) (799 €), Schmidt & Bender, 8 x 56 (499 €), **ter daljnogleda** Swarovski, 8 x 30, z digitalnim merilnikom razdalje do 1.500 m (499 €), in ruski, 7 x 50 (95 €). Tel.: 031/014-448.

Prodajam kombinirano puško, ZH 16/7 x 57 R, z menjalnimi cevmi, 16/16, naprožilom in optiko. Cena po dogovoru. Tel.: 041/696-571.

Prodajam boroveljsko kombinirko, kal. 16 / 7 x 65 R, s strelnim daljnogledom Swarovski, 3-9 x 42. Puška je kot nova. Tel.: 051/437-604.

Prodajam dobro ohranjeno pištolo, TT tovarniško, kal. 9 x 19 mm (9 mm luger). Tel.: 068/160-557.

Prodajam repetirno risanico Blaser, R93 Professional, kal. 8 x 68S (2.000 €), **repetirno risanico CZ** .223 Rem.; **strelni daljnogled** Bushnell Trophy, 3-9 x 40 (500 €), in **repetirno risanico Zolli**, kal. .30-06, s strelnim daljnogledom Swarovski, 6 x 42 (600 €). Tel.: 040/204-230.

Prodajam repetirno risanico Carcano, kal. 6,5 x 52. Puška ima novo lovsko kopito, opremljena je z rdečo piko Zeiss ZPoint in je na novo brunirana. Puška je brezhibna, zanjo imam tudi nekaj streliva. Tel.: 041/323-399.

Kupim tricevko, po možnosti z vložno cevjo WMR. V račun lahko ponudim vzvodno **repetirno risanico** Browning, kal. .30-06, z montirano Docterjevo piko ali češko **kombinirko**, 16/7 x 57 R, s strelnim daljnogledom Zeiss, 6 x 42. Tel.: 041/281-490.

Prodajam šibrenico - petelinko Prima Essen, kal. 16-16; **repetirno risanico**, znamke Crvena Zastava M-70,

Predvidena legla lovskih psov

Resasti jazbečar (SLRJr):

O: 5/I, m: 5/I, 28. 2. 2020.
Zdenka Lovrenčič,
Glaserjev trg 5 a, 2311 Hoče.
Tel.: 041/215-179.

Brak-jazbečar (SLRBj):

O: 3/II, m: 5/I, 26. 2. 2020.
David Gazvoda,
Pečke 4, 2321 Makole.
Tel.: 040/828-318.

O: 3/II, m: 4/I, 3. 3. 2020.

David Gazvoda,
Pečke 4, 2321 Makole.
Tel.: 040/828-318.

Nemški kratkodlaki ptičar (SLRNkp):

O: 5/VUP, m: 5/JZP, 5. 3. 2020.
Vilko Turk,
Lovrenc na Dravskem polju 66 a,
2324 Lovrenc na Dravskem polju.
Tel.: 040/551-004.

O: 5/VUP, m: 5/PZP, 20. 3. 2020.
Andrej Merslavič,
Mostec 34, 8257 Dobova.
Tel.: 070/806-905.

Vajmaranec (SLRWpk):

O: 4/JZP, m: 5/JZP, 24. 2. 2020.
Ajda Košak,
Pristavljva vas 19, 1296 Šentvid pri
Stični.
Tel.: 031/320-433.

Nemški prepeličar (SLRPr):

O: 5/I, m: 5/I, 23. 1. 2020.
Rok Gaberšek,
Pod klancem 8, 1235 Radomlje.
Tel.: 070/817-269.

O: 5/I, m: 5/I, 21. 2. 2020.

Iztok Pušavec,
Tenetiše 16, 4204 Golnik.
Tel.: 041/267-245.

O: 5/I, m: 5/I, 3. 3. 2020.

Jože Harastija,
Sv. Ožbolt 4 a, 4220 Škofja Loka.
Tel.: 031/246-591.

O: 5/II, m: 5/I, 16. 3. 2020.

Katarina Košir,
Brezovica pri Borovnici 12 a, 1353
Borovnica.
Tel.: 040/231-166.

Kinološka zveza Slovenije

Lovska zveza Slovenije

Javni poziv Lovska kultura 2020

Dodelitev pomoči programom in projektom skupin ter posameznikov, delujočih na področju lovske kulture

Komisija LZS za lovsko kulturo in odnose z javnostmi je februarja 2020 na spletni strani www.lovska-zveza.si objavila javni poziv *Lovska kultura 2020* za dodelitev pomoči programom in projektom skupin ter posameznikov, delujočih na področju lovske kulture.

Pomoč je namenjena organizaciji kulturnih dogodkov (jubilejni koncerti, predstave, razstave, projekcije in druge javne kulturne prireditve), ki jih pripravlja in izvaja kulturna skupina ali posameznik na nepridobiten način in so v interesu lovske organizacije, ter za izvajanje skupnih programov kulturnih skupin na ravni regije.

Celotna vsebina javnega poziva z obrazci za prijavo in merili za dodeljevanje pomoči je dostopna na spletni strani www.lovska-zveza.si in na sedežu Lovske zveze Slovenije, Župančičeva 9, Ljubljana (vsak delovni dan med 9. in 12. uro).

Vse dodatne informacije lahko dobite po telefonu (01) 24-10-916.

Komisija LZS za lovsko kulturo in odnose z javnostmi

KINOLOŠKAZVEZASLOVENIJE

Vzrejna komisija za brak-jazbečarje

organizira

V. DRŽAVNO TEKMO BRAK-JAZBEČARJEV V DELU NA DIVJEGA PRAŠIČA V OBORI

v soboto, 25. aprila 2020, v lovni obori Selca Žumberačka.
Zbor udeležencev bo ob 7. uri na bencinskem servisu na Čatežu.

Prireditelj si pridržuje pravico omejitve sodelujočih na največ 20 prijav in v primeru preveč prijav pravico do izbora nastopajočih.

Najmanjše število prijavljenih tekmovalcev, da bo tekma izvedena, je deset prijavljenih.

Tekma bo potekala po *Pravilniku za delo goničev in brak-jazbečarjev na divjo svinjo v obori*.

Prijave: Janez Nahtigal na e-naslov: Janez.Nahtigal@t-2.net. K prijavi je treba priložiti obojestransko fotokopijo rodovnika.

Zadnji rok za prijave je 5. april 2020.

Janez Nahtigal,

Vzrejna komisija za brak-jazbečarje

Fotografski natečaj Motivi Natura 2000

Zavod za ribištvo Slovenije v okviru mednarodnega projekta *Life for Lasca* razpisuje fotografski natečaj z naslovom *Motivi Natura 2000*, katerega cilj je poudariti pomen posebnih varstvenih območij, ki so jih določile članice **Evropske unije**, in seveda ohranitev biotske raznovrstnosti za prihodnje rodove. Med njimi je tudi Slovenija, kjer je trenutno določenih 355 območij *Natura 2000*, od katerih je 324 območij določenih na podlagi *Direktive o habitatih* in 31 na podlagi *Direktive o pticah*.

V skrbi za prihodnost zavarovanih živalskih in rastlinskih vrst in okolja, v katerem živijo, vas vabimo, da nam s svojimi fotografskimi motivi pomagate širši javnosti predstaviti delček neprecenljivega zaklada območij *Natura 2000*.

Več si lahko preberete na: lifeforlasca.eu/page/fotonatecaj.

Ekipa Life for Lasca, Zavod za ribištvo Slovenije

kal. 8 x 57, s strelnim daljnogledom Tasco 6 x 40, in češko kombinirko Zbrojevka - Brno, mod. ZH 301, kal. 7 x 57 R / 12. Tel.: 040/754-464.

Prodajam repetirno risanico Crvena Zastava, kal. 8 x 57 JS, s strelnim daljnogledom (Suhlova montaža). Cena: 600 €. Tel.: 041/926-566.

Prodajam pištolo Beretta P70, kal. 7,65 mm (kot nova). Izstreljenih je bilo največ 500 nabojev. Zraven dodam še po meri narejen tok za nošenje pištole za pasom in tri pakete nabojev. Prodajam zaradi neuporabe. Tel.: 031/883-424.

Imetniku nabavnega dovoljenja prodajam nemško vojaško pištolo Walther P38, kal. 9 x 19 mm (cena: 650 €) in italijansko vojaško pištolo Beretta (1934), kal. 9 mm - kratki

Mali oglasi

Male oglase (besedilo in dokazilo o vplačilu) sprejemamo na elektronski naslov: lovec@lovska-zveza.si ali na naslov uredništva revije.

Cene malih oglasov: do 15 besed 4 €, od 15 do 25 besed 5 €, od 25 do 30 besed 6 €, za vsako nadaljnjo besedo 0,2 €.

Male oglase je treba plačati vnaprej. Položnice ne pošiljamo. Preštejte besede in ustrezno vsoto nakažite na TRR Lovske zveze Slovenije: Nova Ljubljanska banka, d. d., št.: SI56 02010-0015687097; SWIFT oz. BIC koda: LJBAS12X.

Sklic naj se glasi: SI 00 in zraven datum plačila. Primer za nakazilo 18. 9. 2015: SI 00 18092015.

Pod namen plačila morate obvezno napisati: MALI OGLAS.

(300 €). Pištoli sta dobro ohranjeni in nista bili obnovljeni. Tel.: 040/770-433.

Prodajam češko bokarico, kal. 16/7 x 57 R, z naprožilom in rdečo piko Doctor. Dodam tudi starejši strelni daljnogled. Cena: 500 €. Tel.: 041/206-212.

Lovski psi

Skrbnemu ljubitelju psov podarimo rodovniško psičko pasme nemški prepeličar, rojeno maja 2009. Podarjamo jo zaradi smrti lastnika. Tel.: 040/ 581-166.

Za paritev je na voljo kratkodlaki istrski gonič. Pes ima odlično oceno zunanosti, PNZ I. nagradni razred, vzrejno dovoljenje I/I. Na razstavi in Radgoni prvak pasme - BOB, 1. mesto FCI VI. in 3. mesto na razstavi. Tel.: 031/531-933.

Drugo

Broške, gumbi, prstani in uhanji iz rogovja - izdelki umetnostne obrti. Franc Barbič, Verje 53, Medvode. Tel.: (01) 362-12-30; 031/770-675.

Kupim ali zamenjam lovsko literaturo od leta 1910 do 1946 in vse lovske knjige, ki so izšle do tega leta. Tel.: 051/611-377.

Prodajam nerabljen lovsko kame-ro s funkcijo pošiljanja slik na telefon ali e-naslov prek omrežja 4G z nevidno bliskavico, jamstvom in s slovenskimi navodili. Tel.: 041/353-319.

MAREC

Datum	Luna	Sonce	zora/mrak (navt.)
vzide	zaide	vzide	zaide
začet	konec		
1. Ne	9:49	—	6:40 17:49 5:36 18:53
2. Po	10:19	0:41	6:38 17:50 5:34 18:55
3. To	10:56	1:46	6:36 17:52 5:32 18:56
4. Sr	11:42	2:49	6:35 17:53 5:31 18:58
5. Če	12:37	3:49	6:33 17:55 5:29 18:59
6. Pe	13:45	4:42	6:31 17:56 5:27 19:00
7. So	14:59	5:28	6:29 17:57 5:25 19:02
8. Ne	16:19	6:07	6:27 17:59 5:23 19:03
9. Po	17:42	6:40	6:25 18:00 5:21 19:05
10. To	19:03	7:10	6:23 18:01 5:19 19:06
11. Sr	20:24	7:37	6:21 18:03 5:17 19:07
12. Če	21:44	8:04	6:20 18:04 5:16 19:09
13. Pe	23:02	8:33	6:18 18:05 5:14 19:10
14. So	—	9:05	6:16 18:07 5:12 19:12
15. Ne	0:17	9:42	6:14 18:08 5:10 19:13
16. Po	1:28	10:24	6:12 18:09 5:08 19:14
17. To	2:30	11:14	6:10 18:11 5:06 19:16
18. Sr	3:24	12:09	6:08 18:12 5:04 19:17
19. Če	4:09	13:10	6:06 18:13 5:02 19:19
20. Pe	4:45	14:12	6:04 18:15 5:00 19:20
21. So	5:16	15:16	6:02 18:16 4:58 19:22
22. Ne	5:42	16:18	6:01 18:17 4:56 19:23
23. Po	6:04	17:21	5:59 18:19 4:53 19:24
24. To	6:25	18:22	5:57 18:20 4:51 19:26
25. Sr	6:45	19:24	5:55 18:21 4:49 19:27
26. Če	7:06	20:26	5:53 18:23 4:47 19:29
27. Pe	7:28	21:29	5:51 18:24 4:45 19:30
28. So	7:52	22:33	5:49 18:25 4:43 19:32
29. Ne	9:19	—	6:47 19:27 5:41 20:33
30. Po	9:53	0:37	6:45 19:28 5:39 20:35
31. To	10:34	1:40	6:43 19:29 5:37 20:36

Poletni čas se začne 29. marca (ob 2h jutraj se premakne uro na 3h). Poletni čas se konča 25. oktobra (ob 3h jutraj se premakne uro na 2h).

Prodajam kakovostno navadno jelenjad iz obore za nadaljnjo rejo. Možnost dostave. Tel.: 051/652-682.

Prodajam odrasle fazane za iz-pust v lovišče in mlakarice. Tel.: 041/717-464.

ProSIGMA PLUS BREZPLAČNI TELEFON 080 88 55

OMARE ZA OROŽJE

-15% in brezplačna dostava

www.blagajne-trezorji.si

ŠMIGOC Elegance since 1983

Modno krojaštvo Andrej Šmigoc, d.o.o.
Spuhlja 86a / 2250 Ptuj
T: +386 (0)2 779 35 61
M: +386 (0)41 949 331
E: info@krojastvo-smigoc.si

**SRAJCE
TELOVNIKI
KLOBUKI
KRAVATE
MOŠKI IN ŽENSKI KROJ** (zimski, letni material)
HUBERTUS PLAŠČI • PELERINE • PUMPARICE

Vsa oblačila izdelamo po meri in poiskušnji, ne glede na oddaljenost!
www.krojastvo-smigoc.si

Afriški safari – selekcijski lov za 2.990 € z odstrelom petih košt impal s 6 dnevi lova, bivanjem in vsemi prevozi, tudi letalskim v J. Afriko. Odstreli samic divjadi so: 250 € (kudu, vodna antilopa (vaterbok), gnu), 500 € (eland, oriks, zebra), le 500 € za žirafa. Mogoča je kombinacija z lovom trofejne divjadi. Termin lova naše skupine: 20.–29. 8. 2020.

Turčija: lov na merjasce z nočnim zalazom. Štiri noči lova za 1.390 €. Odstrel prvega merjasca je le 200 €. Lov naše skupine: 24.–29. marec.

Rusija: izjemno uspešen lov na losa v roku že za 1.990 €. Odstrel losa 2.700 €, sibirskega srnjaka 1.100 €. Termin lova: 27. 9.–5. 10.

Kanada: 3.500 € za 6-dnevni lov črnega medveda od 6. do 11. julija. Ob prijavi do 15. 3. je odstrel drugega medveda brezplačen (sicer 500 €).

Z nami lahko lovite tudi volka, kozoroga, leva, leoparda, belega medveda, Marco Polo argali ovna, tara, vaptitja, orjaškega losa, karibuja ...

Pasat, d.o.o., Dolenjska cesta 11, 1000 Ljubljana
www.pasat.si > info@pasat.si > tel.: 01 428 37 40 > GSM: 041 728 143

Jakne in hlače modeli Abisko, Edmonton, Hunter Pro Extreme

-20% ZNIŽANJE na zimsko kolekcijo Pinewood

Akcija velja do odprodaje zalog

Pinewood

www.avantura.info

Avantura Trade d.o.o., Ljubljanska c. 44, 6230 Postojna | 05 726 40 70 | info@avantura.info

DUG

ELEKTRONSKE ovratnice za učenje psa ovratnice proti lajanju nevidne ograje

PROFESIONALNA KVALITETA DOSTOPNE CENE EVROPSKI IZDELEK 3 LETA GARANCIJE

akcija -20%

M-NET d.o.o., TEL.: 040 760 760

www.dogtrace.si
e-mail: info@dogtrace.si

ONE WITH NATURE

World of Hunting and Nature Exhibition
HUNGARY 2021

onewithnature2021.org

Naša dediščina je ključ do prihodnosti

na Madžarskem in po vsem svetu!

od 25. septembra do 14. oktobra 2021